

Somogyvári Lajos

Pedagógiai kommunikáció

egyetemi jegyzet
(Pannon Egyetem MFTK Tanárképző Központ)

Veszprém
2021

A jegyzet az EFOP-3.4.3-16-2016-00009 számú
“A felsőfokú oktatás minőségének és
hozzáférhetőségének együttes javítása
a Pannon Egyetemen” projekt
keretében készült.

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Regionális
Fejlesztési Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

A felsőfokú oktatás minőségének és
hozzáférhetőségének együttes javítása a
Pannon Egyetemen

EFOP-3.4.3-16-2016-00009

Előszó

A jegyzet a pedagógiai kommunikáció tágabb fogalmát veszi alapul, mely mindenfajta tevékenységet számba vesz az oktatási intézményen belül és kívül, főként a gyakorlati kommunikációt alapul véve. Ennek érdekében sok feladatot tartalmaz, főként saját közoktatási tapasztalataimból véve a példákat (2005 és 2014 között dolgoztam magyar és történelem szakos középiskolai tanárként), jogszabályokat, rendeleteket és egyéb hivatalos dokumentumokat is beemelve a tartalomba. A feladatok megoldásának jelentős része csoportban történő munkát igényel, hiszen az iskolában is másokkal együttműködve érhetünk el leginkább eredményeket. Igyekeztem új, nem megszokott szempontokat is szerepeltetni (online kapcsolattartás, hivatalos adminisztráció, az iskola gazdasági és politikai környezete), melyek a pedagógus munka szerves részét és kontextusát képezik.

Ez a kötet nem jöhetett volna létre a tabi Rudnay Gyula Középiskolában és a Pannon Egyetem MFTK Tanárképző Központjában szerzett tapasztalataim nélkül – ezúton is köszönöm az intézményekben dolgozó kollégáimnak, diákjaimnak és hallgatóimnak azt az élményanyagot, ami elengedhetetlen volt a kurzus és jegyzet kifejlesztéséhez.

Tab, 2021. március 14.

Somogyvári Lajos

Tartalomjegyzék

Elméleti háttér	4
Online pedagógiai kommunikáció.....	7
Az iskola szűkebb és tágabb környezete	15
A pedagógus és a szülő	23
A hivatalos pedagógiai kommunikáció	42
Osztálytermi kommunikáció a gyakorlatban.....	52
Szervezési feladatok az iskolában	73
Tanulási és magatartási problémákkal rendelkező gyerekek fejlesztése a pedagógiai kommunikáció eszközeivel	86
A tanulók egymás közti kommunikációjának fejlesztése a Komplex Instrukciós Program (KIP) segítségével	99
Melléklet.....	111
Irodalomjegyzék.....	122

Elméleti háttér

(A következő könyv alapján készült az összefoglalás:

Buda Béla, 2002: A közvetlen emberi kommunikáció szabályszerűségei. Animula, Budapest)

1., Verbális és nem verbális kommunikáció

verbális – pszicholingvisztika (nyelvelsajátítás, kettős), szociolingvisztika (korlátozott, kiterjesztett), kulturális tőke, beszéd, nyelv, kompetencia, performancia, generatív grammatika (Chomsky), kontextus, modell, sematika

nem verbális – mimikai – emocionális expresszió, kultúrafüggő, tekintet – szabályozó, etológia, vokális

mozgásos (akciós) – gesztusok, poszturális (testtartás), proxemika, kinezika

kulturális szignálok – ruha, hajviselet, embléma, dísz, tetoválás, referenciacsoport, identitás

Gyakorlati kérdés: Mi az, ami a közbeszéd szerint nem megengedhető pedagógusok külsejével kapcsolatban? Lehet egy tanár láthat helyen tetovált például?

2., A közvetlen emberi kommunikáció dinamikája

Alapelvek:

- szükségszerű
- többszintű, többcsatornás (content, relation)
- tagolt
- egyenlő-egyenlőtlen
- reciprocitás
- pszichológiai szükséglet
- promotív (beszédaktus)

Metakommunikáció: közlési tartalom igaz, hamis, szubjektív fontosság, érzelmi viszonyulás, szituáció, humor

Kapcsolatalakulás – leépülés, közös normák, emlékek, utalások, *A másik ember képe*, impressziókeltés
szerep, státusz, szerepkonfliktus

Gyakorlati kérdés: Hogyan lehet elválasztani a pedagógus és a civil énünket? Milyen konfliktusok lehetnek ebben a kontextusban?

3., Stratégia és taktika a pedagógiai kommunikációban

tudatos – tudattalan, kongruencia, kettős kötés

azonosulás (identifikáció, minta, norma), szocializáció – elsődleges, másodlagos, mosolyválasz

- személyiségzavarok, hospitalizáció
- identitásválság, krízisek – id kialakulása
- anya-gyerek – pszichopátia
- túlóvás, gyenge kontroll – infantilizmus
- neurózis (köznapi), szorongás, önmaga felé irányuló
- afázia

4., Szervezetelmélet

- befolyásolás, szerepek, szerv fajtái, tekintély, szankció, involváció/azonosulás, jó vezető (kongruencia, következetes döntés, empátia, pozitív attitűd, demokratikus vezetés, támogató-segítő)

orvos-pedagógus hasonlósága (Zsolnai József nyomán): bizalmi, szakértői tekintély, liturgikus/szagrális, engedelmesség

tanári – egyenlőtlen (életkori), magatartás megváltoztatása, cselekvés, szervezeten belüli viselkedés, szerepek

spec. ped. komm: stressztűrés, identifikációs minta, pozitív énkép, önértékelés, motiváció

hivatásos kommunikátor – kongruencia fejlesztése, visszacsatolás, zavaró tényezők, csoportmódszerek (érzékenység növ)

social media – magán, publikus profil, politika, iskola image, tömegkommunikáció képzetei

Gyakorlati kérdés: Milyen képek élnek a pedagógusokról a közbeszédben, médiában?

A következő forrás a jó pedagógus ismérveit tartalmazza: Balaton József (2019): Mitől szerethető egy pedagógus? <https://wmn.hu/ugy/50630-mitol-szeretheto-egy-pedagogus--joco-bacsi-szerint-ez-a-7-tulajdonsag-nem-hianyozhat-egy-jo-tanarbol>

A szöveg alapján hét tulajdonság van felvázolva, a feladat az, hogy mindegyik állítás ellenkezőjét is meg kell fogalmazni, ezzel a kezdéssel: „A jó tanár nem mindig.....”

5., Multi-, és interkulturalizmus

A kultúra fogalma, nemzetkarakterológia, etnocentrizmus, univerzálék előítélet, attitűd

globalizáció és identitáskeresés

kulturális sokk, beilleszkedés

tabu-kultúrafüggő – viselkedés/cselekvés, kommunikatív, ált, pol

multikulti dimenziói: tartalmi integráció

tudáskonstrukció – hogyan befolyásolja szociális háttér (KIP, IPR)

előítéletek csökkentése

esélyegyenlőség

iskola kultúrája, szervezete (rejtett tanterv)

Gyakorlati kérdés: Milyen gyakorlati pedagógiai/kommunikációs feladatok adódnak ebből?

6. A nevelés funkciói

Fogalom: tudatos, célszerű, tervezett tevékenység a személyiség megváltoztatására, magatartás módosítására

Ennek cáfolata: a spontán nevelés, a pedagógusi személyiség szerepe, terv, célok (deklarált, megvalósított), pedagógusnak való alkalmazkodás

pán-nevelés vs. intézményes nevelés

– informális, nonformális, formális keretek

direkt – indirekt, konstruktív – destruktív, személyes - közösségi

- individualizáció

- szocializáció

- kvalifikáció
- szelekció – esélyegyenlőtlenség (deficit-felzárkóztatás, szegregáció-homogén csoportok, látens diszkrimináció – fehér középosztály értékei)

Zsolnai-féle pedagógiai funkciók alapján:

- kultúra-megőrző, teremtő (konzerváló, progresszív-innovatív)
- nemzeti és egyéb identitások
- legitimáció (politikai)
- rehabilitáció
- szabadidőszervezés
- terápia
- tudományos szerep
- közösség-szervező
- személyiségfejlesztő

Az iskola funkciói

Szociológiai nézőpont (Halász Gábor)

- Kultúra újratermelése, kultúraközvetítés – értékek, normák, deviancia
- Egyedi személyiségfejlesztés
- Társadalmi struktúra újratermelése, megváltoztatása – mobilitás, konzerválás
- Gazdasági funkció – finanszírozás, szolgáltatás, munkaerő
- Politikai rendszer legitimálása – jogok és kötelezettségek, hatalmon lévők érdekei
- Társadalmi integráció biztosítása – családi funkciók átvállalása, veszélyeztető jelenségek vizsgálata
- Szolgáltató funkció – innováció, közösség, környezet, gyakorlati problémák
- Társadalmi változást elősegítő, gátló funkció – új tudás, munkaformák, technológia (vö. Kozma Tamás – tanuló régiók)

Problémák: explicit-implicit célok, hidden curriculum, lefordítás, rendszerszemlélet, operacionalizálás, taxonómiák

Egyéb felosztás:

- konzerváló
- progresszív
- nemzetnevelés

Bábosik-féle konstruktív életvezetés

kettős legitimáció:

1. társadalom
2. iskola használói (kliensek)

Online pedagógiai kommunikáció

Pedagógiai szakirodalom és adatbázisok megismerése:

Magyar Pedagógia – <http://www.magyarpedagogia.hu/>

Iskolakultúra – <http://www.iskolakultura.hu/index.php/iskolakultura/>

Educatio –

<http://www.edu-online.eu/hu/educatio.php>,

<https://akjournals.com/view/journals/2063/2063-overview.xml>

Új Pedagógiai Szemle –

<https://ofi.oh.gov.hu/folyoirat/uj-pedagogiai-szemle>,

<http://upszonline.hu/>

Oktatáskutató és Fejlesztő Intézet – <https://ofi.oh.gov.hu/>

ELTE Reader – <http://www.eltereader.hu/>

Magyar folyóiratok tartalomjegyzékeinek kereshető adatbázisa – <https://matarka.hu/>

Arcanum – <https://www.arcanum.hu/hu/>

Magyar Tudományos Művek Tára – <https://www.mtmt.hu/>

Osztályfőnökök Országos Szakmai Egyesülete – <https://osztalyfonok.hu/>

Nemzeti Köznevelési Portál – <https://www.nkp.hu/>

Nemzeti Pedagógus Kar – <https://nemzetipedkar.hu/>

Az iskola online arculata

- Brand és fontossága
- Közösségi oldalak
- Honlap
- Láthatóság, média
- Különös közzétételi lista, kötelező dokumentumok

1. Feladat: 0,5-1 oldalban saját volt iskola bemutatása az online arculat alapján, linkekkel – egy kívülálló mit tudhat meg, milyen benyomások érik, hogyan lehetne fejleszteni, mik a jó és rossz pontok?

Oktatás veszélyhelyzetben: a digitális átállás

- A közösség szerepe
- Információhiány és elérés hiánya, mint legfőbb veszélyforrás
- Elérhetőség problémája (sebezhetőség, törékenység)
- Digital gap

Online felületek

- Kapcsolattartás (különböző szereplők között): információ, problémamegoldás – problémák (e-mail fiók, közösségi oldalak)

- Tananyag megosztása
- Feladatok, tesztek, értékelés

Egységesség vagy sokféleség?

- Visszacsatolás szerepe
- Csoportmunka
- Közösségi profilok, bejegyzése – Nyílt vagy zárt? Mit osztunk meg?
Információszerzés

Hasznos oldalak:

https://www.oktatas.hu/koznevelas/ajanlas_szemelyes_talalkozas_nelkuli_oktatas_nevelas_modszerreire/digitalis_oktatasi_tartalmak
<https://tudasbazis.ekreta.hu/>

Közösségi oldalak

Facebook, mint az előzetes „lecsekkolás” terepe, név és arcok rögzítésének eszköze (kit, hogyan hívunk – nagyon fontos), előzetes ismeretek megszerzése

A profil nyíltsága – diákok meg szoktak lepődni – amit kitesznek az mindenkinek látható, nemcsak a barátoknak

Problémák:

- kapcsolattartás – mettől-meddig
- nyílt, privát profil, pedagógus vs. civil én (Goffmann)
- lehet-e ismerős a gyerekek?
- mit osztunk meg? lapos föld hívő-pedagógus
- politikai megnyilatkozások, összeférhetlenség
- etikai kódex
- chat – kiragadva se lehessen félreérthető
- internetes zaklatás, bullying – kommentelés, képmással visszaélés, videó, képfelvétel, manipulálás
- látszat és való, veszélyek és lehetőségek

2. feladat

Az alábbi chat-beszélgetéseket kell jellemezni a tanár és a diák szempontjából, a köztük lévő kommunikációs aspektusokat kiemelve:

Milyen szándékai voltak az egyik és a másik beszélőnek?

Mennyiben sikerült ezt végrehajtani?

A beszélgetések eredetije: Sárospataki Barnabás: „Majd írnék Fészen, és megdumáljuk...”

Tanár–diák kommunikáció a Facebookon, az iskolai kapcsolat online kiterjeszhetőségének lehetőségei és kockázatai II. rész. Iskolakultúra, 2018/8–9. 79–106.

<http://www.iskolakultura.hu/index.php/iskolakultura/article/view/31757/31378>

Facebook-beszélgetés 1.

jellemezni csak olyan szinten kell tudni majd monadtokat ahogy a háziban volt? mármint csak az érzelmi kifejezést, beszélő hallgató nézőpontja, szövegvilág valóvilág kapcsolata és ennyi?
egyébként Jo napot Tanár Úr
:S

egyébként jót. 😊
elnézést
semmi baj, ez már a chatkommunikáció sajátja
a kapcsolatteremtési funkció háttérbe szorul 😊
szóval igen
illetve a mai órán a mf feladatához hasonló is előfordulhat a dogában
így van, de azért a tiszteletet még meglehet adni csak fáj a fejem azt már fetrengék és így van hogy kimaardnak a hasonlók
tehát a kommunikációs modell elemeit illetve a kommunikáció céljait, elemeit kell felismerni a dolgozatban.
továbbá jobbulást fejfájásügyileg
(...)
és köszönöm a jó kívánságot 😊

igen, de pl. a szövegvilág jellemzése, vagy a beszélő szövegalkotása olyan pontjai a kommunikációnak, ami minden mondat
esetében ua. tehát sok újdonságot nem jelente ezek elemzése konkrét példákon
rendben van
köszönöm

mi a szövegvilág? hát az egész mondat
mi a kód? hát a magyar nyelv
ez mindegyikről elmondható
de amúgy jogos a kérdés.
hát de ha veszem a fáradságot hogy előbb megnézem és átgondolom akkor 1 fölösleges kérdéssel kevesebb részemről, azt
hiszem ez volt az egyszerűbb megoldás, elnézést
belefeér
bárcsak ez lenne a leghülyébb kérdés amit feltesznek nekem 😊

Facebook-beszélgetés 2.

Tanarur
Tanaur
Jajajajajaaa
Haaaaalooooo
Hogy kell eljurtni a ligeterdohoz?
Hivjatok fel 207753007
Mmmmmmost?
Ha meg otthon vagytok akkor nezzetek meg a feladatleirast. Reszletesen benne van.
Akkor csekkoljuk.
Nem vetemedtunk ra h ilyen koran idnuljunk
<link a feladatleirashoz>

Eees
Milyen ruhaba menjunk?
Hosszu nadrag ajanlatos?
Igen. Es gumicsizma. Vagy picσανadrag es szandal. 😊
Mieeeeert? Ez ilyen full vizes neg saros terület vagy mi?
Elegge. Minel beljebb tudtok menni annal jobb.
Es honnantol.ilyen rossz? Mert az 5os terzlet az csak ilyen pusztta meg legelo nem?
Es akkor utana van az a kis kiallo csucok a 6os terület. Es az mar full ilyen szaros?
Meg ilyen szaraz idoben is gazos?
Meg lehet oldani a feladatot utcai cipoben is, de azert mondtam hogy gumicsizma, hogy az erdekesebb reszekre bejutni se
jojjon semmilyen akadaly. Amugy XY-ék is ma mennek az 5os területre. Egyuttmukodhettek veluk (ld. feladatkiiras)
osszejon.
Haaaat. Nemtudom. Atgondolando
Szerintem utcai cipozunk. Es a 6os reszre csak az 5oson keresztul lehet bemenni vagy mashonnan is
?
Lehet egybol a rev felol kozeliteni. Onnan vegigmegy a szelen egy osveny.

Ooooooh. Es akkor az jól járható? Es at lehet maszni?

Jól járható. Onnan könnyen megközelíthetek egyes részek.
Nem kell semmin atmaszni.

Toekeletes. Wilkkomen bitte 😊

<pár óra múlva fotót küldenek magukról, ahogy ott vannak>

Haalllloo

Haaaaaallllooooo

Nekunk melyik feladatokat kell megcsinalni?

<később válaszolok>

Hogyhogymelyik?

Mar mindegy. Mindegyiket kitöltöttük

Ezek a kérdések amik ligetre vagy gyepre ervenyesek

Erdore

Elvileg erdoben voltak

De volt vizi resze itt

is

A kiradulas során eltevedtunk s jelenleg domoson vagyunk. Bolyongunk es felunk az ittas ciganyoktol

Tanar ur nem jon ide megmenteni minket?

Domosooooon?

Inkabb nektek kene engem megmenteni. Tanari kirandulason vagyok. 😊

Leel xd reszvetunk

Hol?

Igyekszunk segiteni

Facebook-beszélgetés 3.

<3 hónappal az osztály tanításának megkezdése után, az első nekem címzett üzenet Facebookon>

Tanaruur.segitene nekem? 😊

A nyitva es a zarvatermoknek melyik a sporofiton es melyik a gametofiton resze? 😊

a sporofiton kb az egész növény. a gametofiton a virágpör illetve a magkezdemény belsejében van

Ertem. 😊

Es a gyakorloanyagba volt olyan,hogy noi gametofitonja par 1000 sejtbol all

Minek all par 1000 sejtbol?

Mert ez volt tobbszor de egyszer sem tudtam 😊😊

a nyitvatermők női gametofitonja

Jo tudni. 😊koszonom

tehát ami a tobozban ottan a kis magkezdeményekben vagyon

😊Oksa

Es a nyitvatermok es zarvatermoknel mi jon letre mitozissal es mi meiozissal?

Ez az utolso kerdes igerem 😊

minden növénynél mindig csak a spóra jön létre meiozissal, a nyitvatermőknél és a zárvatermőknél is van a spórának megfelelő sejt. csak éppen nem jut ki a magkezdeményből/virágnorból

Ertem 😊😊köszönöm

Most mar nyugodtan tudok aludni 😊😊😊

hálistennek 😊

amúgy grat! eddig tied a legjobb!

Tenyleg? Nem is lattam 😊

Tok jo tablazatot csinaltam

Meg rajzok is vannak rajta 😊😊

az király! esetleg megoszthatod a többiekkel, hátha ők is olyan okosak lesznek tőle mint te

XY-nek mar elkuldtem.egy A3-as lapot betoltott 😊

Reflexiók: A kommunikáció átalakulása – kell-e helyesen írni Facebook-on?

A média hatása

A következő feladat a szakaszos szövegfeldolgozás módszerével kíván reflektálni a média pedagógiára tett hatásairól – négy csoportra kell osztani a hallgatókat, mindegyik csoport külön-külön feldolgozza és bemutatja a saját részét, melyből a végére kialakul a „nagy kép”. Forrás: Lévai Julianna (2017): Társadalmi vita a kék bálna jelenségről Oroszországban. <https://osztalyfonok.hu/1866/>

Szöveg 1.

Társadalmi vita a kék bálna jelenségről Oroszországban

Mi vagy ki áll valójában a „Kék bálna” csoport(ok)-játék mögött? Használ-e vagy inkább árt, amikor a média pánikot generálva foglalkozik a gyermeköngyilkosság témájával? Elsősorban ezekre a kérdésekre keresik a választ az orosz médiában. Megkíséreltem összefoglalni a hazai tanulástól sem mentes vitát.

A témáról elsőként az oknyomozó munkásságáról is ismert Novaja Gazeta (NG) közölt cikket 2016 májusában. Galina Mursalieva terjedelmes riportja szerint fél év alatt több mint 130 oroszországi gyermek vetett véget önkezelével életének, s nagyrészüket halála összefüggésbe hozható az Interneten, azon belül a VKontakte (VK) oldalon tevékenykedő, „öngyilkosságra buzdító” csoportokkal. A 2 milliós olvasottságot produkáló cikk szerzője elsősorban az áldozatok hozzátartozóit szólaltatta meg, leírva „oknyomozásai” eredményeit. A riport konklúziója: a cikkben említett öngyilkos csoportok felnőtt adminja(i) szisztematikusan, lépésről lépésre kergetik halálba a kamaszokat. A szerző a szülőket arra buzdította, hogy figyeljenek oda, mit rajzolnak (például a kezükre), milyen zenét hallgatnak a gyermekeik, milyen VK csoportokat látogatnak. (Bár a szöveg többször utal a bálnákra, egyetlen alkalommal sem esik szó „kék” bálnáról.)

A riportra a Medúza internetes portálon reagáltak kritikai hangvétellel, kérdések formájában. A portál főszerkesztőjét, Ivan Kolkakovot ezután a Radio Svoboda egy videó-vita erejéig összehozta a NG cikk szerzőjével. Kolkakov hangsúlyozta az újságírók felelősségét, s többek között a következő kifogásokat emelte a NG cikkével kapcsolatban: a gyermeköngyilkosság problémája valós, ugyanakkor a cikk érzelmi alapú megközelítése káros. A szövegben az öngyilkosság okaként említik az internetes csoportokat, ezt azonban a szerző nem támasztotta alá bizonyítékokkal. Ugyancsak nem derült ki, mi az alapja a cikkben említett 130 áldozatnak. Kolkakov szerint nem kizárt, hogy a csoportok utolsó löketként szerepet játszanak az öngyilkosságokban, ám nem pusztán kiváltói azoknak. Az öngyilkosság egy sokkal komplexebb probléma - ilyen utolsó löket lehet egy beszélgetés vagy épp vers is. A Medúza főszerkesztője azt is kifogásolta, hogy a cikkben nem szólaltattak meg független, a témában jártas szakembert.

Szöveg 2.

A Lenta.ru internetes portál újságírója eközben ugyancsak tényfeltáró munkába kezdett: beépült a csoportokba, illetve kiderítette azok adminjainak kilétét. Sikerült megszólaltatnia néhányukat, többek között a hazai sajtóban is említett, Filip Lis-ként tevékenykedő, később letartóztatott 21 éves Filipp Budeikint, valamint a Tengernyi Bálna nevű csoport adminját, Filipp Chelovot, aki More Kitov néven volt jelen az interneten.

A Lenta.ru kutatása szerint a VK oldalon több, bizarr posztokra specializálódott csoport tevékenykedett. Egyikük, az f57 megpróbálta felhasználni egy kamaszlány, Rina Palenkova öngyilkosságát saját csoportjának promótálására, azt állítva, hogy a lány az egyes számú áldozatuk, ők kergették a halálba. Ennek előzménye volt, hogy az interneten már megjelentek különböző mendemondák Rina halálával kapcsolatban. (Később kiderült, hogy a lánynak magánéleti problémái voltak, ez vezetett a tragédiához.). Az f57-et betiltották, ám ekkor Budeikin, elirigyelve a csoport népszerűségét, úgy döntött, hogy alapít egy azonos nevű közösséget. Budeikin később több csoportot is létrehozott, amelyekben megpróbálta hasznosítani a máshonnan ellesett, látogatottságot növelő ötleteket. Sőt, átvette más adminok személyiségét is, például a Tengernyi Bálna csoportot működtető adminét, More Kitovét. (A látogatottság a VK oldalon reklámokat, az adminoknak bevételt generál.)

More Kitov szintén megpróbált tagokat gyűjteni úgy, hogy egy kvázi öngyilkosságra buzdító csoportot hozott létre. Ám állítása szerint a célja valójában az volt, hogy ezután a belépőket lebeszélje az öngyilkosságról. Elmondása szerint, ha eleve ezzel a szándékkal rukkol elő, a kamaszok nem fordultak volna hozzá. Közölte: a „bálna” elnevezés valójában az ő ötlete.

A Lenta.ru élő műsorban ültette egymás mellé Lis-Budeikint és More Kitov-ot (ez utóbbi csoportjának néhány tagjával együtt). Lis és Kitov, bár szemmel láthatóan eltérő attitűdöt képviseltek, abban egyetértettek, hogy a NG cikke nem fedi az igazságot. A zeneszerzéssel foglalkozó Budeikin szerint azért hozta létre „öngyilkos csoportját”, hogy azt később átalakítsa, és a bevonzott tagoknak a saját zenéjét reklámozza. (Ez a jelenség nálunk sem ismeretlen – egy facebook oldal például mobilházak kisorsolásának ígéretével szerzett rengeteg lájkot, majd egyik napról a másikra átalakult harmadosztályú hírportállá, a meglévő közönségre apellálva.)

Szöveg 3.

Budeikint néhány hónap múlva, 2016 őszén letartóztatták, azzal vádolva, hogy 15 kamasz öngyilkossága köthető a személyéhez. 2017. február közepén Oroszországban ismét napirendre került a halálcsoportok témája, ezúttal (a nálunk is hírhedtté vált) Kék bálna játék kapcsán. (50 nap, napi egy feladat, a végén az öngyilkossággal, mindez megspékelve fenyegetésekkel.) Minderről a Medúza portál is beszámolt. Mint írták, a játék annyibankülönbözik a NG-ban tárgyalt csoportoktól, hogy nem adminok, hanem „kurátorok” irányítanak anonim oldalokról. Nem kizárt, hogy a kék bálna motívum a Lumen együttes egyik dalából származik.

Egy általuk hivatkozott cikkben arról tudósítottak, hogy Észak-Oszétiában négy embert tartóztattak le halálcsoport működtetése miatt. Ketten közülük fiatalok voltak. A gyanúsítottak szerint csak szórakozni akartak a társaikkal. A Medúza egyúttal idézett néhány közszereplőt, akik egészen elképesztő teóriákkal rukkoltak elő a játékkal kapcsolatban. Volt, aki szerint ukrán nacionalisták akarják így likvidálni az orosz gyerekeket. Mások a nyugati titkosszolgálatot sejtették a háttérben.

A portál által megszólaltatott szakemberek szerint ugyanakkor a Kék bálna játékkal kapcsolatos rémtörténetek tipikusan a városi legenda kategóriájába tartoznak, amelyek elterjedése mögött a társadalomban meglévő féltések állnak. Például, mert a felnőttek attól tartanak, hogy elveszítik a kontrollt gyermekeik fölött. Ehhez társult a kamaszkorban nem ritkán tapasztalható érdeklődés az öngyilkosság témája iránt. Jellemző módon néhány évvel ezelőtt a gót és az emo szubkultúrákban kereste egy képviselő a kamaszkori öngyilkosságok okát Oroszországban. Megoldásként a betiltásukat javasolta.

A Medúza később felkereste a már letartóztatott Budeikin ismerőseit, csoportjának tagjait is. Szerintük a szeretethiányban felnőtt férfi mindent elkövetett, hogy a figyelem középpontjába kerüljön, ám amikor az öngyilkosság témája komolyan felmerült, Budeikin próbálta lebeszélni őket. A férfi államilag kirendelt ügyvédje közölte: már nincs szó 15 gyermekáldozatról, egy eset kapcsán folyik a vizsgálat.

Szöveg 4.

A portálnak nyilatkozó antropológus „halálcsoportok” tagjaival beszélgetett. Kutatása során azt tapasztalta, hogy nem felnőttek, hanem iskolások működtették a vizsgált csoportokat. Következtetése szerint az ilyen gyerekközösségek célja az ijesztgetés. A motivációk különbözőek, volt, aki az ijesztgetéssel akarta letesztelni barátnőjét, hogy az valóban szereti-e őt.

Azt tehát senki nem vonta kétségbe, hogy a probléma valós – egyre több gyermek követ el Oroszországban öngyilkosságot. A NG és a cikkét kritizálók közötti konfliktus lényege: míg az előbbi szerint létezik valamiféle gonosz, agymosást végző szekta, amely halálba kergeti az egyébként kiegyensúlyozott gyerekeket is, az utóbbiak szerint ez nem több mint városi legenda. Ha a csoportokra/játéokra fókuszálunk, azzal azt sugalljuk, hogy betiltásukra megszűnik a jelenség maga. Az igazi okokkal kellene (végre) foglalkozni, azzal, hogy mitől válnak depresszióssá, öngyilkosságra hajlamossá a gyerekek.

Ezt erősítették meg a Lenta.ru műsorában megszólaló egykori „bálnák” is. A kamaszok szerint az nem megoldás, ha a szülők elkezdik ellenőrizni gyermekeik internethasználatát, esetleg még tiltani is azt. Ezzel ugyanis még jobban elidegenítik maguktól, s bezárkózásra készítetik őket. Az egyetlen megoldás az öngyilkosságokkal szemben, ha a szülők sokkal több időt töltenek gyermekükkel, és többet beszélgetnek velük.

Reflexiók: Hogyan módosították a különböző média-megjelenések az eredeti hírt? Milyen hatással lehet ez a pedagógiai munkára? Hogyan tudjuk megtanítani a diákjainknak az információk közötti szelektálást, az álhírek kiszűrését, a releváns források megtalálását?

A médiatudatosság fejlesztése

- NAT (2012)-ben még fejlesztési terület, nevelési cél – tantárgyközi tudásterület (a 2020-as NAT-ban már nem)
- Funkcionális és digitális analfabétizmus (X,Y,Z) – PISA eredmények
- Álhírek problémája (MTE-oldal)
- A médiapedagógia a tantárgyakban

Kulcsfogalmak:

- Multitasking/konvergencia
- Média demisztifikálása, denaturalizálása, dekonstrukciója
- Tudás-, információs társadalom (megosztás, hálózatosodás)
- Demokratikus ideál
- Digitális lábnyom
- Közösségi oldalak lehetőségei és veszélyei (bullying)
- Médiatudatosság feladatai:
 - 1, hozzáférés, navigáció
 - 2, kritikai gondolkodás
 - 3, kreatív-alkotói magatartás
- Újmédia: digitalizáció, interaktivitás, hipertextualitás, szórtság, vizualitás (tartalomszervezés és előállítás)
- Kronologikus szerveződés vs. véletlenszerű, heurisztikus, nonlineáris tanulás
- Információs műveltség:
 - Computer literacy
 - Media literacy
- Szociális/kollaboratív tanulás

Az iskola szűkebb és tágabb környezete

- Fenntartás
- Érdekek és befolyások
- Iskola – gazdaság – társadalom – politika

Ki, mit és miért akar az iskolától? Milyen kommunikációs csatornákon keresztül?

3. feladat

Mindenki egy szerephez van csatolva – a rövid leírás alapján bele kell helyezkedni a szerepbe, aztán bemutatkozni a többieknek, és elmondani, hogy a szereplő vajon mit várhat el az iskolától! Ezt követően érdekcsoportokat kell alkotni (koalíciókat), aszerint, hogy kiknek vannak közös céljai!

A feladatot online és offline is meg lehet oldani, egy hallgató egy szerepet kap, és néhány percet, hogy behelyezkedjen a szerepébe, ezt követően jön a bemutatkozás és csoportalakítás.

A feladathoz szükséges szerepek:

Oktatási szereplők

1., T. József, a 7000-es lakosságú kisváros polgármestere. Függetlenként nyert, de valójában kormánypárti beállítottságú, ami köztudott róla. Az utóbbi időben sok fejlesztést hozott a városba (uszoda, Fő tér felújítása stb.).

2., H. Mária, a helyi középiskola igazgatója, a képviselőtestület tagja a városban (független). 25 éve tanít az iskolában, 7 éve választották meg, jó viszonyt ápol a járási és tankerületi vezetőkkel. Az iskola több átszervezésen ment keresztül – jelenleg az NGM alá tartozik.

3., J. Hedvig, tankerületi vezető. Nem helyi származású, de igyekszik beilleszkedni. Jó kapcsolatot próbál kialakítani a helyi intézményvezetőkkel és egyéb irányítókkal. Mivel kicsi az apparátusa (4 fő), nagyon „el van havazva a munkával”, kevés ideje marad az élő kapcsolatok ápolására.

4., T. Bianka, a Szakképzési Centrum főigazgatója (amihez a helyi iskola tartozik) – a megyeszékhelyen lakik, csak ritkán jut el a helyi iskolába. Nem nagyon ismerik, 7 iskola tartozik hozzá, plusz a saját intézménye, aminek az igazgatója. Sokan vádolják azzal, hogy a saját iskoláját részesíti előnyben.

5., B. Béla, helyi vállalkozó, villanyszerelő, sokat segített már az iskolának karbantartási munkákban – nem mindegyik számla került kiegyenlítésre még, ennek ellenére Béla nem zúgolódik. Fia az iskolába jár.

- 6., K. Johann, 45 éves, osztrák származású, a helyi gyár igazgatója, 10 éve él Magyarországon. A gyár a legfőbb munkáltató a térségben, kb. 1500 alkalmazottja van.
- 7., A. Jánosné, 45 éves, a szülői munkaközösség vezetője. Agilis, állandóan szervezkedő szülő, gyermekei az iskolába járnak.
- 8., T. Tamás, a járás vezetője, ügyvéd a végzettsége, nem helyi származású, jelenleg egy szolgálati lakásban él, ami az önkormányzaté.
- 9., M. Botond, a megyei közgyűlés tagja – a megyeszékhelyen lakik és dolgozik. Az iskola tanulója volt a hetvenes években, érzelmileg pozitív a viszonya volt középiskolájával.
- 10., M. Mária, a helyi Munkaügyi Központ vezetője – 15 éve települtek a városba, bár sok barátja és ismerőse van a családnak, sokan még mindig „jöttment”-nek tartják őket a kisvárosban.
- 11., B. László – magyar-angol szakos tanár az iskolában, a humán munkaközösség vezetője, gyakran szervez műsorokat, programokat a kisvárosban, így ismert szereplője a helyi közéletnek. Sok új ötlete van, de sok irigye is.
- 12., T. Tibor, matematika-fizika tanár, az „örök lázadó” a tantestületben – mivel régebben nem hallgatták meg, ma már minden felvetést kritizál, az igazgató minden kezdeményezése ellen szervezkedik. Többen a tantestületből támogatják – nem mindig nyíltan. Az igazgatói poszt várományosa is lehet.
- 13., P. Péter, a helyi civil egyesület vezetője, minden program szervezésében benne van (így többször kapcsolatba került az iskolával), főállásban mentős, így sokan ismerik.
- 14., S. Józsefné, a helyi kocsmá vezetője, a legtöbbet tudó személy a kisvárosban. Hétfégenként sok 18 év alatti fiatal van a kocsmájában, ő azzal védekezik, hogy ha egy felnőttnek kiadja az italát, akkor már nem az ő dolga, hogyha egy fiataloknak adják tovább az alkoholt.
- 15., R. Róbert, a helyi Művelődési Központ vezetője – nem nagyon szervez semmit, viszont szívesen veszi, ha valaki programot, műsort csinál. Ezeket a programokat befogadja a Művelődési Házba, így beírhatja őket az éves beszámolójába, mint a Művház rendezvényeit.
- 16., S. Jánosné, védőnő, a helyi szolgálat vezetője. Az iskolában felvilágosító órákat tart, az egészséges magatartásról tart előadásokat – aktív, szívesen vállal felkéréseket.
- 17., G. Gáborné, gyermekpszichológus, a helyi Pedagógiai Szakszolgálatnál dolgozik. Hozzá kerülnek az iskola problémás gyerekei, de az egész járást ellátja – nagyon leterhelt és stresszes munka az övé.
- 18., N. Nándor, az iskola volt igazgatója – a tantestület váltotta le annak idején. Sértett ember, a mostani igazgató ellen szervezkedik, igyekszik akadályokat gördíteni a munkája elé, de ezt nem nyíltan teszi.

19., N. Nándor volt igazgató felesége, szintén az iskolában tanít, testnevelő-kémia szakos, mindenben segíti férjét.

20., S. Sándor, a megyei Kereskedelmi és Iparkamara egyik helyi származású vezetője – ő dönti el évente, hogy a megyében milyen hiányszakmákat támogasson a megye. Befolyásos ember, sokan keresik a barátságát.

21., B. Botond, a megye ellenzéki képviselője, sokszor látogat iskolákba, ezzel is mutatva, hogy a szívén viseli az oktatás sorsát. Mivel az Oktatási Bizottság tagja a Parlamentben, sok értékes információval rendelkezik.

22., P. Jenő, DÖK-elnök az iskolában – szülei befolyásos emberek, Jenő véleményét általában meg szokták hallgatni az iskolában.

23., B. Antal, asztalosmester, az iskola tanulóit fogadja gyakorlaton, az utóbbi időben egyre többet panaszkodik rájuk: nem felkészültek, alulmotiváltak stb.

24., A. Ágota, gyermekvédelmis – a hátrányos helyzetű családokat látogatja, a családi problémák és a gyámügyi esetek is hozzátartoznak a járásban.

25., C. Cecília, jegyző, feladata a hátrányos, halmozottan hátrányos helyzet rögzítése, a segélyek kifizetése, igazolatlan órák számon tartása – sok egyéb feladata mellett.

Reflexiók: Die Schule ist Politik.

4. feladat

Az iskolában számtalan ember dolgozik, nemcsak pedagógusok – ők vannak felsorolva az alábbi listában. Csoportosítani kell az egy csoportba tartozó szereplőket, az oktató megmagyarázza a kevésbé ismert pozíciókat. Szintén működik online és offline is.

A feladathoz szükséges szerepek:

Az iskolai élet szereplői

laboráns
könyvtáros
iskolatitkár
fűtő-, karbantartó
portás
takarító
rendszergazda
iskolapszichológus
gazdaságis
adminisztrátor
büfés
gépkocsivezető
élelmezésvezető
szakács

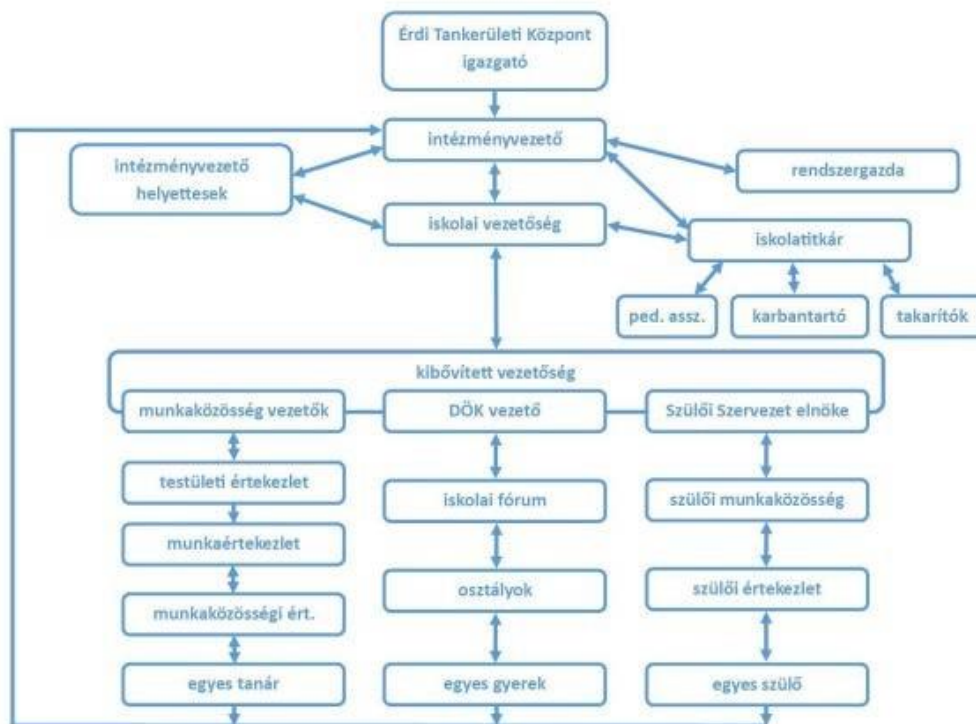
konyhai kisegítő
logopédus
gyógy-, fejlesztő-pedagógus
DÖK-segítő tanár
kollégiumvezető
nevelőtanár
gyakornok
mentortanár
szaktanár
osztályfőnök
munkaközösség-vezető
tagintézmény-vezető
főigazgató
szakmai tanár
gyakorlatvezető tanár
szakoktató duális képzésben

Reflexiók: pedagógus és pedagógus, technikai dolgozók, adminisztráció, kisegítő személyzet

Organogram – az iskolai szervezet megismerése

Az ábra alapján a különböző alá-, fölérendeltségi szintek megismerése:

- Ki, kinek a munkairányítója, vezetője?
- Kik dolgoznak együtt?
- Mi az a szolgálati lánc, hogyan hathat ez a kommunikációra?

1. ábra, Budajenői Általános Iskola (forrás: https://www.oktatas.hu/hivatali_ugyek)

Megismerendő fogalmak: munkaközösség-vezető, ped. asszisztens, SZMK, DÖK

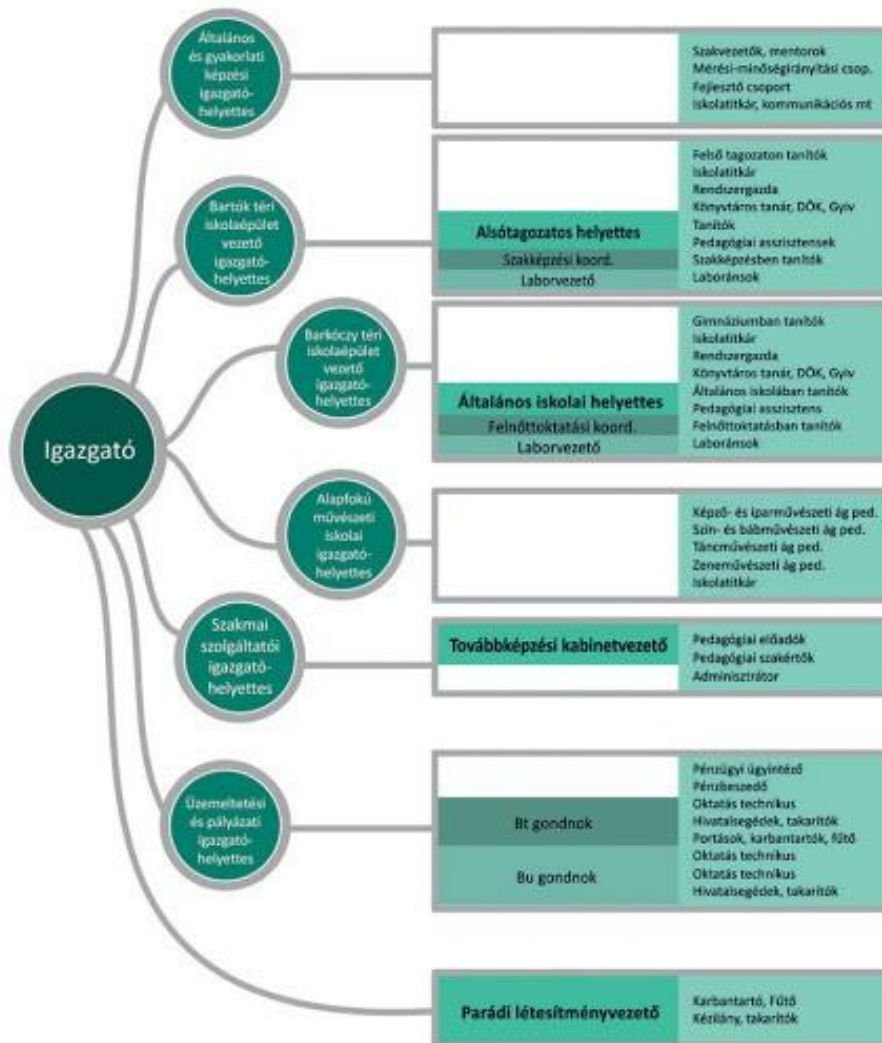
5. feladat

Volt vagy jelenlegi iskola organogramjának megalkotása

Az iskola belső világa

Szükséges fogalmak:

- Szervezet
- Involváció
- Szerep és státusz
- Vezetői felfogások
- Vezető és tantestület
- Változások és kritikus tömeg

1.

ábra, Iskolai szervezet organogramja (forrás:

http://okt.ektf.hu/data/szlahorek/file/hunline_pedpszi/15_iskola_a_tarsadalomban/526_az_iskola_szervezete_strukturja.html)

Kérdés: Én, mint kezdő pedagógus (gyakornok) hol helyezkedek el ebben a rendszerben?

A pedagógus életpálya-modell megismerése: Gyakornok – Pedagógus I. – Pedagógus II. –
Mesterpedagógus – Kutató pedagógus

Legfontosabb dokumentum kezdő tanároknak: Útmutató...

https://www.oktatas.hu/pub_bin/dload/unios_projektek/kiadvanyok/utmutato_a_pedagogusok_minositesi_rendszereben_6.pdf

Mi a különbség státusz és szerep között?

Fenntartó szerinti különbségek: állami, egyházi, alapítványi, önkormányzati.

Különböző minisztériumok: EMMI, NGM, ITM

A munkaköri leírás

Forrás: 2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről (Figyelem: mindig az aktuális verziót kell nézni!)

6. feladat

A lenti dokumentum alapján a saját kezdő szaktanári profil, munkaköri leírás megalkotása, a legfontosabb szempontok kiemelésével.

„35. A pedagógus kötelességei és jogai

62. § (1) A pedagógus alapvető feladata a rábízott gyermekek, tanulók nevelése, oktatása, óvodában a gyermekek Óvodai nevelés országos alapprogramja szerinti nevelése, iskolában a kerettantervben előírt törzsanyag átadása, elsajátításának ellenőrzése, sajátos nevelési igényű tanuló esetén az egyéni fejlesztési tervben foglaltak figyelembevételével. Ezzel összefüggésben kötelessége különösen, hogy

a) nevelő és oktató munkája során gondoskodik a gyermek személyiségének fejlődéséről, tehetségének kibontakoztatásáról, ennek érdekében tegyen meg minden tőle elvárhatót, figyelembe véve a gyermek egyéni képességeit, adottságait, fejlődésének ütemét, szociokulturális helyzetét,

b)* a különleges bánásmódot igénylő gyermekekkel egyénileg foglalkozzon, szükség szerint együttműködjön gyógypedagógussal, konduktorral vagy a nevelést, oktatást segítő más szakemberekkel, a hátrányos helyzetű gyermek, tanuló felzárkózását elősegítse,

c) segítse a tehetségek felismerését, kiteljesedését, nyilvántartsa a tehetséges tanulókat,

d) előmozdítsa a gyermek, tanuló erkölcsi fejlődését, a közösségi együttműködés magatartási szabályainak elsajátítását, és törekedjen azok betartására,

e) egymás szeretetére és tisztelésére, a családi élet értékeinek megismerésére és megbecsülésére, együttműködésre, környezettudatosságra, egészséges életmódra, hazaszeretetre nevelje a gyermekeket, tanulókat,

f) a szülőt (törvényes képviselőt) rendszeresen tájékoztassa a tanuló iskolai teljesítményéről, magatartásáról, az ezzel kapcsolatban észlelt problémákról, az iskola döntéseiről, a gyermek tanulmányait érintő lehetőségekről,

g) a gyermek testi-lelki egészségének fejlesztése és megóvása érdekében tegyen meg minden lehetséges erőfeszítést: felvilágosítással, a munka- és balesetvédelmi előírások betartásával és betartatásával, a veszélyhelyzetek feltárásával és elhárításával, a szülő - és szükség esetén más szakemberek - bevonásával,

h) a gyermekek, a tanulók és a szülők, valamint a munkatársak emberi méltóságát és jogait maradéktalanul tiszteletben tartsa, javaslataikra, kérdéseikre érdemi választ adjon,

i) az ismereteket tárgyilagosan, sokoldalúan és változatos módszerekkel közvetítse, oktatómunkáját éves és tanórai szinten, tanulócsoporthoz igazítva, szakszerűen megtervezve végezze, irányítsa a tanulók tevékenységét,

j) a kerettantervben és a pedagógiai programban meghatározottak szerint érdemjegyekkel vagy szóvegesen, sokoldalúan, a követelményekhez igazodóan értékelje a tanulók munkáját,

k) részt vegyen a számára előírt pedagógus-továbbképzéseken, folyamatosan képezze magát,

l) tanítványai pályaorientációját, aktív szakmai életútra történő felkészítését folyamatosan irányítsa,

m) a pedagógiai programban és az SZMSZ-ben előírt valamennyi pedagógiai és adminisztratív feladatait maradéktalanul teljesítse,

n) pontosan és aktívan részt vegyen a nevelőtestület értekezletein, a fogadóórákon, az iskolai ünnepeken és az éves munkaterv szerinti rendezvényeken,

o) határidőre megszerezze a kötelező minősítéseket,

p) megőrizze a hivatali titkot,

q) hivatásához méltó magatartást tanúsítson,

r) a gyermek, tanuló érdekében együttműködjön munkatársaival és más intézményekkel.

(2)* A pedagógus hétévenként legalább egy alkalommal - jogszabályban meghatározottak szerint - továbbképzésben vesz részt. Megszüntethető - munkaviszony esetében felmondással, közalkalmazotti jogviszony esetében az alkalmatlanság jogcímén történő felmentéssel - annak a pedagógusnak a munkaviszonya, közalkalmazotti jogviszonya, aki a továbbképzésben önhibájából nem vett részt, vagy tanulmányait nem fejezte be sikeresen. Az első továbbképzés a Pedagógus II. fokozat megszerzésére irányuló első minősítés előtt kötelező. Mentesül a továbbképzési kötelezettség alól az a pedagógus, aki betöltötte az 55. életévét. Nem kell továbbképzésben részt venni annak a pedagógusnak, aki pedagógus-szakvizsgát tett, a vizsgák letétele utáni hét évben.

(3)* A Pedagógus II., a Mesterpedagógus és a Kutatótanár fokozatból eggyel alacsonyabb fokozatba kerül visszesorolásra az a pedagógus, aki a fokozatba lépését követő kilencedik tanév végéig önhibájából nem teljesíti a pedagógus-továbbképzésben történő részvételi kötelezettségét.

(4)* A továbbképzési kötelezettség teljesítése szempontjából az e törvény felhatalmazása alapján kiadott kormányrendeletben meghatározottakon kívül csak olyan továbbképzés vehető figyelembe, amelynek programját a hivatal jóváhagyta és a program alkalmazására engedélyt adott. A pedagógus-továbbképzési programok engedélyezése és szervezése - a felnőttképzés adatszolgáltatási rendszerére vonatkozó előírások kivételével - nem tartozik a felnőttképzésről szóló törvény hatálya alá. A pedagógus-továbbképzések nyilvántartását és ellenőrzését ahivatal látja el.

(5)* A nevelési-oktatási és a pedagógiai szakszolgálati intézményekben pedagógus-munkakörökben dolgozó pedagógus heti teljes munkaidejének nyolcvan százalékát (a továbbiakban: kötött munkaidő) az intézményvezető által - az e törvény keretei között - meghatározott feladatok ellátásával köteles tölteni, a munkaidő fennmaradó részében a munkaideje beosztását vagy felhasználását maga jogosult meghatározni.

(6)* A teljes munkaidő ötvenöt-hatvanöt százalékában (a továbbiakban: neveléssel-oktatással lekötött munkaidő) tanórai és egyéb foglalkozások megtartása rendelhető el, amelybe bele kell számítani heti két-két óra időtartamban a pedagógus által ellátott osztályfőnöki, kollégiumi, tanulócsoporthoz vezetői, vagy munkaközösség vezetéssel összefüggő feladatok, továbbá heti egy óra időtartamban a tanulók nevelési-oktatási intézményen belüli önszerveződésének segítségével összefüggő feladatok időtartamát. E szabályokat kell alkalmazni abban az esetben is, ha a törvény egyes pedagógus munkakörök esetében az e bekezdésben foglaltaktól eltérően határozza meg a munkaidő egyes feladatokra fordítandó részeinek arányát. A kötött munkaidő fennmaradó részében a pedagógus a nevelés-oktatást előkészítő, nevelés-oktatással összefüggő egyéb feladatokat, tanulói felügyeletet, továbbá eseti helyettesítést lát el.

(7) Az intézményvezető a kötött munkaidőben ellátandó feladatok elosztásánál biztosítja az arányos és egyenletes feladatelosztást a nevelőtestület tagjai között.”

Fontos szempontok: munkaidő, telephely, munkairányító, munkáltató

A pedagógus és a szülő **A pedagógus szerepe: elméleti kitekintés**

Újabb neveléseméleti kutatások

- a diákok, gyerekek hatása a nevelőkre: pedagógus szereprepertoár – a helyzethez megfelelő szerep kiválasztása
- milyen hatással van az oktatás-nevelés az egyénre, társadalomra: két ellentétes válasz fogalmazódott meg:
 - a, az oktatási reformokkal, befektetéssel javítható/jobbítható a társadalom (ld. Finnország, ázsiai kistigrisek)
 - b, az oktatás-nevelés nincs hatással az egyén, társadalom életére

a pedagógusok szakmai tudásával kapcsolatos kutatások, tanulással kapcsolatos tudományok (Learning Sciences): alapvetően kétfajta tudás létezik:

- a, szakmai, tantárgyi, tartalmi tudás (content knowledge)
- b, pedagógiai tudás (pedagogical content knowledge): hogyan bánunk a diákokkal, értékelés, tervezés stb.

Ezeket további tudásfajtákra részletezik:

- a kurrikulum tudása: tantervek, tanórák, célok, értékelés, tervezés tb.
- jó kérdések feltevése, lehetséges válaszok
- tanulói reakciók, félreértelmezések
- attitűdök, készség, képesség-fejlesztés stb.

Osztályfőnök (és tanár) szerepek

- pragmatikus, hivatalnoki
- élethez szükséges ismeretek
- életmód-, kulturális minták, iskolán kívüli
- kultúrahasztnálát szervezése
- konfliktuskezelő
- terapeuta
- az ideológia szolgálatában

A jó tanár jellemzői amerikai vizsgálatok alapján

A pályaválasztás előzményei:

- Már felsőfokú tanulmányai előtt elhatározta, hogy tanár lesz, tanulóként szeretett iskolába járni, kiváló teljesítményt nyújtott. Szülei és rokonai körében sok tanár volt.

Pályamotiváció:

- Gyermekszeretet, gyerekek fejlődése iránti érdeklődés, saját szaktárgya iránti érdeklődés.

A jó tanár jellemzése más tanárokról:

- Szereti, ha a tanár barátságos, határozott, méltányos és figyelembe veszi a különböző gyerekek egyediségét. Nem szereti, ha a tanár arrogáns, sértő, intoleráns, gúnyos és részrehajló.

Önjellemzés:

- Elfogadó és nagylelkű másokkal, inkább a másik jó oldalát látja és nem a rossz tulajdonságokat, elégedett a foglalkozásával, folytatni kívánja azt.

Az átlagos felnőtten összehasonlítva:

- Érzelmileg stabilabb, barátságosabb, együttműködőbb és szeretetreméltóbb. Mérséklet, toleráns, hajlamosabb jó benyomást kelteni, jobban érdeklődik a társas tevékenységek köré, kevésbé a hivatali teendők iránt.

A jó tanár hat jellemzője:

- felelősségteljes, szereti az embereket, szervezett, jól kommunikál, világossá tudja tenni a tárgyat, elfogadható mennyiségű munkát kíván meg.

A tanár erőforrásai

- kényszerítő és jutalmazó erő
- legitim erő: a diáknak az a hite, hogy a tanárnak joga van a befolyásolásra és neki kötelessége az engedelmesség
- vonatkoztatási erő: a diák azonosul a tanárral (vagy vele hasonlóságot érz), aki így vonatkoztatási keretet ad számára.
- szakértő erő: diák úgy véli, hogy a tanárnak megfelelő ismeretei és hozzáértése van

(Zétényi Ágnes: A hatékony tanár, Iskolakultúra, 1998/10, 68–74.
<http://www.iskolakultura.hu/index.php/iskolakultura/article/view/18937/18727>)

Kérdés: Változott-e az erőforrások megítélése az utóbbi időben?

Pedagógusszerepek és mesterség

Elméletek a pedagógusszerepekről:

- Trencsényi László – szociológiai-történeti funkciók
 - nevelő
 - oktató
 - adminisztrátor
- Joseph Adelson
 - sámán
 - lelkész
 - misztikus gyógyító

„A pedagógus személyisége határozza meg a nevelői stílusát. Joseph Adelson 1976-ban felállított tipológiájában a tanári attitűdök alapján csoportosított, és a pedagógusok három típusát különböztette meg:

1. A pedagógus mint sámán - narcisztikus személy, az energia, az elkötelezettség jellemzi, elmerül saját énjében és munkájában, meg tudja ragadni a gyerek figyelmét, bevonja őket az óra menetébe, de állandóan a gyerekek fölé helyezkedik mint irányító.

2. A pedagógus mint lelkész - küldetéstudat jellemzi, egy tiszteletre méltó testület vagy szervezet képviselőjének érzi magát, annak nevében beszél és cselekszik, az iskolai hierarchia részeként tekint magára. Határozott értékrendet közvetít, csökken a gyerekek morális és szellemi bizonytalansága, de elveszthetik kreativitásukat, spontaneitásukat, személyiségük rugalmasságát, önálló ítélőképességüket.

3. A pedagógus mint misztikus gyógyító - terapeutaként lép fel, a diákokat saját személyiségük megváltoztatására próbálja ösztökélni. Ritkán sikeres, mert nagy felkészültségre, óriási energiára van szüksége.”

(Horváth Futó Hargita: Tanártípusok, tanári szerepmodellek. *Hungarológiai Közlemények*, 2011/4. 75–88.

http://epa.oszk.hu/02400/02401/00041/pdf/EPA02401_Hungarologiai_kozlemenyek_2011_04_075-088.pdf)

- Zsolnai - segítő foglalkozások, szakértői tudás
- Bagdy Emőke – pályaválasztási motivációk
- Altruizmus
- Példakép-mutatás
- Egyedi
- Érdek, kényszerítő motívumok
-

Pályaszocializáció: foglalkozás, szakma, mesterség, hivatás
ars vs. techné, született vs. tanult

Falus Iván és a pedagógiai tudás:

- Nézet, gyakorlati tudás, értékelő rendszer, reflexió
- Reflexió kiterjedése: kognitív, érzelmi-motivációs, viselkedés (magatartás), környezeti feltételek
- Reflexió: szituáció és reflektáló személy között; saját praxis értékelése; tudatos elemzés, önellenőrzés
- Reflektivitás:
 - önismeret, attitűd
 - Cselekvés
 - Szakmai tudás
- Reflektív tanár: kompetenciatudat, önfejlesztés, kongruens, autonóm, felelősségvállalás, állandó tudatos önreflexió, rugalmas és nyitott gondolkodás, dialógus, személyes hatékonyság

A Zsolnai-féle professziógram (1996):

- Lelkileg egészséges
- Ért a tervezéshez, szervezéshez, elemzéshez
- Jó kommunikátor és diagnosztá
- Biztonságos döntéshozó, eligazodik az értékek világában
- Elismeri a műhibákat
- Pedagógiai paradigmák ismerete
- Fejlett jogérzék
- Nyitottság
- Alkotás, adaptálás
- Többféle pedagógus szerepben is hiteles: lélekvezető, vizsgáztató-értékelő, szervező stb.

A szakmai pályafutás szakaszai

1-3 év: pályakezdés, túlélés és felfedezés

4-6 év: stabilizálódás

7-18 év: kísérletek, aktív tevékenység és újraértékelés

19-30 év: kételkedés önmagunkban, higgadtság, distancia, konzervativizmus

31-40 év: lelkesedés csökkenése, higgadtság vagy keserűség

(Kósáné Ormai Vera – Horányi Annabella: Mi, pedagógusok. Flaccus Kiadó, Budapest, 2006)

Iskolai klíma

A tanítási szituációkat kellemesnek tartó tanárok hét csoportja:

- 1., „profik”, akik a gyermekek részéről meleg viszonyt éreznek
- 2., „elkülönültek”: számukra nem annyira fontos a jó légkör, a diákok aktivitása és fegyelme
- 3., „rendet védők”: fegyelem, fegyelem, jó légkör
- 4., „érdekeltek”: a tanulók részéről az elismerés, kedveltség, aktivitás és fegyelem a legfontosabb
- 5., „szigorúak”: a fegyelem jelenti a jó közérzetet
- 6., „szociálisak”: első helyen a jó légkör, érzelmi közelség, „szimbiotikus érzések”
- 7., „szabadidőre összpontosítók”: nem fontos a fegyelem, érzelmi közelség, aktivitás, náluk a szabadidő kialakítása járul hozzá a nehézségekkel való megbirkózáshoz

Kellemetlenként átélt szituációk és pedagógus csoportok:

- 1., „megterhelhetetlenek”: a nehéz helyzetekben elkerülési-menekülési választ adnak
- 2., „rezignáltak”: a gyerekek agressziója és motivációhiánya terheli őket leginkább
- 3., „stresszesek”: a diákok fegyelmezetlenségét, tespedését, lustaságát megterhelőnek érzik, ilyen helyzetekben gyűlöletet éreznek és elhárítással reagálnak
- 4., „indulatosak”: megterhelő nekik a diákok motivációhiánya és a kapcsolatzavar. Indulatok, szomatikus tünetek

Kérdések:

- 1., Mely érzések lehetnek az „általános” jó közérzetének munkahelyi kísérői?
 - 2., Mely érzések lehetnek a munkahelyi jó közérzetének otthoni, családi forrásai?
 - 3., Mely érzések lehetnek az „általános” rossz közérzetének intézményi forrásai, összetevői?
 - 4., Mely érzések lehetnek a negatív munkahelyi közérzet családi forrásai?
 - 5., Mi lehet a magyarázata, hogy az egyik osztályba örömmel, nyugodtan megy be, míg a másikba feszülten, netán félelemmel?
- Önmegfigyelés, listázás, változtatás
- 6., Mennyire elégedett a gyerekekhez fűződő kapcsolatával?
 - 7., Mennyire elégedett a gyerekek viselkedésével?
 - 8., Mennyire osztják meg a gyerekek személyes gondjaikat/mennyire zárkóztak?

(Kósáné Ormai Vera – Horányi Annabella: Mi, pedagógusok. Flaccus Kiadó, Budapest, 2006)

Szülő és iskola kapcsolata

„Epstein partnerkapcsolati modellje – a család, iskola és a helyi közösség – kölcsönhatásából indul ki. A modell középpontjába a tanulót állította. A partnerkapcsolat lényege, hogy hozzájáruljon az iskolai sikerek eléréséhez. Ha a tanuló érzi a biztatást, akkor szorgalmasabban tanul, jobban teljesít, nem morzsolódik le. Emellett a szülő és az iskola közötti harmonikus együttműködések fejlesztik az iskola légkört, színesítik az iskolai programokat, növelik a szülők készségeit és segítik a tanárokat a munkájukban. J. L. Epstein partnerkapcsolati modelljében az iskola, család és közösség három szférája áthatja egymást. Eszerint egy partnerkapcsolatban a tanárok létrehozhatnak egy „család-barát” iskolát, melyben az iskola partnere minden családnak, még azokénak is, akik nehezen elérhetőek. A szülők is kialakíthatnak olyan „iskola-barát” családokat, melyben a családok megerősíthetik az iskola, a házi feladat fontosságát, és mindazokat a tevékenységeket melyek fejlesztik a tanulók képességeit, készségeit. A közösségek szintén megvalósíthatnak olyan iskola-barát programokat, melyek bátorítják és jutalmazzák a tanulókat az erőfeszítésükért, a fejlődésükért. Emellett kialakíthatnak olyan szolgáltatásokat, programokat, melyek segítik a családokat abban, hogy jobban tudják támogatni gyermekeik tanulmányait.

J. L. Epstein által kidolgozott részvételi formák a következők:

1. Szülői feladatok: tanulástámogató otthoni környezet megteremtése
2. Kommunikáció: az iskola-szülő és a szülő-iskola közötti kommunikáció hatékony formái
3. Önkéntesség: a szülő aktív részvétele az iskola/osztály életében, az iskola és a gyermek érdekében
4. Otthoni tanulás: segítségnyújtás a házi feladatokban, iskolai munkák elkészítésében
5. Döntéshozatal: szülői részvétel az iskolai döntéshozatalban
6. Együttműködés a tágabb közösséggel: együttműködés az iskolát és a családot körülvevő tágabb közösség intézményeivel.

Főbb megállapításai:

- Általános jelenség, hogy a magasabb társadalmi státuszú családok kiemelkednek a szülői bevonódásban, kivéve, ha az iskolák és a tanárok különleges figyelemmel fordulnak a hátrányosabb helyzetű közösségek felé, dolgozva a pozitív partnerkapcsolat létrehozásán.
 - Az iskolák a társadalmilag- és gazdaságilag hátrányos helyzetű közösségek családjaival többnyire a tanulók problémáiról beszélgetnek, hacsak nem igyekeznek kialakítani egy kiegyensúlyozott partnerkapcsolatot, melyben a tanulók pozitív eredményeit is felmutatják.
 - A partnerkapcsolat általában hanyatló tendenciát mutat az évfolyamok emelkedésével, hacsak nem az iskolák és a tanárok közösen dolgoznak a megfelelő partnerkapcsolat kialakításán minden évfolyamon.
 - Általában az egyedülálló szülők, az iskolától távol lakó családok és az apák kevésbé vonódnak be, kivéve, ha az iskola olyan programokat szervez, amelyek lehetőséget teremtenek arra, hogy különböző időkben és helyszíneken támogassák a családokat.
- (Imre Nóra: Az iskola és a szülő közötti együttműködés lehetőségei. OFI, Budapest, 2019.
<https://ofi.oh.gov.hu/publikacio/az-iskola-es-szulo-kozotti-egyuttmukodes-lehetosegei>)

7. feladat

a, A részvételi formák közül három opció kiválasztása és mindegyikhez három-három lehetőség kidolgozása (pl. kommunikáció – online fogadóóra tartása meghatározott időszakokban, GYIK-platform létrehozása stb.).

b, Szülői értekezlet forgatókönyvének és szülői meghívójának szerkesztése – végzős középiskolai osztályról van szó, ahol a szalagavató, ballagás, érettségi és bankett eseményeit is meg kell szervezni. Felelősöket kell kinevezni, pénzügyi kérdéseket (pl. ruhabérlés, érettségi ügyelethez büfé biztosítása) figyelembe venni!

Kapcsolattartás és együttműködés a szülőkkel (Hegedűs Judit munkái alapján)

Alapkonceptió: a szülők és a tanárok kapcsolata egy olyan szövetség, amely csak a szakmai tudás területén aszimmetrikus, minden máshol egyenrangúak a felek. A közös értékfelfogás létrejötte megteremtí a produktív kapcsolatot a szülők és az iskola között, ahol a felmerülő problémákat a szakmaiság, a presztízs és az igazságosság alapján oldják meg.

Standard metódusok:

1. Szülői értekezlet (évente 2-3, egész csoportot átfedő, nem csak statisztika, tervezett munkával sikeresebb)
2. Fogadóóra
3. Családlátogatás – mennyiben valósul meg?
4. Iskolaszék – már ahol létezik.

Nem standard metódusok:

1. Telefon

2. Online közösségi oldalak

Problémák:

Visszaigazoljuk-e a diákokat, szülőket?

Publikus profil vs. privát profil

Elérés lehetősége, bármikor ránk írhatnak, kereshetnek

3. E-mail

Jellemző kapcsolattartási problémák

Alapvető és gyakori problémák: bizalmatlanság, közöny

Nincs kontaktus a szülők és az iskola között

A szülőket nem lehet elérni

Nincs telefon, Internet

Szülői értekezleten, fogadóórákon nem jelennek meg

A családlátogatás információ hiányában nem valósítható meg

Pozitív véglet: kooperatív szülők ~ programterv, korrepetálás/tehetséggondozás

Közös mentorkeresés, programtervezés a diák bevonásával

8. feladat

Hogyan oldaná meg a közösségi kapcsolatokban rejlő problémát, miszerint a szülő bármikor (kora reggel, késő este) is kereshet minket? Probléma ez?

Podráczky Judit: „Érdektelen szülők”, különböző nézőpontok

(Szövetségben. Tanulmányok a család és az intézményes nevelés kapcsolatáról. ELTE Eötvös

Kiadó, Budapest, 2012, 125–141. <http://mek.oszk.hu/11300/11368/11368.pdf>)

A pedagógus nézőpontjából:

- Szülői értekezletekről való távolmaradás
- A szülői feladatokban történő mulasztás („nincs lecke, nincs felszerelés”), a pedagógus kezdeményezésének/véleményének elutasítása (család vs. iskola)
- A pedagógussal való találkozás/kommunikáció kerülése, szűkre szabottsága

Az érdektelen szülők perspektívája:

- elutasítás: nem is igaz, hogy nem veszek részt a szülőiken
- negatív iskolai élmény korábbról
- az iskola „nem téma” otthon, nem fontos.

„Milyen panaszokkal/kifogásokkal találkozik a pszichológus?

A pedagógusok jellemzően kifogásolják:

- a szülők érdektelenségét,
- el nem érhetőségét,
- a gyermekek neveltetésének a hiányát,
- a túlzott érdeklődést,
- az állandó kifogásokat,
- az osztályzatok jogosságának megkérdőjelezését,
- a kioktatást.

A szülők kifogásolják:

- az osztályzatok jogosságát (főként a fegyelmi vétségért kiosztott elégteleneket),
- a pedagógus hangnemét,
- az egyoldalú kommunikációt,
- a pedagógusok nehéz elérhetőségét (és ezzel szemben azt, hogy „ha ők akarnak valamit, mindjárt elvárják az azonnali reagálást”),
- hogy nem szánnak egyéni figyelmet a gyermekükre,
- sokszor azt érzik, nem kapnak elég információt, kívül maradnak az oktatási folyamaton,
- hogy a pedagógusok semmilyen szinten nem tekintik őket partnernek,
- hogy a gyermekkel kapcsolatban felmerülő probléma esetén szülői kompetenciájukat kérdőjelezzik meg (amire a szülők általában védekezéssel reagálnak).”

(Podráczky, 2012, 139. o.)

9. feladat

A két nézőpont kifogásai között számtalan hasonlóságot fedezhetünk fel:

- Melyek ezek?
- Hogyan tudunk javítani a tanári kommunikáción, a szülői nézőpontba való belehelyezkedés révén?

A Nemzeti Pedagógus Kar Etikai Kódexe

Az alábbi idézet a 2019 óta érvényes Etikai Kódexből vett idézet, mely a pedagógus hivatás normáiról, a kapcsolattartás szabályairól szól (<https://nemzetipedkar.hu/wp-content/uploads/2019/10/2019-npk-etikai-kodex-elfogadott-hatalyos-20191004.pdf>)

2.2. A pedagógus hivatás etikai normái

(23) A pedagógusnak munkája térbeli és időbeli keretein túl is tudatában kell lennie annak, hogy minden megnyilvánulásával kollégái közösségét is minősíti, így számára hivatásának etikai normái mindig és mindenütt irányadóak.

(24) Ennek megfelelően a pedagógus

- sem tetteivel, sem nyilatkozataival nem csorbítja saját intézménye és hivatása jó hírét; annak öregbítésére törekszik;
- az intézmény erre vonatkozó előírásain túl munkája során külső megjelenésével és megnyilvánulásaival is kifejezi hivatása rangját, tiszteletét;

- csak abban az esetben végzi munkáját az őt foglalkoztató intézmény közösségében, ha testi és lelki egészsége ezt egyaránt lehetővé teszi;
- az egészség- és környezettudatos életvitelt, a természet védelmét, az élet tiszteletét képviseli;
- mindenkor példát mutat nemzeti jelképeink megbecsülésében, nemzeti ünnepeink és a mindezek által jelképezett, képviselt értékek tiszteletben tartása terén;
- lehetőségei szerint folyamatos önképzéssel gyarapítja, fejleszti a hivatása gyakorlásához szükséges tudását, képességeit, készségeit, attitűdjeit.

(25) A pedagógusnak – mint minden embernek – elidegeníthetetlen joga van olyan közéleti és magánérdekű tevékenységekhez, amelynek során nem pedagógusként jelenik meg a nyilvánosság, a nevelő-oktató munkájával érintett közösség előtt.

(26) A pedagógus magánérdekű tevékenységét soha nem helyezi a közérdek fölé, közéleti szerepvállalásait időben és térben határozottan elkülöníti nevelő-oktató munkájától, ugyanakkor a pedagógusnak közéleti szerepvállalásaiban is erősítenie kell pedagógus társai megbecsülését, tiszteletét; a pedagógus pálya, a köznevelési intézmények iránti bizalmat.

2.3. A szakmai kapcsolatok alapvető morális szabályai

(27) Munkája során a pedagógus kapcsolatban áll növendékeivel, tanítványaival, azok szüleivel, valamint az őt foglalkoztató intézmény munkatársaival, vezetőivel, a fenntartóval, továbbá a szakmai és érdekképviselői szervezetekben dolgozó alkalmazottakkal. Helytelen minden olyan megnyilvánulás, amely az említett személyekkel szemben méltánytalan megkülönböztetést vagy negatív hozzáállást éreztet.

(28) A pedagógus társadalmi, szakmai kapcsolatai révén létrejött helyzetét az intézményben semmilyen – másoknak hátrányt okozó – személyes előny szerzésére nem használhatja föl.

(29) A pedagógus a növendékeitől, a tanítványaitól, a szülőktől és a pedagógiai folyamat szereplőitől – a mindennapi életben szokásos kisebb figyelmességek kivételével – aránytalanul nagy értékű ajándékot, kölcsönt és jogtalan előnyt nem fogadhat el, nem adhat. Ilyesmit soha senkitől, semmilyen mértékben nem várhat el.

(30) Aránytalanul nagy értékű ajándéknak tekintendők azok az ajándékok, amelyeket a pedagógus saját jogszerű jövedelméből, szokásos életvitelének fenntartása mellett azok reális piaci árán nem lenne képes megvásárolni magának.

(31) A pedagógus-pedagógus kapcsolatban az egyenjogúság, a kollegialitás és a munkatársi szolidaritás alapvető etikai követelmény.

(32) A pedagógus minden jogilag és erkölcsileg megengedett eszközzel fellép az olyan megnyilvánulások vagy tevékenységek ellen, amelyek megalázó, bántó vagy embertelen helyzetbe sodorhatják növendékeit, tanítványait, kollégáit.

2.3.1. Kapcsolat a növendékekkel, tanítványokkal

(33) A pedagógus kapcsolata a növendékekkel, diákokkal egymás kölcsönös tiszteletén alapuló mester-tanítvány kapcsolat.

(34) A pedagógus magánéleti vagy közéleti problémáit különítse el a pedagógiai tevékenységétől.

(35) A pedagógus növendékei, tanítványai magánéletét tartsa tiszteletben.

(36) A pedagógus növendékeivel, tanítványaival való kapcsolatait a mindenkori szerephatárokon belül alakítsa.

- (37) A pedagógus saját tanítványait vagy az intézmény növendékeit magáncéllal munkavégzésre ne készítse.
- (38) A pedagógus saját vagy közeli rokonainak gyermekét intézményes keretben – lehetőség szerint – ne tanítsa. Amennyiben ez az adott körülmények folytán elkerülhetetlen, őket a többi növendékkel, tanítvánnyal azonos bánásmódban részesítse, és semmiféle jogtalan előnyhöz ne juttassa.
- (39) A pedagógus törekvéseinek, céljainak elérésére semmiféle erőszakot ne alkalmazzon még közvetve vagy erre utaló magatartás formájában sem.
- (40) A pedagógus nélkülözhetetlen erénye – kiváltképpen a tanórák és foglalkozások megtartása vonatkozásában – a pontosság, az igényes szakmai munka rendszeressége és a kiszámíthatóság.
- (41) A pedagógus kommunikációja érthető, választékos, pontos, igényességében példamutató legyen.

2.3.2. Kapcsolat a szülővel

- (42) A pedagógus szülőkhöz fűződő kapcsolatának és együttműködésének alapja a kölcsönös tisztelet, a bizalom és a megbecsülés.
- (43) A pedagógus a szülők között ne tegyen semmiféle diszkriminatív különbséget.
- (44) A pedagógus mindig legyen kész megosztani a szülővel minden, a gyermekükre vonatkozó ismeretét. Véleménynyilvánítása legyen tárgyyszerű; a növendék, a tanítvány szellemi, lelki, testi fejlődésére szorítkozzon. Ha ez a tájékoztatás külön mérlegelést igényel, a pedagógus döntését, illetve felelős cselekvését kizárólag a gyermek, a tanuló, a köznevelési intézmény, valamint a köz érdeke szabja meg.
- (45) A több szülő jelenlétében folytatott megbeszéléseken a pedagógus csak az egész tanulócsoportot érintő kérdéseket tárgyalja meg.

2.3.3. Kapcsolat a munkatársakkal

- (46) A pedagógus szakmai tapasztalatait, észrevételeit szükség szerint megosztja munkatársaival, különös tekintettel a pályakezdekre.
- (47) A pedagógus kollégái javaslatait, véleményét, állásfoglalását tiszteletben tartja; ellenérvelésében minősítések nélkül fogalmazza meg a maga véleményét.
- (48) A pedagógus kollégái munkáját objektíven és kizárólag szakmai szempontok alapján értékeli.
- (49) A pedagógus aktívan, saját szaktudását és álláspontját képviselve vesz részt a nevelőtestület véleményének, javaslatainak, döntéseinek kialakításában, ugyanakkor egyetnem értése esetén is elfogadja a megfelelő hatáskörben meghozott és megindokolt döntést, és ennek megfelelően cselekszik.
- (50) Amennyiben a pedagógus úgy véli, hogy egy elfogadott döntés alapvető jogot vagy jogszabályt sért, ezt a véleményét közli az érintett döntést meghozó személlyel vagy közösséggel. Ha ennek eredményeként nem születik megoldás, a döntést meghozó személy vagy közösség felügyeletét ellátó személyhez fordul.
- (51) Amennyiben a pedagógus úgy véli, hogy kollégája valamely tevékenysége vagy mulasztása alapvető jogot vagy jogszabályt sért, ezt haladéktalanul jelzi először az érintett kolléga felé, majd ha ez nem vezetett eredményre, annak közvetlen felettesével.

(52) Ha a vitatott döntés, tevékenység vagy vélt mulasztás a gyermek, a tanuló testi, lelki épségét vagy egészségét veszélyezteti, a pedagógus közvetlenül az intézkedésre jogosult vezetőhöz fordul.

(53) A pedagógus az intézmény belső életével kapcsolatos, az intézmény vezetősége által bizalmasnak nyilvánított információkat a nevelőtestület tagjain kívül nem osztja meg másokkal.

(54) A pedagógus mindaddig kiáll kollégája mellett, amíg annak szakmai vagy etikai hibája, mulasztása kétséget kizáróan be nem bizonyosodik.

2.3.4. Kapcsolat az intézmény vezetőivel, a fenntartóval és más szervekkel

(55) A pedagógus az intézmény vezetőivel, a fenntartóval és más szervekkel a munkajogi szabályokon, az intézmény szervezeti és működési szabályzatának és más belső normáinak, szabályzatainak előírásain túl konstruktív együttműködésre törekszik.

(56) A pedagógus az őt foglalkoztató intézmény vezetőjével való személyes vagy rokoni kapcsolatával nem él vissza, nem használja azt saját érdekei vagy előmenetele támogatására.

(57) A pedagógus és az őt foglalkoztató intézmény vezetői egymás munkáját objektíven és kizárólag szakmai szempontok alapján értékelik.

Kérdések

- Milyen, összeférhetlenségre utaló elemek találhatók az etikai normák között?

- Mely alapelveket sértenek, sérthetnek a következő esetek?

a, A pedagógus elfogad egy egyiptomi nyaralást egyik tanítványa családjától.

b, A tanár kitesz a Facebook-ra egy nyilvános posztot, amiben leszidja az osztályt a kisérettségi eredményei miatt, szó szerint is megemlíti bizonyos tanulókat, negatív értelemben. c, A tanár szeptemberben íratott egy dolgozatot, aminek az eredménye még novemberben semismert a diákok előtt.

d, A szakoktató a saját háza építkezésén alkalmazza a szakmunkás tanulókat, aztgyakorlatként elismertetve.

- Miért fontos magánélet és szakmai élet elkülönítése?

- Mit jelenthet ez a mondat: A pedagógus növendékei, tanítványai magánéletét tartsa tiszteletben?

2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről

42. § (1)*

A pedagógust, a nevelő és oktató munkát közvetlenül segítő alkalmazottat, továbbá azt, aki közreműködik a gyermek, tanuló felügyeletének az ellátásában, hivatásánál fogva harmadik személyekkel szemben titoktartási kötelezettség terheli a gyermekkel, a tanulóval és családjával kapcsolatos minden olyan tény, adatot, információt illetően, amelyről a gyermekkel, tanulóval, szülővel való kapcsolattartás során szerzett tudomást. E kötelezettség a foglalkoztatási jogviszony megszűnése után is határidő nélkül fennmarad. A titoktartási

kötelezettség nem terjed ki a nevelőtestület tagjainak egymás közti, valamint a gyermekvédelmi jelzőrendszer tagjaival történő, a tanuló fejlődésével összefüggő megbeszélésre.

(2) A gyermek és a kiskorú tanuló szülőjével minden, a gyermekével összefüggő adat közölhető, kivéve ha az adat közlése súlyosan sértené a gyermek, tanuló testi, értelmi vagy erkölcsi fejlődését.

Kérdések:

- Kiterjed-e a titoktartási kötelezettség arra az esetre, ha például drogterjesztés, - fogyasztás bizonyítékaira bukkanunk egy órai levelezésben? Keressünk érveket a titoktartás mellett és ellen?
- Az alábbi felsorolás a gyermekvédelmi jelzőrendszer tagjait tartalmazza (Parlamenti infojegyzet, https://www.parlament.hu/documents/10181/1202209/Infojegyzet_2017_2_7_gyermekvedelmi+jelzorendszer.pdf/104dd04a-dca3-47bc-944e-bfb07067676f).

Közülük kiket kellene értesíteni hasonló, drogozásra utaló jelzés esetén?

A gyermekvédelmi jelzőrendszer szereplői:

- az egészségügyi ellátórendszer (védőnői szolgálat, a háziorvos, a házi gyermekorvos)
 - személyes gondoskodást nyújtó szolgáltatók (családsegítő szolgálat, a családsegítő központ);
 - a közoktatási intézmények (nevelési-oktatási intézmény, a nevelési tanácsadó);
 - a rendőrség;
 - az ügyészség;
 - a bíróság;
 - a pártfogó felügyelői szolgálat;
 - az áldozatsegítés és a kárenyhítés feladatait ellátó szervezetek;
 - a menekülteket befogadó állomás, a menekültek átmeneti szállása;
 - javítóintézet, gyermekjogi képviselő;
 - fővárosi és megyei kormányhivatal;
 - az állam fenntartói feladatainak ellátására kijelölt szerv;
 - munkaügyi hatóság;
 - egyesületek, alapítványok, társadalmi szervezetek; egyházak;
 - állampolgárok.
- Milyen adatra gondolhatott a jogalkotó a 2. pont esetében, mely adatok nem közölhetőek a szülővel?

A tanárképzés kommunikációs követelményei

8/2013. (I. 30.) EMMI rendelet a tanári felkészítés közös követelményeiről és au egyes tanárszakok képzési és kimeneti követelményeiről

(<https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=a1300008.emm>)

1.3. a szakmódszertani és a szaktárgyi tudás területén

Képességek

A szakképzett tanár szakmai témában képes szakszerűen kifejezni magát mind szóban, mind írásban. Képes a szaktudományi, továbbá az általános pedagógiai-pszichológiai képzésben tanult módszerek, eljárások szaktárgyi alkalmazására, a különböző tudásterületek közötti összefüggések, kapcsolódások, átfedések és egymásra hatások felismerésére, a szaktárgyi integráció megvalósítására. Képes a szaktárgyának megfelelő tudományterületeken a fogalmak, elméletek és tények közötti összefüggések megteremtésére, közvetítésére. Képes szaktudományi, szakmódszertani, szaktárgyi, tanuláselméleti és tantervi tudásának hatékony integrálására. Képes az alkotó információ- és könyvtárhasználatra és az információ-kommunikációs technológia használatára. Képes a szaktantárgy tanításának-tanulásának tanórán és iskolán kívüli lehetőségeit megvalósítani különböző szintereken. Képes a szaktárgyak során fejlesztett kompetenciák más műveltségterületeken is fejlődést generáló szinergikus hatásainak tervezésére, kihasználására. Szaktárgyi felkészültségével kapcsolatban önreflexióra és önkorrekciónak képes.

Kérdések:

- Mik azok a szinergikus vagy transzfer hatások? Hogyan tudjuk ezt alkalmazni saját szaktárgyi kommunikációnkban?
- Milyen IKT (infokommunikációs technológia) lehetőségek állnak rendelkezésre a saját szak(ok) tanítása során?

1.4. a tanulás támogatása, szervezése és irányítása területén

Képességek

A szakképzett tanár képes a különböző céloknak megfelelő, átgondolt stratégiákhoz a motivációt, a differenciálást, a tanulói aktivitást biztosító, a tanulók gondolkodási, problémamegoldási és együttműködési képességének fejlesztését segítő módszerek, szervezési formák kiválasztására, illetve megvalósítására. Képes nyugodt, biztonságos és az eredményes tanulást támogató tanulási környezet megszervezésére. Képes az érdeklődés, a figyelem folyamatos fenntartására, a tanulási nehézségek felismerésére a végzettségének megfelelő korosztály és a felnőttoktatás keretében is. Képes a szaktárgy speciális összefüggéseivel, fogalmaival kapcsolatos megértési nehézségek felismerésére és kezelésére. Képes a hagyományos és az információ-kommunikációs technikákra épülő eszközök, digitális tananyagok hatékony, szakszerű alkalmazására. Képes az egész életen át tartó tanulás képességrendszerének megalapozására, technikáinak gyakoroltatására.

Kérdések:

- A tanulási környezet (learning environment) fontos téma a mai neveléstudományi kutatásokban. Milyen kommunikációs eszközök állnak rendelkezésre a nyugodt, biztonságos környezet megteremtéséhez?
- A figyelem fenntartásában és a motivációban az alább felsorolt képességrendszer mely elemeit és hogyan lehet alkalmazni?

Sallai Éva (1994) rendszere

(idézi:

http://okt.ektf.hu/data/szlahorek/file/kezek/04_jasz/1223a_pedaggustl_elvrhat_kpessgek_rend_szerese.html)

- a) Kommunikációs ügyesség
- b) Gazdag és rugalmas viselkedés repertoár
- c) Gyors helyzetfelismerés és konstruktív helyzetalakítás
- d) Erőszakmentes és konstruktív konfliktusmegoldás
- e) Együttműködés képessége
- f) A pedagógia helyzetek, jelenségek elemzésének képessége
- g) Mentális egészség

1.7. a kommunikáció, a szakmai együttműködés és a pályaidentitás területén

Ismeretek

A végzett tanár ismeri az osztálytermi kommunikáció sajátosságait. Tájékozott a szülőkkal és a pedagógiai munkáját segítő különféle szakemberekkel, szakmai intézményekkel való együttműködés módjairól. Ismeri a pedagógusszerepre vonatkozó pszichológiai, szociológiai és pedagógiai elméleteket, a szereppel kapcsolatos különböző elvárásokat. Ismeri a pedagógus szakma jogi és etikai szabályait, normáit. Ismeretekkel rendelkezik a reflektív gondolkodás szerepéről a szakmai fejlődésben, a továbbképzés lehetőségeiről, a lelki egészség megőrzésének elméleti és gyakorlati módszereiről. Tájékozott a szakterületéhez és tanári hivatásához kötődő információs forrásokról, szervezetekről.

Képességek

A szakképzett tanár képes a tanulókkal a kölcsönös tiszteletre és bizalomra épülő kapcsolatrendszer megteremtésére, az együttműködési elvek és formák közös kialakítására, elfogadtatására. Szakmai szituációkban képes szakszerű, közérthető, nyílt és hiteles kommunikációra diákokkal, szülőkkal, a szaktárgyainak megfelelő szakterületek képviselőivel, az iskolai és iskolán kívüli munkatársakkal a partnerek életkorának, kultúrájának megfelelően. Képes felismerni, értelmezni kommunikációs nehézségeit és ezen atéren önmagát fejleszteni. Képes pedagógiai tapasztalatait és nézeteit reflektív értelmezésére, elemzésére, értékelésére. Képes meghatározni saját szakmai szerepvállalását. Pedagógiai munkájában felmerülő problémákhoz képes adekvát szakirodalmat keresni, felhasználni. Jól tájékozódik a pedagógiai és szaktárgyi szakirodalomban, képes elemezni, értelmezni e területek kutatási, fejlesztési eredményeit, tisztában van a pedagógiai kutatás, fejlesztés, valamint innováció sajátosságaival. Képes egyszerűbb kutatási módszerek használatára.

Attitűdök

A végzett tanár pedagógiai helyzetekben képes együttműködésre, kölcsönösségre, asszertivitásra, segítő kommunikációra. Nyitott arra, hogy a konfliktushelyzetek, problémák

feltárása illetve megoldása érdekében szakmai segítséget kérjen és elfogadjon. Kész együttműködni a szaktárgy, valamint más szaktárgyak tanáraival. Kész részt vállalni a szaktárggyal kapcsolatos fejlesztési, innovációs tevékenységben. Betartja a pedagógus pályai jogi és etikai normáit. Törekszik önismeretének, saját személyiségének fejlesztésére, testi- lelki egészségének megőrzésére, és ehhez nyitott a környezet visszajelzéseinek felhasználására. Figyelemmel kíséri saját tevékenységének másokra gyakorolt hatását, s reflektív módon törekszik tevékenységének javítására, szakmai felkészültségének folyamatos fejlesztésére. Szakmai műveltségét nem tekinti állandónak, kész a folyamatos szaktudományi, szakmódszertani és neveléstudományi megújulásra. Nyitott a pedagógiai tevékenységére vonatkozó építő kritikára.

Kérdések, feladatok:

- Magyarázza meg az alábbi fogalmakat, önálló internetes kereséssel!
asszertivitás
reflektív gondolkodás
lelki egészség/mentálhigiéné
- Milyen határai lehetnek a pedagógiai tevékenységünkre vonatkozó építő kritikának? Például konstruktív kritika, ha a munkahelyi vezetőnk tantestületi értekezlet keretében számol be pedagógiai hibáinkról?

Az *iskolai gyakorlatok* magukban foglalják az általános tanári és az adott tanári szakképzettséghez, a tanári szerepkörökhöz kapcsolódó gyakorlati ismeretek szerzését, képességek, attitűdök megismerését, gyakorlását, a munkahely világával (iskolai élet, iskolavezetés, szülőkkal való kommunikáció, tanulókkal való egyéni foglalkozás, együttműködés) való ismerkedést, alajártasság szerzését a tanítási, tanulási, nevelési folyamatok értékelésében, a szakmai fejlesztésekben.

A nyolcadik pedagóguskompetencia

A tanárképzést lezáró portfóliókészítés és az életpályamodell minősítési rendszerének részét is képezi a pedagóguskompetenciák bemutatása: a kilenc kompetencia közül a nyolcadik a kommunikációra fókuszál.

A lenti idézet forrása: Útmutató a pedagógusok minősítési rendszerében a Pedagógus I. és Pedagógus II. fokozatba lépéshez. Hatodik, módosított változat. Oktatási Hivatal, Budapest.
https://www.oktatas.hu/pub_bin/dload/unios_projektek/kiadvanyok/utmutato_a_pedagogusok_minositesi_rendszereben_6.pdf

8. Kommunikáció és szakmai együttműködés, problémamegoldás

Pedagógus I.

A pedagógus képes partneri együttműködésre a tanulókkal, kollégáival, az iskola más munkatársaival, a szülőkkal, a tanulók és az iskola életében szerepet játszó szakemberekkel. Segítő kommunikációra képes, nyitott a konfliktushelyzetek és a problémák feltárására és megoldására, szükség esetén szakmai segítség felhasználásával. Különböző szakmai

szituációkban képes nyílt és hiteles kommunikációra, képes felismerni és értelmezni kommunikációs nehézségeit és ezen a téren önmagát fejleszteni. Képes szaktudományi és neveléstudományi szakszövegek pontos értelmezésére, alapszintű szakmai szövegek megalkotására. Tájékozott a szakterületéhez és pedagógusi hivatásához kötődő információs forrásokról, szervezetekről és ezek elérhetőségéről, kezeléséről. Ezeket a forrásokat készségszinten használja szakmai munkájában.

Pedagógus II.

Tevékenysége során tudatosan épít a szervezeten belüli és kívüli kapcsolatokra, együttműködési lehetőségekre. Aktívan közreműködik a pedagógiai és szervezeti tevékenységekben. Követi és figyelembe veszi munkájában a helyi innovációk eredményeit. Szakmai kérdésekben tájékozottság és önálló, tudományos adatokon és tapasztalatai elemzésén nyugvó véleményalkotás jellemzi. Kezdeményező szerepet vállal szervezeti szintű megbeszéléseken, szóban és írásban. Az intézményen belül szakmai kérdések megbeszélésében aktív, kezdeményező szerepet vállal.

Mesterpedagógus

Saját szakmai munkája során tudatosan épít az egymástól tanulás lehetőségeire, a szakmai párbeszéd eredményeire. Részt vállal a tudásmegosztásban, és rendszeresen értékeli, támogatja mások szakmai fejlődését. Széles körű szakmai kapcsolatrendszerrel bír, aktív szakmai kapcsolatokat működtet. Képes és kész mások osztálytermi kommunikációjának fejlődését szakmailag támogatni. Felelősséggel vesz részt szakmai kérdések megvitatásában helyi és országos szinten is.

Kutatótanár

Szerepet vállal a pedagógusi szakma országos szervezeteinek működtetésében. Tudományos igényű munkát végez az osztálytermi kommunikáció vizsgálata és a fejlesztés módszereinek kidolgozásában. Szaktudománya vagy a neveléstudomány és társtudományai terén kiemelkedő tudományos eredményeket ér el, és ezeket szakmailag érvényes módon tudja kommunikálni is.

Kérdések

- Mi a különbség Pedagógus I. és Pedagógus II. külső kommunikációs kapcsolatainak elvárásaiban?
- A segítő kommunikáció sikertelensége esetén milyen szakmai segítséget tudunk felhasználni, kihez tudunk fordulni?
- Hogyan tudjuk értelmezni kongruencia és inkongruencia fogalmait a nyílt és hiteles kommunikáció vonatkozásában?

„A *kongruencia* kifejezés tulajdonképpen csak egy belső pszichikus állapotnak a viselkedéssel való egybeváágására utal. A kongruensen viselkedő személyiség megvalósítja a hamleti felszólítást: „Légy hű önmagadhoz!” Más szóval: merj hű lenni önmagadhoz, énidentitásodhoz. Pedagógus esetében: a *nevelési* szituációkban bátran és túlzó visszafogás nélkül fejezd ki énidentitásod tartalmát. Természetesen akkor pozitív nevelő hatású ez az

akarva-akaratlan szuggesztív viselkedés; ha tartalmilag konstruktív, illetve, ha a megnyilatkozásokban bizonyos mértéktartással párosul.” Amikor azt állítjuk, hogy a kongruens, konzisztens, kiforrott éniidentitású pedagógusszemélyiség tud igazán hatékonyan nevelni – akár órán, akár csoporton –, ez semmiképpen nem jelenti azt, hogy másokkal, főleg a tanítványaival szemben *merev* legyen. Mivel éppen azt akarja elérni, hogy idővel ők is kialakítsák a maguk éniidentitását, erre fokozatosan és folyamatosan lehetőséget kell nyújtania. Ez pedig csak a tevékenység, a gondolkozás és a véleménynyilvánítás fokozódó önállósításával érhető el. Vagyis: *ha* a pedagógus állást foglal, ítéletet mond, kiérlelt felfogását közli, akkor ezt kongruensen kell tennie.

De ez *nem* azt jelenti, hogy *mindig* megnyilatkozzon, *minden* kérdésben állást foglaljon, a tanítványai között zajló szellemi vagy akár indulati mérkőzésben azonnal, illetve megfellebbezhetetlenül véleményt mondjon. Tapasztalataink szerint nemcsak a kiscsoporton, hanem a *tanítási órán* is fontos, hogy a pedagógus hosszabb kifutási időt engedjen a tanulóknak *saját* véleményük kifejtésére és megvédésére, ahogy ezt az újabb kísérleti oktatási módszerek lehetővé is teszik.” (G. Donáth Blanka: A pozitív és hatékony pedagógusszemélyiség néhány aspektusa a csoportmunka alapján.
http://mek.oszk.hu/04600/04669/html/balogh_pedpszich0004/balogh_pedpszich0004.html)

A kiégés (burn-out) kialakulásának szakaszai a segítő szakmákban

Freundenberger 12 lépcsős folyamata (Mentálhigiénés családkonzulens tankönyv. Szeged, Gál Ferenc Főiskola, 2019. 9. o. alapján:
https://dtk.tankonyvtar.hu/xmlui/bitstream/handle/123456789/13242/mentalhienes_csaladkonzulens_tankonyv_pdfa.pdf?sequence=1&isAllowed=y)

- 1., bizonyítani akarás, bizonyítási kényszer
- 2., fokozott erőfeszítés
- 3., személyes igények elhanyagolása
- 4., személyes szükségletek, konfliktusok elfojtása
- 5., értékrend megváltozása
- 6., felmerülő problémák tagadása
- 7., visszahúzódás
- 8., magatartás és viselkedésváltozás
- 9., deperszonalizáció
- 10., belső üresség
- 11., depresszió
- 12., kiégés

Megelőzés

- Személyes motivációk tisztázása, önismeret
- Kliens ismerete
- Munkatársi közösség
- Szupervízió
- Erős privát kapcsolatok
- Pozitívumok tudatosítása
- Felelősség önmagunk, tevékenységünk iránt (vs. misszionárius attitűd)

Mitől félnek a pedagógusok?

- öntudatlan félelem
- egzisztenciális
- elszigetelődéstől
- egyes személyektől
- büntetéstől
- neurotikus félelem

Burnout leküzdési technikák

- egészséges távolságtartás - a problémák objektív látása,
- a stressz-teli helyzetek intellektuális, racionális megközelítése,
- a túlzott bevonódás csökkentése a stressz-teli interakciókban,
- a személyzetten belüli támogató, feszültség-csökkentő, felelősség megosztásra lehetőséget adó kapcsolatok.
- Problémacentrikus reagálás, amelyben a fenyegetés elhárítása a környezet megváltoztatása a cél.
- Támasz keresés: a cél ilyenkor is a helyzet megváltoztatása, a fenyegetettség megszüntetése, de ehhez közreműködőket igényel a személy.
- Feszültségkontroll: az alapvető cél a személyiség stabilitásának megőrzése, a figyelem a fenyegetésről az én-re terelődik, de a személy nem adja fel a leküzdés, a helyzetmódosítás lehetőségét.

Tanári hatékonyság-érzés elemei

- Elmélyedésre készítés
- Lelkesedés
- Kérdezés
- Felelősségérzet
- Adaptáció
- Több csatorna
- Reflexió, önreflexió

Fogalmak: megküzdés, reziliancia, pszichológiai immunrendszer, mentálhigiéné

A hivatalos pedagógiai kommunikáció

Hivatalos oktatási dokumentumok és informális ismeretek a gyermek megismeréséhez

- Anyakönyv
- Napló – e-napló, papír
- Hivatalos iratok
- Szülő
- Többi tanár és gyerek (decentrálás fontossága)
- Helyi ismeretek
- Közösségi és iskolai oldalak

Példák hivatalos dokumentumokra, az oktató korábbi közoktatási gyakorlatából

Valamennyi dokumentum anonimizált, úgy célszerű feldolgozni őket, hogy figyelembe vesszük az adott kommunikációs szituációt, az író szándékát és ennek érdekében alkalmazott stratégiáját, illetve a lehetséges következményeket.

Fellebbezés

Tárgy:

Észrevétel írásbeli emelt szintű érettségi javításával kapcsolatban

Feladó:

Észrevétel

Tisztelt Oktatási Hivatal!

Alulírott, X. Y. (a. n.: , szül. h., idő:) észrevételt tesztek emelt szintű történelem írásbeli érettségim javításával kapcsolatban. Érettségimet 2010. 05. 05-én tettem, Középiskolában (Cím).

Észrevételemet a 100/1997. (VI.13.) 26. § (2) bekezdése értelmében teszem, hivatkozva az útmutatóban foglaltaktól eltérő javításra. 100/1997. (VI.13.) 30. § (2) bekezdés „o” pontja értelmében csak az észrevétellel érintett feladatot szeretném újraértékelteni. Az észrevétellel érintett feladat a következő: az írásbeli feladatsor II. részének 22. számú feladata. Az esszé terjedelmi korlátai – és az ezek túllépése miatti pontlevonás – okozhatta, hogy nem tudtam mindenhol nagyobb mértékben kifejteni valamennyi tartalmi elemet, hanem csak utalni rájuk.

Két részpontszámmal kapcsolatban élek észrevétellel:

- A feladatmegértésre 8 pontból 5 pontot kaptam. Véleményem szerint a kétvilágháború közti időszak zsidóságot érintő változásait, ezek külső és belső okait kellő mértékben, a terjedelemnek megfelelően tártam fel, és kitértem a legfontosabb rendeletekre és törvényekre.
- Az eseményeket alakító tényezők 12 pontjából 6-ot kaptam. A javítási útmutatóban lévő valamennyi tartalmi elem megvan a dolgozatomban, helyhiány miatt ezen összefüggéseket nem tudtam kellő mélységben kifejteni.
- Az észrevétellel érintett feladat többi pontszámával egyetértek.

A kedvező elbírálásban bízva maradok tisztelettel:

Tab, 2010-06-02

Mellékletek:

1 db Vizsgázói észrevétel

1 db. Emelt szintű írásbeli érettségi dolgozat történelem tantárgyból

1 db. Fénymásolat az észrevétellel érintett feladatról

Osztályfőnöki jelentés 12/E

A 12/E szakközépiskolai osztály, rendészeti fakultációval és elektrotechnika-elektronika szakmacsoporttal kibővítve – a 19 tanulóból 4-5 ember fog továbbtanulni, atöbbség valószínűleg az iskolában marad érettségi utáni szakképzésre. 2011 óta vagyok osztályfőnök és magyar-történelem tanár a 12/E-ben, az évek alatt jól megismerhettem őket. Nagy volt a fluktuáció a négy év alatt, az érettségiig eljutott 19 diák közül egynek év végi teljesítménye miatt sajnos osztályt kell ismételnie, így ő nem érettségizhet. Idén két új

emberrel gyarapodott osztályunk: másik iskolából,
..... a Rudnay másik osztályából érkezett; mindketten sikeresen beilleszkedtek
az osztályközösségbe.

Az idei tanévben már csak félállásban voltam az iskolában, mivel a hét három napján
(kedden, szerdán, csütörtökön) a veszprémi Pannon Egyetem Tanárképző Központjában
dolgoztam – tavaly doktoráltam neveléstudományból, ezért kerültem az egyetemre. Az
osztállyal így főleg interneten tartottam a kapcsolatot, ami természetesen több munkát és
nagyobb leterheltséget jelentett nekik és nekem, a Rudnayban töltött két napomon, hétfőn és
pénteken. Az érettségi tantárgyaimra véleményem szerint sikerült felkészítenem őket, de az
írásbeli magyar, történelem eredmény ezt nem tükrözi vissza. A magyar érettségi nehéz
szövegeket tartalmazott, a történelem esetében pedig a koncentráció hiánya és a figyelmetlen
olvasás okozhatott gondokat.

Az osztállyal nagyon jó a kapcsolatam, remélem a szóbeli vizsgákon jobb eredményeket
fognak elérni, mint az írásbelin – erre megvan minden esély, hiszen szóban eredményesebbek
szoktak lenni. Az osztály többsége közepes osztályzatokra számíthat, néhány jobb képességű
tanuló tud négyest, ötöst elérni:, ,
.....,, és számít ide,
sajnos nem mindegyikük írásbelije sikerült úgy, ahogyan azt maguktól is elvárták volna.

Tab, 2015. június 8.

dr. Somogyvári Lajos

Szaktanári jelentés – történelem érettségi 12/E

A 12/E szakközépiskolai osztály, rendészeti fakultációval és elektrotechnika-
elektronika szakmacsoporttal kibővítve – a 19 tanulóból 17 írta meg a középszintű történelem
érettségét, ugyanis egy diák emelt szintű érettségét tesz, egy pedig nem teljesítette a
követelményeket, így évfolyamot kell ismételnie. Az osztályhoz csatlakozott egy külsős
vizsgázó, akinek korábban nem sikerült az érettségije, így összesen 18 dolgozatot javítottam
ki ebben a csoportban. Osztályfőnökként és magyar-történelem tanárként jól ismerem a z
osztályt, ennél jóval jobb eredményt vártam tőlük.

A jól megoldható feladatok a törzsanyagba tartozó tudásra kérdeztek rá, a feladatok egy része a tételsor része, ezért volt meglepő az aránylag gyenge eredmény. Ennek két oka lehet: az egyik a figyelmetlen olvasás, ami főleg az esszéknél okozott pontvesztést; a másik pedig a kitartás és a koncentráció hiánya vagy gyengesége. Az egyik rövid kifejtős feladat például Németország első világháborús vereségének okairól szólt, a feladat külön kiemelte, hogy a vizsgázók ne eseménytörténetet írjanak, ennek ellenére sokan az első világháború történetét írták le, amire viszont nem lehet pontot adni. Nyolc éve javítok történelem érettségiket: akkor a 60 pont körüli eredményeket a közepes képességű tanulók érték el, ma ugyanezek a pontszámok a jobbak közé tartoznak. A teljesítmények csökkenése véleményem szerint nem a rosszabb képességeknek köszönhető, hanem a figyelem, a koncentráció tartós fenntartásában meglévő hiányosságoknak.

Az írásbeli eredmények a következők:

Név	Egyszerű	Kifejtős	Összes
	20	7	27
	17	7	24
	10	14	24
	25	23	48
	9	0	9
	20	12	32
	22	3	25
	13	17	30
	13	13	26
	35	37	72
	17	19	36
	12	16	28
	25	28	53
	20	21	41
	24	28	52
	18	17	35
	25	35	60
	14	7	21

Az eredmények alapján egy tanulónak van esélye az ötösrre: egy jófelelettel elérheti a legjobb jegyet, matematikai esélye van még errenak. Ajók közé tartozik még, és tőlük négyes körüli eredményt várok. Az osztály többsége kettes - hármas lesz, már az írásbelin megbukott 10 százalékos eredményével – ő véleményem feladta azt, hogy idén leérettségizzen. Gyenge eredményeket ért még el.....,

....., és
.....

Tab, 2015. május 22.
dr. Somogyvári Lajos

Teendők a szalagavatóra

1., Szalagok

Összeszedni, hány ballagó van, hány osztályból + osztályfőnökök + vezetés = hány embernek kell tűzni. Plusz rá kell számolni 10-20 darabot a biztonság kedvéért! **Ennek az összege kell a költségvetésbe!**

Utána kell nézni, hogy honnan rendeljük a szalagokat– vagy X. Y-t kell megkérdezni, hogy tavaly honnan volt, vagy neten utána nézni.

2., Ebédlő

X. Y-t megkérdezni, hogy milyen feltételekkel adja oda az ebédlőt február 28. estére.

Megkérdezni, mennyibe fog kerülni a takarítás –ez is kell a költségvetésbe!

Takarítók – kellenek gyerekek, akik ottmaradnak éjfél után összetakarítani.

Sütemény – szülők, akik csinálnak, esetleg rendelés

Üdítő, italok – erre a négy osztálynak össze kell dobni valamennyi pénzt.

Ruhatár – szülők kellenek

Biztonsági emberek

Polgármesteri hivatal és a rendőrség értesítése

Tombolajegyek, ruhatári jegyek

Szalvéta, poharak

3., Zenekar

Keresni egyet – **az ő pénzük is kell a költségvetésbe!**

4., Artisjus

Levelet írni nekik – nálam vannak infók.

Ez is költség lesz!

**5., Gyerekek kellene, akik aznapra berendezik (délután 3 után) az ebédlőt, asztalokat
visznek át!**

10/E – kiegészítő adatok

Osztálylétszám 2012. szeptember 3-án: 24, ebből lány: 7 fő

Osztálylétszám 2012. október 1-én: 23, ebből lány: 7 fő

Lemorzolódottak közül lány: 1 fő

Nem érkezett senki az év folyamán.

Év végi osztálylétszám: 21, ebből lány: 6 fő

Tantárgyi átlagok:

Földrajz: 2,95

Testnevelés: 3,1

Matematika: 2,32

Magyar nyelv: 3,05

Irodalom: 2,71

Informatika: 4

Önvédelem: 3,43

Német nyelv: 2,66

Történelem: 3,1

Fizika: 2,48

Angol nyelv: 3,08

Német nyelv közép szinten: 1,66

Kémia: 2,95

Angol nyelv közép szinten: 2,66

Szakmai orientáció: 3,93

Az osztály tanulmányi átlaga: 2,94

Magyar nyelv és irodalomból, illetve történelemből is kísérettségiztettem az osztályomat idén. Véleményem szerint mindkét tantárgyból hasznos és fontos ennek megtartása, hiszen egyrészt fontos tapasztalatot szereznek a szóbeli és írásbeli vizsgáztatásról a diákok, másrészt 10-10 tétel megtanulásával (ideális esetben) a későbbi érettségire is készülnek. Fontos annak lemérése szempontjából is, hogy mennyire lesznek képesek később teljesíteni a nagy érettségit. Mindenképpen tovább kell folytatni ezt a gyakorlatot.

Tab, 2013. június 25.

Somogyvári Lajos

Osztályfőnöki teendők 2012. szeptember 3.

- 1., Házirend ismertetése – hiányzások igazolásának módja, igazolatlanok következménye.
Kiemelni: a TANINFORM a késéseket is összegzi!
- 2., Ellenőrzők kiosztása, kitöltése (Név, osztály, tanárok és fogadóórák, órarend) – a kitöltés ellenőrzése, pénz beszedése.
- 3., Munkavédelmi, tűzvédelmi oktatás. Névsor aláírása.
- 4., Bizonyítványok összeszedése.
- 5., Személyi adatok ellenőrzése.
6. Diákönkormányzati tagok választása, menzafelelős.
- 7., Pólók, munkaruhák kiosztása, esetleges osztálypóló kérdése.
- 8., Dohányzás kérdése.
- 9., Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülőkről táblázat kitöltése, leadása.
- 10., Étkezési igények felmérése.
- 11., Tanévre, félévre szóló felmentések, igazolások jelzése, leadása.
- 12., Osztálykirándulások szervezése
- 13., Tanév tanulmányi és közösségi feladatai.
- 14., Fontos időpontok.
- 15., Megváltozott közlekedés, portaszolgálat.

Jegyzőkönyv

Készült: a Somogyi TISZK Közép- és Szakiskola Krúdy Gyula Tagintézményének Rudnay Gyula Szakképzője hivatalos helyiségében (Fő épület tanári szoba) 2013. május 10-én.

Jelen vannak: az osztályfőnöki munkaközösség tagjai, a mellékelt jelenléti ív alapján

Tárgy: Somogyi TISZK Közép- és Szakiskola Krúdy Gyula Tagintézménye – tagintézményi igazgató munkakörének betöltésére beérkezett pályázatok véleményezése

Jegyzőkönyvvezető:

Jegyzőkönyv-hitelesítők:

Levezető: Somogyvári Lajos

A levezető megállapította, hogy az osztályfőnöki munkaközösség határozatképes, majd javaslatot tett: jegyzőkönyvvezetésre, jegyzőkönyv-hitelesítőnek és..... jelölte.

Az osztályfőnöki munkaközösség egyhangú szavazással elfogadta a javaslatot.

Somogyvári Lajos elmondta, hogy a **Somogyi TISZK Közép- és Szakiskola Krúdy Gyula Tagintézménye – tagintézményi igazgató** munkakörének betöltésére kiírt pályázati felhívásra két pályázat érkezett. Az iskolai számítógépes hálózaton minden dolgozó részére hozzáférhetőek a pályázatok, így a munkaközösség tagjainak lehetőségük volt azokat áttekinteni, megismerni.

A levezető megkérdezte, hogy van-e valakinek a pályázati anyaggal kapcsolatban észrevétele, megjegyzése.

A munkaközösség tagjaitól nem érkezett észrevétel, megjegyzés.

Somogyvári Lajos javasolta, hogy a munkaközösség ne formáljon véleményt a beérkezett pályázatokkal kapcsolatban.

A munkaközösség tagjai egyhangú szavazással elfogadták a javaslatot.

Somogyvári Lajos elmondta, hogy a jegyzőkönyv egy példányát átadja a Somogyi TISZK Közép- és Szakiskola Krúdy Gyula Tagintézményének Rudnay Gyula Szakképzője részére, hogy tájékoztassa a fenntartót a szavazás eredményéről.

További hozzászólás nem hangzott el. Somogyvári Lajos megköszönte a jelenlétet, majd bezárta az értekezletet.

k.m.f.

jegyzőkönyv-hitelesítő

jegyzőkönyv-hitelesítő

jegyzőkönyvvezető

**Az osztályfőnöki munkaközösség munkaterve
2014/2015**

1., Szecskaavató

a kilencedikesek bevezetése az iskolába különböző feladatok megoldásával, szecskaavató
(lehetséges időpontok: október 20-21, november 7-14) – Felelős: 12-es osztályfőnökök

2., Szeptember 25. egészségnap –

Felelős:

3., Október 6-i ünnepség megszervezése –

Felelős: a 9-es osztályfőnökök

4., október 22. – szülői értekezlet

6., december 19 – karácsonyi ünnepség –

Felelős: 10-es osztályfőnökök

7., január 29. – szülői értekezlet

8., február 27. – Szalagavató

Felelős: 11-es osztályfőnökök

9., április 30. Diáknap, gépkarnevál

10., május 2. Ballagás

Időponthoz nem kötött feladatok, események, lehetséges pályázatok

- védőnőkkel a kapcsolat fenntartása, előadások tartása
- Somogyi Hírlappal kapcsolattartás
- honlap szerkesztése

- érzékenyítő foglalkozások (mozgássérült-előadás)
- bűnmegelőzési előadás a Rendőrség részéről
- egyházakkal kapcsolattartás

Tab, 2014. augusztus 21.

Somogyvári Lajos

Fegyelmi eljárás kezdeményezése

Alulírott, Somogyvári Lajos tanár, a 10/E osztály osztályfőnöke fegyelmi eljárást kezdeményezek tanuló ellen a következő indokokkal:

- igazolatlan órák, felszerelés hiánya és viselkedésbeli problémák miatt már részesült szaktanári figyelmeztetésben, osztályfőnöki figyelmeztetésben, osztályfőnöki intésben, igazgatói figyelmeztetésben és igazgatói intésben.
- 2013. május 14-én, 5. órán, informatikán interneten keresztül akart „füstölőt” rendelni, „Legális élvezet” címszó alatt. Mivel az ilyen eredetű anyagok ismeretlen összetételűek és tudatmódosító hatásúak, egyértelműen fel kell lépni terjesztésük, adásvételük ellen – különösen az iskolában. Nem lehet azzal védekezni, hogy legálisak, hiszen a dohányzás és italfogyasztás ugyanígy tiltott az iskolában, iskolai rendezvényeken. Ebben az esetben a tiltás fokozottan érvényes, hiszen nem ismerjük a szerek hatását. A designer drogok visszaszorítását célzó rendelet 2012. április óta van érvényben (66/2012. IV.2. Kormányrendelet), mely nemcsak konkrét szereket, hanem alapvegyületeket is felsoroló C-listát tett közzé – a lista bejelentések és kutatások alapján folyamatosan bővül. Tehát, ami ma még nincs tiltólistán, az holnap már felkerülhet. A C-lista elsősorban az interneten folytatott kereskedelmet célozza meg, ahol a korábbiaknál rombolóbb hatású szerek adásvétele folyik.

Mindezek alapján javaslom ellene fegyelmi eljárás lefolytatását.

Osztálytermi kommunikáció a gyakorlatban

Pedagógiai helyzetgyakorlatok 1. Mi mindent lehetne tenni?

Több út és megoldás létezik, jó és rossz lehetőségeket is figyelembe kell venni az esetelemzéseknél.

1., Feleltetés

- a, nem akar jönni, több kifogással is él, a rend közben elszabadul
 - b, kijön a gyerek, de teljesen másról beszél, húzza az időt, az osztálynak játszik – a célja, hogy elmenjen az idő, mások szórakozzanak, a tanár meg kiakadjon. A diák amúgy intelligens, óra közben is állandóan belekérdez, össze akarja zavarni a tanárt
 - c, elkezd sírni – Hogyan reagál, ha fiú vagy lány kezd el sírni? Van különbség?
- Mindhárom helyzetre reflektálni kell. A jegy adása után a diák elkezd reklamálni.

2., Vitatkozás az osztálykirándulás helyszínéről

A tanár elővezeti a saját tervét a kirándulásról, erre

- az osztály kettő vagy több csoportra szakad: hová menjünk. Minkét oldal felsorakoztatja az érveit, a tanár próbálja keretek közt tartani a vitát és eldönteni a kérdést.
- teljesen irreális tervekkel állnak elő (menjünk autókkal, külföldre, VOLT-fesztiválra stb.)
- sokan húzódoznak, nem tudni, miért (pénz, gátlás, csicskáztatás?)

3., Hiányzások igazolása

- egyvalaki nem hozta el, fogadkozik, hogy jövő órára hozza – ilyenkor az a szabály, hogy igazolatlant kell adni. A tanuló több kifogást is elmond: otthon felejtette, jövő órára mindenképpen hozza, nem szeretne még egy igazolatlant, mert akkor bajba kerül otthon stb.
- összegyűlt neki annyi, hogy megvonhatják a családi pótlékot – ha ez lesz, akkor a tanár tehet majd róla
- beírta a tanár, pedig ott volt az órán – miért csinálhatta ezt a kolléga?

4., Dolgozatírás

Előre megbeszélt dolgozat – a tanár felszólítja az osztályt, hogy tegyenek el mindent, erre:

- az egész osztály elkezd tiltakozni, hogy ma már ez a harmadik témazáró, egyébként is hatodik óra van, inkább jövő órán stb.
- hivatkoznak a tanár jólelkűségére, megértésére
- legközelebb jobban fel tudnak készülni, tegnap sportverseny volt stb.

5., Önkéntesek keresése

Minden héten más osztály felel a köztisztaságért az iskolában. Ezen a héten mi vagyunk sorosak:

- a tanár önként jelentkezőket akar, aki a tanítás után itt marad és segít az osztályterekben és a folyosókon felszedni a szemetet
- senki sem jelentkezik
- egyenként felszólítva mindenki valami kifogással él
- miért mi, amikor mi nem is szemetelünk – a többi osztályból, akik ezt csinálják, mindig ki tudják húzni magukat a munka alól, ez nem igazságos

Muszáj megcsinálni a feladatot.

6., Vita a fényképezésről/ballagásról, ruhákról

- prospektusok alapján el kell dönteni, hogy ki csinálja a tablófényképezést, ruhát
- a tanár elmondja lehetőségeket, körbeadja a prospektust
- az osztály több csoportra szakad, a tanár meghallgatja az érveket, próbál döntést hozni
- pénzkérdések, stílusbeli eltérések

Pedagógiai helyzetgyakorlatok 2. Szimuláció

A felvázolt helyzetek elpróbálása:

1., Az óra elkezdése, bemutatkozás

Bejövetel, az osztály felállítása, jelentés kérése – kik a hiányzók?

Bemutatkozás – a legfontosabbak néhány mondatban: név, milyen szak, honnan, előzetes munkák, legfontosabb szabályok – magázás, hogyan szólítsák stb.. Kérdésekre lehetséges válaszok.

2. Dolgozatírás

- kiosztás előtt elpakoltatni a cuccokat, figyelni, hogy senki se a padba rakja, hanem atáskájába – ezt ellenőrizni. Felhívni a figyelmet, hogy ne használjanak telefont, illetve, hogy mivel jár a puskázás.

- dolgozat kiosztása – kiosztás közben figyelni, hogy ne kezdjenek el beszélgetni

- kérdésekre válaszolni: ceruzával vagy tollal, hogyan javítsanak, nem értenek valamit, többen felvetik, hogy olyan kérdés van a dolgozatban, amit nem is tanultak – mi van ilyenkor? Az osztály megpróbálja beadni, hogy az előző tanár engedte, hogy a dolgozat első tíz percében nézzék a könyvet.

- rászólni azokra, akik puskázni akarnak a másiktól, ránéznek a másik dolgozatára – többszöri rászólás után elvenni – a diák erőteljesen tiltakozni fog.

- szólni a kicsengő előtt öt perccel – sokan panaszkodnak, hogy ennyi idő alatt nem lehet befejezni.

3. Megint dolgozatírás

Előre megbeszélte dolgozat – a tanár felszólítja az osztályt, hogy tegyenek el mindent, erre:

- az egész osztály elkezd tiltakozni, hogy ma már ez a harmadik témazáró, egyébként is hatodik óra van, inkább jövő órán stb.

A tanulók kommunikációs viselkedése és a kommunikációs gátak: elméleti kitekintés

(Holik Ildikó, Sanda István Dániel: Tanári kommunikáció. Óbudai Egyetem, 2015.

https://regi.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/tamop412b2/2013-0002_tanari_kommunikacio/tananyag/JEGYZET-26-4.2_A_tanari_es_a_tanuloi_ko.html)

„Kommunikatív viselkedésük néhány típusa a következőképp írható le (Szitó, 2009; Zrinszky, 2002):

- **„A mintagyerek”**: azt játssza meg, mintha mindig erőfeszítéseket tene a feladatok legjobb megoldása érdekében, s mintha mindig tudná a helyes választ, csak éppen zavarba jött, amikor felszólították felelni.
- **„Nem értem”**: ha először sikertelenül próbálkozik a válaszadással, kijelenti, hogy nem érti a kérdést. Így a tanár kénytelen kérdését olyan formában megismételni, hogy könnyebbé váljon a felelet.
- **Visszakérdés**: az előbbtől az különbözteti meg, hogy a tanuló az értetlenség látszatát is elkerülve, érdeklődő kérdést tesz fel, ahelyett, hogy a tanári kérdésreválaszolna. Pl. „Nem tudom pontosan, hogy mit ért ez alatt tanárnő...” Ebbe a csapdába sok tanár könnyen belesik.
- **Jóváhagyás kicsikarása**: A tanuló nem folytatja addig válaszát, míg a tanár az addig elmondottakat valamilyen módon nem ismeri el. Pl. úgy, hogy „rendben van”, „jól van”.
- **Csodálkozó nézés**: A tanuló furcsállóan néz a tanárra, úgy, mintha valamilyen nagy ostobaságot mondott volna. A tanár ettől zavarba jön.
- **Minimax stratégia**: A tanuló a feltett kérdésre nem ad egyenes választ. Mivel nem egyértelmű az álláspontja, így sohasem mondhatják azt, hogy rossz az érvelése.”

„A tanár-diák kommunikációban gyakran ún. **kommunikációs gátak, közlésszorompók** figyelhetők meg, amelyek megakasztják a tanulók közléseit, lelassítják, vagy teljesen lehetetlenné teszik a kétirányú kommunikációt. (Gordon, 1994)

Ezek a kommunikációs gátak a következők lehetnek:

- **Parancsolás, utasítás, irányítás**. Például: „Hagyd abba a kifogások keresését és oldd meg a feladatot!”
- **Figyelmeztetés, fenyegetés**. Például: „Ha le akarsz vizsgázni, jobb lenne végre elkezdni a tanulást!”
- **Prédikálás, megleckéztetés**. Például: „Az a dolgod, hogy figyelj az órán. A családi problémáidat otthon kellene hagynod!”
- **Tanácsok, javaslatok vagy megoldások ajánlása**. Például: „Az lenne a megoldás, ha jó időbeosztást készítenél, akkor meg tudnád tanulni az anyagot a dolgozatírásig.”
- **Kioktatás, logikus érvelés**. Például: „Ne felejtse el, hogy már csak két hét van hátra a záró dolgozat leadásáig.”
- **Bírálat, kritizálás, helytelenítés, hibáztatás**. Például: „Te egyszerűen csak lusta vagy, ezért nem akarod elvégezni ezt a feladatot.”
- **Szidás, megbélyegzés, címkézés**. Például: „Úgy viselkedsz, mint egy óvodás, nem pedig úgy, mint középiskolás”.
- **Értelmezés, elemzés, megállapítás**. Például: „Csak ki akarsz bújni a dolgozatírás alól.”

- **Dicséret, egyetértés, pozitív viselkedés** (a dicséret zavarba hozhatja a befelé forduló személyiséget). Például: „Tényleg nagyon ügyes vagy. Biztosan kitalárod, hogyan lehetne ezt valahogy megcsinálni.”
- **Biztatás, rokonszenv, vigasztalás, támogatás.** Például: „Nem csak te vagy ezzel így, én is hasonlót éreztem, amikor nehéz feladatom volt. Láss csak neki, majd belejössz.” (Itt a problémák elkendőzését, hátrítását jelentheti ez a megnyilvánulás. Nem arra kíváncsi az egyén, hogy más mit érzett, hanem a saját problémáit szeretné elmondani).
- **Kérdezgetés, vallatás, faggatózás.** Például: „Hol voltál eddig?” „Miért nem készítetted el a házi feladatot?”
- **Visszavonulás, kizökkentés, gúnyolódás, humorizálás.** Például: „Beszéljünk kellemesebb témáról.” „Most nincs erre idő.” „Térjünk vissza a feladatra.” „Úgy tűnik, bal lábbal keltél ma fel.” (Szecsei - Tóth, 2005)

9. feladat

Képzeld el olyan szituációkat, amelyekben ezek a mondatok elhangozhattak és fordítsuk át őket egy másik értelemben, a decentrált (másik nézőpontjába, jelen esetben a gyerek nézőpontjába való behelyezkedés) alkalmazva.

Pedagógiai helyzetgyakorlatok 3. Önkéntesség, kötelező szolgálat

Csoportok kialakítása – hajlított véleményvonal: skála sosem voltam önkéntestől egyszer, ritkán, minden évben, rendszeresen

Mini kutatások – 3 csoport kialakítása, önálló munka

Mit jelent a közösségi szolgálat...

A diáknak?

Tanárnak?

Fogadó intézménynek?

Kell a törvényi háttér, szervezési kérdések, esetleges külföldi példák.

Négy csoport: Fogadó intézmények keresése Veszprém megyében:

- egészségügy, szociális szféra
- oktatási-kulturális
- környezet, természetvédelem, polgári és katasztrófavédelem,
- sport, szabadidő

Négy-ötös kiscsoportokban a résztvevők javaslatokat tesznek egy-egy könnyen kivitelezhető közösségi szolgálati projektre (saját!), és közös megegyezéssel kiválasztanak egyet, amit meg is valósítanak majd.

Plenáris vita majd megegyezés arról, hogy legyen-e egy közös nagy projekt vagy minden csoport képes megvalósítani a sajátját.

A döntés függvényében a tanár minden csoporttal megbeszéli a célokat, módszereket, buktatókat, szükséges előkészületeket, eszközöket stb.

A projektmegvalósítás menete (vázlatos összefoglaló) :

1. Az ötlet – A projekt – A célok kitűzése – Miért jó? Mit fejleszt?
2. A csapat létrehozása, résztvevők, partnerek bevonása – külsős szervezetek
3. A csoportszabályok létrehozása, a munkamódszer kialakítása – ki, miért felelős, hogyan számol be?
4. Az ütemterv, időbeosztás – egy tanévre
5. Költségvetés és forrásteremtés
6. Szükséges eszközök – emberi, anyagi, tárgyi
7. Külső, belső kommunikáció
8. Amit semmiképpen sem szabad elfelejteni... A megünneplés
9. Az értékelés
10. Következtetések levonása, a továbblépés, fenntartás

Prezentáció(k)

Tantárgyfelosztás-játék

A szimuláció során a hallgatók saját tapasztalatokat szerezhhetnek a tanév előtti tantárgyfelosztás folyamatáról, különböző szerepekbe bújva.

Kell egy igazgató, három igazgatóhelyettes (felső tagozat, gimnázium, gazdasági) – önkéntes jelentkezés alapján. Ők fogják meghozni a végső döntést, egyedül nekik van meg minden információ.

Nyolc osztályfőnökre is szükség van, akiket a három vezető jelöl ki (közülük négy felsős, négy gimnáziumi osztályfőnök). Úgy kell osztályhoz ofőt választani, hogy lehetőleg minél többet tanítson ott és rátermett legyen!

1., Felsőfős ofők szakpárjai:

- magyar-történelem

- testnevelés-földrajz
- matek-fizika
- angol-természetismeret és környezettan

2., Gimnáziumi ofők szakpárjai:

- informatika - angol
- kémia-biológia
- testnevelés-magyar
- matek – történelem

A nyolc jelölt közül négy munkaközösség-vezetőt is kiválasztanak: humán, reál, felső tagozatra és gimnáziumra.

A többiek sima tanárok, illetve óraadók

Az osztályfőnökök választanak 1-1 helyettést azok közül, akik nem ofők, veszik az órarendet és párosával összeszámolják egy osztályban, melyik tárgyból hány kétszakos tanár kell és óraadó. Osztályonként két szakkör lehet. Csoportbontás! A legegyszerűbb módszer: tantárgyanként hány óra van, utána megnézni az optimális szakpárosítást.

Utána tagozatonként összegyűlnek, összeszámolják hány tanár kell felsőben, gimnáziumban. (minimum 22, maximum 26 óra)

A végén közös döntés, összefoglalás, felsorolás osztályonként. Terembeosztás – hol kell extra terem, ha elvileg minden osztálynak van saját terme?

Mindenkinek dolgoznia kell, a feladatokat felosztva az órarendeket és a terembeosztást felhasználva.

Terembeosztás (osztályfőnökök)

Külön felső, külön gimnáziumi – külön épületben is vannak, ne keveredjenek

Felső

- 2 tornaterem (Tesi1, Tesi2)
- 1 könyvtár (Kö)
- 2 természettudományi (TT1, TT2)
- 2 nyelvi labor (Ny1, Ny2)
- 1 informatika (Info1)
- 1 művészeti terem (Mű)
- saját termék: 101 (5.), 102 (6.), 103 (7.), 104 (8.)
- külső helyszínek – 1 sportpálya, 1 uszoda
- üres terem, de használható: 105, 106

Interaktív tábla csak a spec. termekben van.

Gimnázium

- 2 tornaterem (T1, T2)
- 2 labor (Lab1, Lab2) – kémia, biológia, fizika
- 1 informatika (Info1)
- 3 nyelvi labor (Nye1, Nye2, Nye3)
- 1 könyvtár (Kö)
- 1 művészeti-humán terem (MH)
- saját termék: 201 (9.), 202 (10.), 203 (11.), 204 (12.)
- külső helyszínek – 1 sportpálya, 1 uszoda
- üres terem, de használható: 205, 206

Interaktív tábla csak a spec. termekben van.

Külön-külön összeírni, lapra leírni, összegyűlnék felsősök, gimisek, csomagolópapírra (osztályok, órák, termék) a 4 osztály beosztása, utána megnézni az óraütközéseket, esetleges kéréseket.

Órarendek

5. a					
	HÉTFŐ	KEDD	SZERDA	CSÜTÖRTÖK	PÉNTEK
1.	angol	matematika	magyar ny.	angol	angol
2.	magyar i.	oszt. fön.	erkölcstan	történelem	magyar ny.
3.	matematika	angol	matematika	testnevelés	természetism.
4.	testnevelés	testnevelés	testnevelés	magyar i.	testnevelés
5.	természetism.	történelem	természetism.	matematika	történelem
6.	életvitel		rajz		ének
7.					
8.					

6. a					
	HÉTFŐ	KEDD	SZERDA	CSÜTÖRTÖK	PÉNTEK
1.	matematika	angol	matematika	erkölcstan	matematika
2.	angol	testnevelés	angol	angol	természetism.
3.	rajz	természetism.	testnevelés	testnevelés	testnevelés
4.	ének	matematika	életvitel	természetism.	magyar i.
5.	történelem	magyar i.	magyar ny.	történelem	magyar ny.
6.	testnevelés	informatika	oszt. fön.		
7.					
8.					

7.a					
	HÉTFŐ	KEDD	SZERDA	CSÜTÖRTÖK	PÉNTEK
1	matematika	kémia	matematika	matematika	informatika
2.	történelem	életvitel	biológia	földrajz	angol
3	angol	matematika	angol	magyar i.	fizika
4.	földrajz	magyar ny.	testnevelés	erkölcstan	ének
5.	magyar ny.	angol	fizika	testnevelés	rajz
6.	magyar i.	testnevelés	történelem		testnevelés
7.	testnevelés				oszt. fön.
8.					

8.a					
	HÉTFŐ	KEDD	SZERDA	CSÜTÖRTÖK	PÉNTEK
1.	kémia	biológia	földrajz	történelem	erkölcsstan
2.	földrajz	fizika	kémia	ének	matematika
3.	matematika	informatika	matematika	rajz	angol
4.	magyar i.	testnevelés	magyar i.	angol	testnevelés
5.	angol	történelem	magyar ny.	matematika	történelem
6.	testnevelés	magyar ny.	angol	testnevelés	oszt. fön.
7.		magyar előkészítő	testnevelés		
8.					

9. OSZTÁLY

9.	Hétfő	Kedd	Szerda	Csütörtök	Péntek
0. 7.30 - 8.15					
1. 8.30 - 9.15	történelem	angol	magyar	matematika	történelem
2. 9.25 - 10.10	informatika	angol	angol	matematika	fizika
3. 10.20 - 11.05	ének	matematika	angol	földrajz	média
4. 11.15 - 12.00	magyar	sp1 - olasz - fr	fizika	sp1 - olasz - fr	kémia
5. 12.10 - 12.50	magyar	sp1 - olasz - fr	kémia	sp1 - olasz - fr	földrajz
6. 13.35 - 14.15	osztályfőnöki	testnevelés	rajz	testnevelés	foci
7. 14.20 - 15.00	-	testnevelés	magyar	testnevelés	foci
8. 15.05 - 15.45					
9. 15.50 - 16.30					

10. osztály

10.		Hétfő	Kedd	Szerda	Csütörtök	Péntek
0.	7.30 - 8.15					
1.	8.30 - 9.15	biológia	angol	matematika	ének	osztályfőnöki
2.	9.25 - 10.10	földrajz	angol	angol	rajz	földrajz
3.	10.20 - 11.05	matematika	biológia	angol	fizika	matematika
4.	11.15 - 12.00	történelem	sp1 - olasz - fr	magyar	sp1 - olasz - fr	magyar
5.	12.10 - 12.50	fizika	sp1 - olasz - fr	magyar	sp1 - olasz - fr	kémia
6.	13.35 - 14.15	magyar	testnevelés-sp2	kémia	testnevelés-sp2	történelem
7.	14.20 - 15.00	-	testnevelés-sp2	informatika	testnevelés-sp2	foci
8.	15.05 - 15.45					
9.	15.50 - 16.30					

II. OSZTÁLY

11.		Hétfő	Kedd	Szerda	Csütörtök	Péntek
0.	7.30 - 8.15					
1.	8.30 - 9.15	matematika	biológia	történelem	matematika	etika
2.	9.25 - 10.10	angol	magyar	matematika	ném - fr - sp	ném - fr - sp
3.	10.20 - 11.05	angol	magyar	biológia	ném - fr - sp	ném - fr - sp
4.	11.15 - 12.00	fizika	testnevelés	angol	testnevelés	magyar
5.	12.10 - 12.50	történelem	testnevelés	angol	testnevelés	magyar
6.	13.35 - 14.15	média	matematika	fizika	történelem	foci
7.	14.20 - 15.00	-	magyar F	osztályfőnöki	-	foci
8.	15.05 - 15.45					
9.	15.50 - 16.30					

12. OSZTÁLY

12.	Hétfő	Kedd	Szerda	Csütörtök	Péntek	
0.	7.30 - 8.15					
1.	8.30 - 9.15	magyar	magyar	életvitel.	történelem	matematika
2.	9.25 - 10.10	angol	történelem	történelem	ném - fr - sp	ném - fr - sp
3.	10.20 - 11.05	angol	matematika	matematika	ném - fr - sp	ném - fr - sp
4.	11.15 - 12.00	biológia	testnevelés	angol	testnevelés	matematikaÉ
5.	12.10 - 12.50	biológia	testnevelés	angol	testnevelés	matematikaÉ
6.	13.35 - 14.15	osztályfőnöki	magyar	magyar	-	foci
7.	14.20 - 15.00	matematika	magyar F	média	-	foci
8.	15.05 - 15.45					
9.	15.50 - 16.30					

Osztályozó értekezlet-játék

A játék lényege, hogy egy képzeletbeli osztály kapcsán összegyűlnek a hallgatók, mint tanárok, hogy megbeszéljék a magatartás és szorgalom-jegyeket. Az alábbi információkat mindenki megkapja, ezek alapján lehet vitatkozni és döntéseket hozni. Egy hallgató lesz az osztályfőnök, aki megpróbálja védeni a javaslatait, érvel, egy másik hallgató az igazgató, aki közvetít a vitás kérdésekben, a többiek szaktanárok.

Az osztályfőnök javaslata az érdemjegyekre – ez alapján indul meg a vita (elfogadjuk, vagy sem):

8/A

Sorszám, név	Magatartás	Szorgalom
1. Boros Krisztián	jó (4)	közepes (3)

2. Csepei János	jó (4)	közepes (3)
3. Egész Evelin	közepes (3)	közepes (3)
4. Horváth Bence	elégséges (2)	közepes (3)
5. Hufnágel Judit	jeles (5)	jó (4)
6. Iby Richárd	jó (4)	jeles (5)
7. Iker Zoltán	elégséges (2)	elégséges (2)
8. Kadarkúti Csilla	jeles (5)	jó (4)
9. Kovács Cintia Antónia	jó (4)	közepes (3)
10. Kovács Valér Péter	jeles (5)	jó (4)
11. Magyar András	közepes (3)	jó (4)
12. Németh Gábor	jó (4)	jó (4)
13. Oros Áron	jeles (5)	jeles (5)
14. Péter Alexandra	közepes (3)	közepes (3)
15. Prázner Dávid	jó (4)	közepes (3)
16. Rab Renáta	jó (4)	jó (4)
17. Sima Patrik Máté	közepes (3)	közepes (3)
18. Somogyi Mátyás	jeles (5)	jó (4)
19. Szép Márk	jó (4)	jó (4)
20. Tóth Sándor	jó (4)	közepes (3)
21. Velem Bence	jó (4)	közepes (3)

Problémás esetek:

- Horváth Bencének fegyelmi jele volt iskolai rongálás miatt, ez volt az utolsó büntetése – ezért lett hanyag a magatartása.
- Egész Evelin, több mint 250 órát hiányzott (összesen 267 órát, ebből 4 igazolatlan óra): a tantestületnek szavaznia kell, hogy tehet-e osztályozó vizsgát, azokból a tárgyakból, ahol nincs meg a három jegye. Itt az a kérdés, hogy adjunk-e neki még egy esélyt. Sokszor bukott, állandóan tele van hiányzással.
- Oros Áron minden rendezvényen szerepel, nagyon aktív, de sok tanár szerint túl vagány, sokszor megzavarja az órát, ezért nem érdemli meg a magatartás ötöst. Az osztályfőnök szerint viszont kreatív, tehetséges gyerek, aki az átlagnál aktívabb.

- Több jó magatartású gyereket lehetne példásra is értékelni, hiszen nem csináltak semmit – az osztályfőnök szerint viszont ők csak elülnek, de nem csinálnak közösségi tevékenységet (ünnepségeken való részvétel stb.), ami az ötöshöz kellene.
- Több hármás (változó) szorgalmú gyerek lehetne ötös, hiszen nem buktak – az osztályfőnök szerint viszont ők sokkal többre lennének képesek, lusták, ezért adott ilyen jegyet.
- Iker Zoltánnal mindenkinek baja van, az értekezlet előtt egy héttel még csak két tárgyból állt a bukásra, így megvolt az esélye, hogy a pótvizsgán átmegy és elhagyhatja az osztályt, amit egyébként állandó izgalomban és feszültségben tartott. Az osztályozó előtti napon veszi észre az ofő, hogy a biológiából is elégtelen lett Zoltán, így muszáj évet ismételnie ugyanabban az osztályban. Mi legyen most Zoltánnal?

A hivatalos szabályok az értékeléshez:

Magatartás értékelése:

* Példás (5): az a tanuló, aki a tanítási órákon és az órákon kívül is fegyelmezett, közösségi tevékenysége aktív.

A közösség vagyonára vigyáz. Felnőttekhez, társaihoz való viszonya udvarias, segítőkész, a kulturált viselkedés szabályainak megfelelő.

* Jó (4): az a tanuló, aki a közösség érdekében a helyes döntések mellé áll, de nem kezdeményez.

Magatartására a példás érdemjegynél felsoroltak a jellemzők.

* Változó (3): az a tanuló, akit a házirendben foglaltak betartására több esetben figyelmeztetni kell. Meggondolatlan magatartásával esetenként kárt okoz. Befolyásolható, megbízhatatlan, tetteit nem mindig vállalja. Van igazolatlan hiányzása

* Rossz (2): az a tanuló, aki az iskola felnőtt dolgozóit tiszteletlen viselkedésével gyakran megsérti, kötelességeit vétkenesen és súlyosan megszegi, társaival durva, goromba, verekszik. Más tulajdonában kárt okoz. Fegyelmi intézkedései vannak.

Az a tanuló, akinek az adott évben, félévben több óra igazolatlan hiányzása van, illetve igazgatói intésben részesült változónál jobb jegyet nem kaphat.

Szorgalom értékelése:

* Példás (5): az a tanuló, aki a képességei szerint a tanulásban igényes és pontos. Ha tudása ezt megengedi, szaktárgyi versenyen is indul. A tanórákon figyel, érdeklődési körének megfelelően többlet feladatot is vállal.

* Jó (4): az a tanuló, aki képességei szerint halad, az órákon aktív. Házi feladatot mindig készít, felszerelése mindig van.

* Változó (3): az a tanuló, aki nem törekszik a képességeinek megfelelő eredmények elérésére. Gyakran figyelmetlen és pontatlan. Felszerelése hiányos. Feladatai elvégzésére óra

közben is figyelmeztetni kell. Szétszórt. Nem érdeklődő. Egy tárgyból bukik.

* Hanyag (2): az a tanuló, aki munkájában megbízhatatlan, figyelmetlen. Eredményei jóval elmaradnak képességeitől, érdektelenség, közömbösség jellemzi. Házi feladatot gyakran nem készít, felszerelése gyakran nincs. Több tantárgyból bukik.

Az osztálytermi kommunikáció elemzése: elméleti kitekintés

(Jászi Éva: Kapcsolati készségek. EKF, Eger, 2015.

http://okt.ektf.hu/data/szlahorek/file/kezek/04_jasz/1124a_kategriarendszeres_megfigyels_md_szere.html)

„A kategóriarendszeres megfigyelés módszere

A tanári kommunikáció megfigyelésére és elemzésére dolgozott ki sajátos módszert Flanders (1977). A hazai szakirodalom is többször említést tesz róla és bemutatásával is foglalkozik, de a megfigyelési kategóriák és az adatok elemzésének módja nem vált széles körben ismertté.

Bővebben a módszerről és annak elméleti háttéréről itt olvashat:

http://www.szitoimre.com/doc/06_Kommisk_szito.pdf

Flanders interakcióelemzési rendszere

A módszert a tanár és a tanulók között végbemenő interakció leírására dolgozta ki, mely kiválóan alkalmas a tanári kommunikáció megfigyelésére és elemzésére. Feltételezte, hogy a legtöbb tanítási funkció verbális kommunikáción keresztül valósul meg, valamint azt is, hogy a nonverbális közlések erősen korrelálnak a verbális közlésekkel. Az eszköz alapvető célja a tanuló cselekvési szabadságát növelő (indirekt) tanári aktusok megkülönböztetése.

Kategóriák

Tanári beszéd rögzítésére 7 kategória

Tanulói beszéd rögzítésére 2 kategória

Csend rögzítésére 1 kategória

Tanári beszéd – Válasz

1. Elfogad érzelmi megnyilvánulásokat

2. Dicsér, bátorít

3. Elfogadja vagy felhasználja a tanulók önálló gondolatait

Tanári beszéd – Kezdeményezés

4. Kérdez

5. Előad, magyaráz

6. Utasít

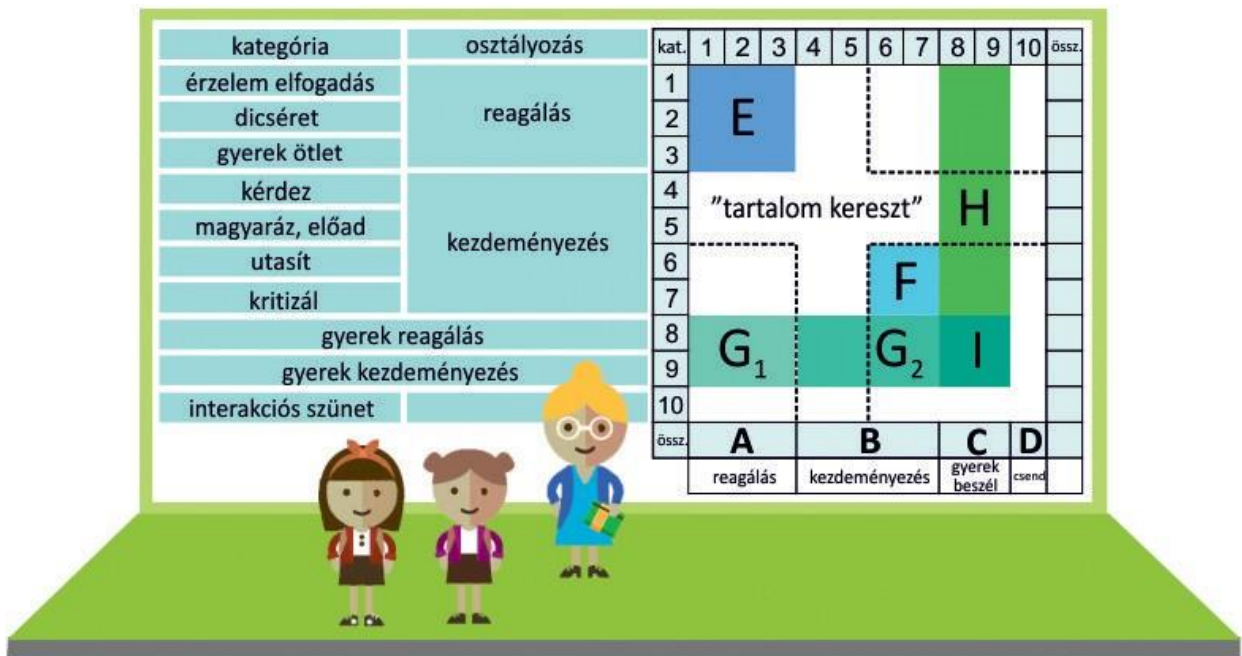
7. Kritizál

Tanulói beszéd – Kezdeményezés – Válasz

8. A tanuló verbálisan válaszol

9. A tanuló verbálisan kezdeményez

10. Csönd, zűrzavar

3. ábra, A kategóriarendszer

A tanár verbális megnyilvánulásai:

Reagálások

1. Elfogadja az érzést: Elfogadja és tisztázza a tanulók érzelmeit, mindezt nem fenyegető módon teszi. Az érzelmek pozitívak és negatívak is lehetnek. Az érzelmek befolyása vagy felidézése is ide tartozik.
2. Bátorít vagy dicsér: Egy tanuló tevékenységét vagy viselkedését dicséri, bátorítja. Ide tartoznak a másokat nem sértő viccek, a hm, a fejbólintás, folytasd stb.
3. Elfogadja vagy felhasználja a tanuló ötleteit: Tisztázza, felhasználja vagy továbbfejleszti a tanuló által javasolt gondolatot. A tanár minél több saját ötletét vagy javaslatát hozza be, annál inkább az 5-ös kategóriában kell gondolkodni. Ide tartoznak viszont azok a kérdések is, amelyek a tanulók ötleteit fejlesztik tovább.

Kezdeményezések

4. Kérdést tesz fel: A tartalomra vagy az eljárásra vonatkozó kérdést tesz fel a tanár azzal a szándékkal, hogy a tanuló válaszoljon rá.
5. Előadás, elbeszélés, magyarázat: Az adott tartalomról vagy eljárásról mond el tényeket vagy véleményt. Saját gondolatait fejezi ki. Költői kérdéseket tesz fel, amire nem vár válaszokat.
6. Utasításokat ad, irányít: Útmutatást, utasítást, irányítást ad és elvárja, hogy a tanulók kövessék ezt.
7. Kritizálás vagy a tekintély védelme: Olyan kijelentések tartoznak ide, amelyekkel a tanár a nem elfogadható tanulói viselkedést elfogadhatóvá igyekszik tenni. Annak kijelentése, hogy miért csinálja a tanár azt, amit éppen tesz, illetve túlzottan önmagára hivatkozik a tanár.

A tanulók verbális megnyilatkozásai:

8. Tanuló reagál: A tanulók olyan verbális megnyilatkozása, amely tanári verbális megnyilatkozásra következik be. A tanár kezdeményezi a kontaktust vagy a tanár váltja ki a tanulói megnyilvánulást.
9. Tanuló kezdeményez: A tanulók olyan verbális megnyilatkozásai, amit ők kezdeményeznek. Amennyiben a tanár hívja fel a tanulót annak jelzéseként, hogy ő beszélhet, akkor a megfigyelőnek kell eldöntenie, hogy a tanuló valóban akart-e beszélni. Amennyiben beszélni kívánt, akkor ezt a kategóriát kell alkalmazni.

10. Csend: Kommunikációs szünet.

A rögzítés technikája

Az osztálytermi történések rögzítése történhet videóval, magnetofonnal, valamint közvetlen megfigyelés útján. Minden esetben hosszabb gyakorlás után érdemes a jegyzőkönyvvezetést végezni.

Igen pontosan leképezi az interakció menetét, ha 3 másodpercenként végzünk feljegyzést. Erre a célra egy négyzethálós táblázatot készítünk, amelyben a sorok száma megfelel annak a számnak, ahány percig folyamatosan megfigyelést kívánunk végezni, míg az oszlopok száma megfelel az egy perc felosztásának.

A táblázat üres celláiba bejegyezzük annak a megfigyelési kategóriának a sorszámát, ami az adott időegységre esik.

Ha már rendelkezésünkre állnak a megfigyelési adatok, akkor előállíthatjuk a viselkedések interakcióját. Ehhez egy 10×10-es táblázat celláiba bejegyezzük, hogy páronkénti összehasonlításban milyen típusú viselkedések milyen gyakorisággal követték egymást.

Az ilyen típusú adatelemzés lehetővé teszi, hogy a tanárok és a diákok megnyilatkozásait egy dinamikus értelmezési keretbe helyezzük. Ez a táblázat tehát a viselkedési kategóriák páronkénti összehasonlításához szükséges. Flanders foglalkozott az interakciós mátrix néhány kitüntetett területének értelmezésével is.

Az értékelés szempontjai:

1. A táblázatban vagy a mátrixban az A, B, C és D területek egymáshoz való viszonya alapján meg lehet határozni a tanári és a tanulói megnyilatkozások százalékos megoszlását, valamint a csend százalékos gyakoriságát.
2. Az A és B egymáshoz való viszonya arról ad képet, hogy a tanári megnyilatkozáson belül milyen a kezdeményezés és a reagálás egymáshoz való viszonya. A kezdeményezés túlsúlya autoriter, a reagálás túlsúlya indirektebb óravezetésre utal.
3. Az E terület kilenc cellából áll (1–3 és 1–3): Azt jelzi, hogy a tanár mennyire folyamatosan használja a dicséretet, mennyire építően reagál a tanulók érzelmeire, mennyire érzékeny a tanulók által felvetett gondolatokra.

4. Az F terület (6–7 és 6–7): Azt jelenti, hogy milyen tartósan használ a tanár utasításokat és kritikákat, és milyen gyakran követi az egyik a másikat. A 6–7 azt jelzi, hogy utasításból kritikába, a 7–6 pedig azt, hogy kritikából utasításba megy át a tanári kommunikáció.

Ezeknek az átfordulásoknak a nagy száma azt jelzi, hogy a tanár elégedetlen az utasítások követésével, s végső soron fegyelmi problémákra utal az osztályban.

5. A G1 és G2 azt jelzi, hogy mi a tanár közvetlen reakciója arra, ha a tanulók abbahagyják a verbális megnyilatkozásait. A G1 (8–9 és 1–2–3), a G2 pedig (8–9 és 4–5–6–7) területet öleli fel. A tanári flexibilitásra utal, hogy milyen e két terület aránya. Ennek segítségével lehet megkülönböztetni a látszat dicséretet az árnyaltabb dicsérettől, és az ötlet elfogadásától. Ha a G1 és G2 aránya a G1 javára nagyobb, mint az A és B aránya, akkor ez azt jelenti, hogy a tanulói válaszokra adott jóváhagyások gyorsak, pergőek, rövidek, nem eléggé árnyaltak.

6. A H terület (1–2–3–4–5–6–7 és 8–9): Azt lehet belőle megtudni, hogy milyen tanári megnyilatkozások milyen arányban váltanak ki tanulói részvételt. Gyors és drillszerű óralefolyásra gondolhatunk akkor, ha nagy a cellagyakoriság a 8–4 és a 4–8 cellában, ugyanakkor a 8–8 cellában nincs semmi.

7. Az I terület (8–9 és 8–9): Tartós tanulói részvételt jelez. Ez a terület tartalmazza a néhány tanuló által tett hosszabb kijelentéseket, de a diák-diák interakciót is.

8. A „tartalom kereszt” azt jelzi, hogy milyen az osztály tevékenységének orientációja vagy tartalma. Ezt megkaphatjuk, ha a kereszt területén található gyakoriságokat a területen kívül eső gyakoriságokhoz viszonyítjuk. A kereszt területén fellelhető nagyobb gyakoriság arra utal, hogy az órán a tantárgyi tartalomra helyeződött a hangsúly, amit az elhangzó kérdések és magyarázatok nagy száma támaszt alá.

9. A diagonálisan elhelyezkedő cellák 1–1-től 10–10-ig azt jelentik, hogy a kommunikáló személy ugyanazt a kommunikációs kategóriát használja hosszabb ideig, folyamatosan. Minden más cella változást jelent, míg ezek a cellák változatlan állapotról tanúskodnak.

A mártix és a táblázatok további elemzésének lehetőségéről, illetve ezek értelmezéséről még olvashat:

1. Falus Iván (1996, szerk.): Bevezetés a pedagógiai kutatás módszereibe. Keraban Kiadó Budapest 140-145. oldal
2. http://www.szitoimre.com/doc/06_Kommisk_szito.pdf

Módszerek nevelési vizsgálatokhoz

(Szekszárdi Júlia, 2005 alapján: <https://osztalyfonok.hu/200/>)

1. Helyzetelemzés tanulócsoportban

Diagnózis, helyzetfeltárás: társadalmi és intézményi környezet, az osztály előélete, adatok összegyűjtése és elemzése

2. Megfigyelés

Szempontok meghatározása, nyomonkövetés, nehézség: kívül-belül nézőpont

3. Eseménynapló

Tapasztalatok rögzítése, folyamatos naplóvezetés

4. Időmérleg

Életmód felmérése, kérdőív óránkénti tevékenységről, probléma: család életébe való beavatkozás?

5. Dokumentumelemzés

Például fegyelmi beírások, hivatalos dokumentumok kiértékelése

10. feladat: állítsa sorba az eseményeket! (Több megoldás is lehetséges)

Az alábbi, kommunikációs alapú jelenségek egy esetleges gyermekvédelmi probléma lehetőségét vetik fel:

A testneveléstanár jelzi, hogy szerinte is családi eredetű probléma áll a háttérben.

Szaktárgyi órán észreveszi, hogy az egyik diák – Anna – gyanúsan hallgatag, visszahúzódó.

Kapcsolatba lép a gyermekjóléti szolgálattal.

Konzultál a tanári karral, minden érintett tanárt megkérdez Annával kapcsolatban, megerősítést kap a többi szaktanártól az aggályokkal kapcsolatban.

A testneveléstanár jelzi, hogy Anna mindig "otthon felejt" a felszerelését, hogy ne kelljen részt vennie az órákon, pedig korábban aktívabb és játékosabb volt a testnevelés órákon.

A tanév eleji első pár órán feltérképezi az osztálya diákjait, a diákok főbb tulajdonságait, viselkedési formáit, esetleges problémáit és nehézségeit. Feltűnőbb problémát nem észlel.

Megkérdez más tanárokat is, hogy észleltek-e a bármilyen problémát vagy furcsaságot Annával kapcsolatban. (Nem kap érdemi választ.)

Próbálja elérni a szülőket. Semmilyen felületen nem jár sikerrel.

Órák után kellő udvariassággal és távolságtartással megkérdezi Annát, hogy minden rendben van-e vele, van-e valamilyen problémája, tud-e segíteni neki.

Újra beszél Annával, immáron célirányosan a problémájáról, megemlíti neki a testneveléstanár véleményét is. Megtudja tőle, hogy a nevelőapja ismét visszaesett, újra iszik, de mivel Anna nővére (akit korábban bántalmazott) már elköltözött, ezért most őt veri. Édesanyját hónapok óta nem látta.

Osztályfőnöki órán az egészséges iskolai légkörről beszél, általánosságban megkérdezi a diákokat, ki hogyan érzi magát, min változtatna, mit szeret leginkább, mivel van baja stb. Óvatosan megemlíti, hogy szünetben, órák után is meg tudják keresni a diákok.

Szervezési feladatok az iskolában

Szakmai rendezvény szervezése

A következő szempontokat felhasználva kell a feladatot csoportmunkában megoldani:

- Társadalmi-gazdasági partner(ek) kiválasztása – mi az együttműködés alapja és tartalma?
- Milyen aktuális jelenségre/problémára/témára reflektál a rendezvény?
- Milyen oktatási-nevelési célokhoz/tantárgyakhoz/oktatásszervezési formákhoz kapcsolható ez?
- Meghívó-készítés az eseményhez
- Promóció – hol, hogyan lehet meghirdetni, terjeszteni – reklám/hír szövege
- Forgatókönyv: időpont, hol, hány ember kell szervezőként, résztvevők, anyagiak, infrastrukturális-technikai feltételek
- Óráról-órára leírni, ki, mit csinál, mi kell hozzá!
- Mit szeretnénk elérni a rendezvénnyel – célok, esetleg számszerűsíthető eredmények felsorolása

Nagyon fontos, hogy az oktatási intézményen kívüli partnereket kell keresni és olyan hatást elérni, ami a szűkebb társadalmi környezet és a közösség számára is releváns. Nem a klasszikus értelemben vett iskolai projektről vagy pályázatról van szó!

Osztálykirándulás szervezése

Szintén team-munkában kell forgatókönyvet készíteni, az alábbi feltételeket figyelembe véve:

3 napos osztálykirándulás, 11. osztály, 27 fő

Meg kell határozni az úticélt, buszt kell bérelni és szállást szerezni. Útvonalterv, miket lehet útközben megnézni, összesen hány kilométer oda-vissza, rá kell számolni valamennyit, plusz a parkolási díjat is bele kell számítani.

Kirándulás időpontja – nem eshet hétfővégre, mert hivatalos kirándulás, nem eshet szünet vagy ünnepnapra (ennek utána lehet nézni a tanév rendjében).

Körülbelül meg kell határozni, hogy mennyibe fog kerülni a kirándulás és mennyibe fog kerülni ez egy főre nézve – a kísérő tanárt az osztály hívja meg, tehát neki nem kell fizetni. Havi leosztásban mennyit kell fizetni egy-egy gyereknek, mettől-meddig? Ki szedi a pénzt, hogyan? Mi van, ha valaki nem hozza?

El kell dönteni, hogy legyen-e közös étkezés (készüljön olyan számítás is, amiben minden nap egy meleg étel benne van), lehet esti sütögetés, akkor a szállást úgy kell szerezni, plusz a költséget ez is megemeli.

Az elején fel kell állítani a közös szabályokat: alkohol, kimaradás, késés, szabályok be nem tartása, részegség, botrányos viselkedés (pl. verekedés) stb.

Minden napra készüljön részletes program: órákra lebontva, hogy mi lesz, útközben hol állunk meg, mennyi lesz a szabadidő. Legyenek benne kulturális programok (itt a belépőjegyeket is hozzá kell számolni a költséghez), templom és olyan is, ami nekik istetszeni fog. Legyen esőprogram – ha van szabadtéri program és nem lehet megvalósítani az időjárás miatt.

Mikor van ébresztő? Mikor van takarodó (mikor mennek be a szobába és mikortól van csendes pihenő)?

Lehet gyárlátogatás – meg kell nézni, ez hogyan működik, hol kell regisztrálni, mennyivel előbb.

Ha van valami olyan program, ami ingyenes vagy kedvezményes tömegközlekedést tesz lehetővé, azt igénybe lehet venni, de akkor hozzá kell számolni mindenhová a busz-, vonatjegyeket, plusz az időpontokat is tágabban kell érteni, mert nehezebb A pontból eljutni a B pontba, mint bérelt busszal.

Írni kell egy szálláskérő és egy buszigénylő levelet, plusz egy harmadikat, ahol a szülőket értesítjük röviden a programról.

Mi lesz azokkal, akik nem akarnak jönni a kirándulásra?

Ünnepség szervezése

Ki kell választani egy ünnepet, ünnepi eseményt – elsősök avatása, október 6, október 23, március 15, ballagás, szalagavató, egészségnap, diáknapi, szülői bál, sulibuli stb.

Időpont meghatározása – nem eshet hétfőre, ünnepnapra, szünetre.

Forgatókönyv a programról: mikor, hol, mettől-meddig? Ha nem az iskolában, kitől kell elkérni/kibérelni az épületet, termet stb.? Mennyi ekkor a bérleti díj, ezt ki fizeti? Van-e ruhabérlés, jelmezkölcsönzés? Ha igen, mennyibe kerül, honnan van, hogyan szállítjuk?

Kell-e belépődíj, ha igen, ki szedi, pecsételés van vagy karszalag? Ruhatár – ki van ott, hány ember kell? Hány ember várható?

Ki a konferanszié? Nagy vonalakban a szövege?

Technikai feltételek – kell-e kihangosítás, hány mikrofon (álló-, puska-), van-e zenekar (őket ki fizeti?), hozzák-e a technikát, függőnyt, fényeket ki kezeli (ha kell), kivetítés (ha van) – hány fő kell a technikához?

Részletes program – percre lebontva, hogy mikor, mi történik – szavaltat, ének, színházi előadás, tánc, vetítés – hogyan van az átvezetés az egyes számok között? Itt figyelni kell arra, ha átöltözni kell, az időbe kerül, ha bútorokat vagy pl. zongorát kell mozgatni, az szintén idő, plusz: az átvezetésnél zárt függöny van vagy nyitott (ha színházteremről van szó)? Ha szabadterei, hogy van megoldva az átvezetés? Mi van, ha eső van? Nagyon fontos a kezdés és a befejezés – mivel, hogyan köszönünk és búcsúzunk el a közönségtől?

Meghívottak – milyen szöveggel menjen ki a meghívó, kik a hivatalos meghívottak, akiket meg kell hívni egy faluban, kisvárosban, nagyvárosban, kerületben egy ilyen alkalomból? Hova ültetjük és hogyan köszöntjük őket?

Minden program kis késéssel kezdődik – honnan fogjuk tudni, hogy kezdhetünk, mert már megjött minden fontos ember?

Szerepeljen-e a szervező pedagógus? Ha igen, hogyan?

Plakátterv, ami kimehet Facebookra, sulis honlapjára – figyelemfelhívó szöveg, kép, ábra stb. Hogyan örökítjük meg az eseményt (fotó, videó, helyi TV, újság stb.)? Hány embernek kell szólni ehhez?

Saját, megvalósult példák az alábbiakra, az oktató korábbi közoktatási gyakorlatából

Iskolai rendezvények 2011-2012. első félév

Felesleges áruk kiállítás

A Rudnay Gyula Középiskolában november hónapban két rendhagyó kiállítás, illetve egy előadásorozat is hasonló témáról szolt: vásárlási szokásainkról, az áruk minőségéről. November 7 és 16. között a Humusz Szövetség jóvoltából került sor a Fölösleges Áruk kiállítására.

A Szövetség bemutatója szerint „a kiállítás olyan termékek gyűjteménye, melyeket ugyan használati tárgyként árulnak, de az égvilágon semmi szükségünk nincsen rájuk. Az összeállítás jellegéből adódóan szubjektív és célja nem az egyes termékek lejáratása, hanem párbeszéd elindítása a fogyasztói társadalom által gerjesztett mesterséges igényeinkről.” A vándorkiállításaként funkcionáló „gyűjteménybe” olyan darabok tartoznak, mint a krokodil formájú iratmegsemmisítő, USB-re csatlakoztatható pohármelegítő, vagy az ál-rúzsolt. A tabiak további tárgyakkal gazdagították az összeállítást, köztük egy csibe alakú sószóróval és egy doboló halálfejes cukorkaadagolóval is. A tárgyakat bemutató órát a Somogyi Hírlap és a Tab TV is meglátogatta – a kiállítást ezután Gyömrőre küldtük tovább.

A Somogyi Hírlap cikke a kiállításról:

<http://www.sonline.hu/somogy/kozelet/ez-vajon-mire-jo-meghokkento-targyak-az-osztalyban-foto-411633>

Előadások a hamisításról

November 23-án, a Hamisítás Elleni Nemzeti Testület képviselőjében a Nemzeti Adó és Vámhivatal két munkatársa látogatott el a Rudnayba Somogyvári Lajos meghívására.

Színes, érdekes előadást hallhattak a diákok a hamisítás veszélyeiről, a hamisítás elterjedtségéről, háttéréről, a hamisítók módszereiről és a hamisítás elleni fellépés eszközeiről. Az előadás során számos hamis tárgyat is bemutatottak a tanulóknak – a mobiltelefonról, a gyógyszeren át, a ruházati cikkekig és a kozmetikumokig terjedt a skála. Mindkét esemény

hasznos és tanulságos volt valamennyi résztvevő számára, hiszen fontos információkat hallhattunk, és leckét kaphattunk a tudatos vásárlás előnyeiről.

Betlehem

Iskolánk 9/E osztályos tanulói régi népszokást elevenítettek fel a karácsony közeledtével: a betlehemezést. A betlehemezést segítő tanár Somogyvári Lajos volt.

A betlehemezők a következő helyszíneken léptek fel:

december 13. (kedd) 14.00 - Tab, Takáts Gyula Szociális Otthon

december 17. (szombat) 15.00-16.00 között - Zala, nyugdíjas klub

december 19. (hétfő) 14.00 - Tab, Fogyatékkal Élők Nappali Intézete

december 19. (hétfő) 15.00 után - Tab, Művelődési Ház, nyugdíjas klub

december 20. (kedd) 13.30 - Tab, Koppányvölgye Idősek Napközi Otthona

Az előadások egy pályázatba illeszkednek, melyben intézményünk már 2008-ban is részt vett (a Kerek Világ Alapítvány szervezésében). A pályázati feltételek teljesülése mellett természetesen fontos, hogy tanulóink megismerjék környezetünkben élő embertársaikat, régi szokásainkat, a szabadidő eltöltésének egy más módját.

"Fiatalok a Változásért" program

A fenti elnevezés az Ashoka nevű nemzetközi nonprofit szervezet Magyarországon, 2012-ben induló kezdeményezését takarja, melyet a Flextronics International Kft. támogat, társadalmi felelősségvállalási programjának keretében. A programban Sárvár, Zalaegerszeg és Budapest mellett Tab, és a mi iskolánk is szerepet vállal - ezen a négy településen működik ugyanis Flextronics gyáregység (illetve most már Pécsen is). A program nyitó rendezvényén én is részt vettem Tarné Babodi Rózsával, a helyi Vöröskereszt képviselőjével együtt - Kádár- Szigeti Annamária a Kosztüm Egyesület részéről szintén részt vesz a munkában.

Zalaegerszegen, a Hevesi Sándor Színházban gyűltek össze a különböző iskolákból való tanárok, civil szervezetek tagjai és a Flextronics vezetői 2011. december 19-én.

Mindannyiunkban ott motoszkált a kérdés: Mit is takar a program elnevezése? Az Ashoka és a Flextronics célja olyan fiatalok összegyűjtése (14 és 19 éves kor között), akik képesek társadalmi problémák megfogalmazására, illetve megoldási javaslatok kidolgozására és végigvitelére. Tab, Sárvár, Zalaegerszeg és Budapest változtatni akaró (és tudó) fiataljainak együttműködéséről, összefogásáról is szól a dolog - 2012 folyamán, és remélhetőleg azon túl is. 2012 januárjában egy nagyszabású kampánnyal kezdődik meg a program, ahol részletesebben ismertetjük / ismertetik a lebonyolítás módját.

Március 15-i városi műsor

Himnusz

Ünnepi köszöntő

Díjak átadása

Bekonferálnak minket

Bevezetés

Tisztelt egybegyűltek, kedves vendégeink!

A mai napon március 15.-re emlékezünk. Egy ünnep természetéhez hozzátartozik ünneplésének története is. Nemzeti évfordulónk megünneplése gyakran változott, átalakult az idők folyamán, de valami állandó mégis mindig megmaradt. Az ünnepnek ezt a lényegét próbálja műsorunk megmutatni, a XX. század március 15.-éinek felidézésével.

Az ünnep története a Horthy-korig

Az 1848-1849-es forradalom és szabadságharc leverése után sokáig nem lehetett megemlékezni március 15.-ről. A szabadság eszménye és március 15. emlékezete összefonódott: minél jobban tiltotta a fennálló hatalom a megünneplését, annál élénkebben élt szelleme a magyar nép körében. Hivatalosan csak 1927-ben lett ünnep, ezt követően minden politikai rendszer a maga képére próbálta formálni március 15.-ét. A következő percekben Juhász Gyula költeményét hallhatjuk, mely Petőfi születésének 100. évfordulóján született, 1923-ban, és a forradalom igazi üzenetére emlékeztet.

Juhász Gyula: *Petőfi – centenárium*

Nevét idézik, de a szellemét nem.
Az él és gyújt szívekben, észrevétlen,
Mint a futó tűz korhadó avarban,
Terjed titokban és nő láthatatlan,

Míg égbe nem csap, éjbe nem világol
És pirkad tőle közel és a távol,
Hús csillagok sápadnak rőt hevétől
És bíbor pernyék hullanak az égből

És futva futnak dúvadak riadtan:
Petőfi lángol a világviharban,
Elég babona, máglya, bamba gazság
És napod virrad, szent Világszabadság!

József Attila: *Petőfi tüze*

Petőfi Sándor, Tégedet *ünnepel*
A jajgató nép s a süket Elnyomás,
De nagy lelked *tüzét*, az Eszmét,
Cifra, hideg lobogás takarja.

Ó, ünnepelvén, mélyre temetnek el!
Petőfi Sándor, ámde azért nyugodj:
Az Eszme ég az elnyomottak
Büszke szívében örök dalodra.

És égni fog, mert nagy hitem ójja meg:
Világszabadság! - így köszönök, Vezér,
S örömtelen tizennyolc évem
Szent lobogója elődbe hajlik.

Kormorán: *Egy gondolat bánt engemet (zene)*

Az ünnep a világháború előtt

Az 1930-as években csak kevesen érzékelték Magyarországon, hogy egy újabb világháború előtt állunk, mely végveszélybe sodorhatja az egész magyarságot. A minden áron való kitartás bátorságát, a hazához való mélységes ragaszkodást Illyés Gyula 1938-ban vetette papírra.

Illyés Gyula: *Haza a magasban (részlet)*

Jöhet idő, hogy emlékezni
bátrabb dolog lesz, mint tervezni –
bátrabb új hont a múlt időkben
fürkészni, mint a jövőben –?

Mi gondom! – áll az én hazám már,
védőbbben minden magasságnál.
Csak nézelődöm, járok, élek,
fegyvert szereztem, bűv-igéket.

Már meg is osztom, ha elmondom,
milyen e biztos, titkos otthon.
Dörmögj, testvér, egy sor Petőfit,
köréd varázskör teremtődik.

Ha új tatárhad, ha kufárhad

özönli el a tiszta tájat,
ha útaink megcsavarodnak,
mint giliszta, ha rátapodnak:

te mondd magadban, behunyt szemmel,
csak mondd a szókat, miktől egyszer
futó homokok, népek, házak
Magyarországgá összeálltak. (...)

Figyelj hát és tanuld a példát,
a messzehangzóan is némát.
Karolva könyvem kebelemre,
nevetve nézek ellenemre.

Mert ha sehol is: otthon állok,
mert az a való, mit én látok,
akkor is, ha mint délibábot,
fordítva látom a világot.

Igy maradok meg hírvivőnek
őrzeni kincses temetőket.
Homlokon lőhetnek, ha tetszik,
mi ott fészkel, égbemenekszik.

Kormorán: Nemzeti dal (zene)

Ünnep a Kádár-korban

A Kádár-korban egy másik forradalom, 1956 leverése után kétfajta ünnep létezett: a hivatalos, állami ünnep, és az egyetemista, valamint középiskolás fiatalok által rendezett megemlékezés. Ez utóbbit a rendőrség rendszerint feloszlatta, mivel 1848 valódi üzenete túlságosan kényesnek bizonyult a hatalom számára. Március 15., a szabadság nem hivatalos üzenete így is tovább élt az emberek szívében. Ennek bizonyítékául egy résztvevő visszaemlékezése szolgál 1988 március 15.-ről, amikor több mint 15.000 ember vonult fel, hogy újra valódi szabadságot követeljen.

Utassy József: Zúg Március

Én szemfedőlapod lerántom:
kelj föl és járj, Petőfi Sándor!

Zúg Március, záporos fény ver,
suhog a zászlós tűz a vérben.

Hüvelyét veszi, borong a kardlap:
úgy kelj föl, mint forradalmad!

Szedd össze csontjaid, barátom:
lopnak a bőség kosarából,

a jognak asztalánál lopnak,
népek nevében! S te halott vagy?!

Holnap a szellem napvilágát
roppantják ránk a hétszer gyávák.

Talpra, Petőfi! Sírodat rázom:
szólj még egyszer a szabadságról!

Szántó T. Gábor: *Nyilvános március*

„Ott voltam. Jelen lehettem aznap délután, és vonultam én is. Soha korábban nem éreztem tömegben ezt a felelősséget - s annak tudatát -, mint aznap. Körülnézek. Lázás arcok. Valami történik. Valami történt. A vonulók nagy része egyetemista, főiskolás. Vannak szülők karon ülő gyermekekkel, s van öregember. "Nem gondoltam volna, hogy még egyszer..." mondja. Rendőrbusz. Elhaladunk mellette. Tapsolunk, gúnyos nevetések. Az utca mindkét oldalán emberek az ablakokban. Néznek, integetnek, csodálkoznak. Ünnepi beszéd a téren. Másként szól. Másként gondolkodik.

Egy nagykabátos, karszalagos fiú állt fel a mécses mellé, és beszélni kezdett, keresetlen, egyszerű szavakkal. Nem mondott mást, csak azt, hogy jegyezzük meg ezt a napot és vigyük haza az emlékét, mert a 48-as forradalom és szabadságharc az egyik legszebb és legfontosabb esemény a történelmünkben... Tudtuk, hogy nem mondhat ennél többet, de legalább közülünk való beszélt."

Befejezés

Március 15. ünnepe ma már mindenkié – fiataloké és öregeké egyaránt. Magunk is felelősek vagyunk azért a szabadságért, amiért 1848 igaz szellemének nevében mindig harcba szállt a magyarság. S mi magunk tehetünk sokat azért, hogy március 15. ünnepe valóban egy nemzet megemlékezése legyen, mely méltó e nap fontosságához.

Szalagavató 2010. február 26.
(Tab, Zichy Mihály Művelődési Ház)

Forgatókönyv-terv

1., Hivatalos rész

- **Himnusz**
- **Konferanszié** (Cs. A.)
- **Köszöntő** (N. J. Igazgató Asszony)
- **Hivatalos megnyitó**
- **Búcsúztató beszéd** (N. Sz.)

Tisztelt Vendégeink! Tisztelt Végzősök, Igazgató Asszony, Tanárok és Diákkollégák!

Engem ért az a megtiszteltetés, hogy mondjak néhány szót a végzősökhöz. Bár még nincs itt az év vége és az utolsó hajrá még hátra van, de azért vagyunk ma így együtt, hogy ünnepeljünk. Titeket, kedves Végzősök.

Bízom benne, mindenki boldog, hogy itt van. Hogy lezárult, Isten tudja, kinek-kinek hány év. Nézzetek körbe! Kétségtelen, ez a Ti napotok, hiszen az elmúlt 3 és fél hónap arról szólt 11.-es diáktársaimnak és az osztályfőnökeinknek, hogy a mai nap tökéletes legyen. Remélem sikerrel jártunk.

Pár hónap és többé már nem kell reggelente bekullogni a portán, nem kell házit írni aszúnetben és puskázni az órákon. Ezek, és még nagyon sok minden nem lesz kötelező. De sokkal több és néha sokkal nehezebb dolgokat kell majd megtennie annak, aki kikerül a sokat emlegetett és lassan közhellyé vált "nagybetűs életbe".

Hogy nem fog mindenkinek tetszeni, abban biztos vagyok. De senki sincs egyedül. Ottvannak mögöttetek azok az évek, melyek olyanná formáltak benneteket, amilyenek most vagytok. Ott vannak a szülők, akik eddig is fogták kezeiteket, majd elengedték, aztán átadták másnak, de a háttérben mindig figyeltek és óvtak. Ott vannak a tanárok, akik, néha úgy tűnt, mindent elkövetnek azért, hogy ne legyen olyan egyszerű az élet, de megtanítottak mindenre, amire csak lehetett. És végül, de sosem utolsó sorban, a barátok. Azok a barátok, akik veletek együtt járják végig ugyanezt az utat. De ide tartoznak azok a cimborák, barátnők, lelkitársak, esetleg szerelmek, akik már megtalálták az általuk helyesnek vélt utat. Ők ismernek sok buktatót, zsákutcát, de tudják azt is, milyen az élet habos oldala. Bátran forduljatok ezekhez az emberekhez, ha tanácsra, segítségre, támogatásra vagy csak egy jó szóra van szükségetek.

Szóval, senki sincs egyedül. Mindenkinek sok sikert, kitartást és bátorságot kívánok a jövőben a bölcs Axl Rose szavaival:

"Tedd, amit úgy érzel, tenned kell. Arra menj, amerre a szíved terel, hisz időd oly kevés. Légy hát a magad ura, míg élsz!"

- **Szalagtűzés** (2 ember kell mindegyik osztálynál – egy tálcás, egy tűzős)

11/A	Cs. J.	12/A	F. G.
11/B	Cs. K. K.	12/B	P. F.
11/C	F. J.	12/C	L. F.
11/E	Somogyvári Lajos	12/E	Sz. S.
11/G	B. Á.	12/G	G. R.

- **Búcsúzó beszéd** (12.-esek írják)
- **Szózat**

2., Műsor

Konferanszié

Tisztelt egybegyűltek, kedves vendégeink!

Kulturális műsorunkat keringővel nyitjuk meg. Ezt Evolution of dance című, modern táncokból vett összeállításunk követi, melynek szereplői: B. I. – R. B., Cs. A. – T. D., H. R. – T. T., H. É. és F. R., 11. osztályos tanulók. Mándy Iván színdarabjának átdolgozásával folytatjuk ezután műsorunkat, mely a pályaválasztás gyötrelmeiről szól. A darab szereplői: Gy. L., N. Sz., F. K., V. T., D. Á., T. T., R. Zs. és B. R.. Egy, az iskolánkról szóló kisfilm és B. R. zongorajátéka fogja az est első részét lezárni.

Függőnyt elhúzni

- **Nyitótánc (keringő)** 5 perc

B. I. – R. B.

B. A. – F. R.

B. M. – G. D.

C. Sz. – P. N.

F. Zs. – T. T.

H. É. – O. I.

H. P. – B. J.

K. B. – M. G.

M. R. – Sz. P.

R. Zs. – Sz. D.

S. A. – J. L.

Cs. A. – P. A.

M. V. – H. I.

Függöny be

Függőnyt félig el

- **Evolution of dance**

A felsőfokú oktatás minőségének és
hozzáférhetőségének együttes javítása a
Pannon Egyetemen

EFOP-3.4.3-16-2016-00009

B. I. – R. B.
Cs. A. – T. D.
H. R. – T. T.
H. É. – F. R.

5 perc.

Függőnyt el

Gy. monológja alatt függőnyt el

- **Színdarab (Pályaválasztás)** - 10 perc

Szereplők

Fiú – Gy. L.
Apa – N. Sz.
Anya – F. K.

Tibor nagybácsi – V. T.
Ádám nagybácsi – D. Á.
Pszichológus – T. T.
Zsófi – R. Zs.
Pincérmő – B. R.

Függöny el, aztán ki

- **Kisfilm** 1,5 perc

Függöny el, aztán ki

- **B. R. – zongora** 3 perc

Függöny el

- **Konferanszié**

Tisztelt vendégeink!

Zenével és tánccal fejezzük be műsorunkat: elsőként egy közös dallal, majd B. R. és H. F. előadásában show-tánccal, D. Á. és Gy. L. pedig zenélni fog nekünk. Gy. Zs. szalagtáncával és B. R. fuvolajátékával szeretnénk mindenkitől elbúcsúzni. Reméljük tetszett műsorunk, mindenkinek további szép estét kívánunk a 11.-es osztályok és osztályfőnökeik nevében!

- **Közös dal** (LGT: Valaki mondja meg) 3 perc

Függöny el, aztán ki

- **B. R. és H. F. – mazsorett** – 6 perc

Függöny el, aztán ki

A felsőfokú oktatás minőségének és
hozzáférhetőségének együttes javítása a
Pannon Egyetemen

EFOP-3.4.3-16-2016-00009

- **Zene (D. Á., Gy. L.)** *Álmodtam egy világot (Edda)*

Függöny el, aztán ki

- **Gy. Zs. – szalagtánc** 2 perc

Függöny el, aztán ki

- **Zene (D. Á., Gy. L.)** *I'm yours (Jason Mraz)*

Függöny el

- **B. R. – fuvola** 2 perc

Függöny ki

- **Zárótánc**

B. R. – L. T.

Gy. Zs. – G. N.

H. R. – H. K.

H. N. – K. Z.

H. F. – D. Á.

H. N. – H. M.

K. N. – Gy. L.

M. B. – Cs. T.

M. E. – V. T.

Sz. Zs. – H. R.

T. T. – Zs. A.

T. A. – N. Sz.

K. E. – H. K.

Tanulási és magatartási problémákkal rendelkező gyerekek fejlesztése a pedagógiai kommunikáció eszközeivel

A kiindulópont mindig a szakértői vélemény, az alábbi minta a következő honlapról lett letöltve:

http://www.jgypk.hu/mentorhalo/tananyag/A_pedagogiai_diagnosztika_elmleti_s_gyakorlati_tartalmi_megjtsaV2/3_Szakertoi_velemenyny.doc

A fejezet valamennyi feladata ezen a minta-szakértői véleményen alapul.

Bács-Kiskun Megyei Pedagógiai Szakszolgálat

OM azonosító: 201274

6000 Kecskemét, Katona József tér 8. Tel/ fax: 76/477-666

Megyei szakértői bizottsági feladatot ellátó intézményegység

www.szakertoibizottsag.bacsiskun.hu E-mail cím: kecskemetszakertoi@bkmszrb.sulinet.hu

Kelt: Kecskemét, 2014. Ikt.sz: / 2014.

Törzsszám:

Szakértői vélemény

Felülvizsgálat alapján

Kérjük a vizsgálati adatok és eredmények bizalmas kezelését!

I. Azonosító adatok:

Név: Bence 2. osztály

Születési hely, idő:

Életkora a vizsgálat időpontjában: **7;6 év** A vizsgálat időpontja: **2014.**

Anyja neve:

Gondviselő neve, lakása:

Vizsgálatot kezdeményező: Általános Iskola

II. A vizsgálat előzményei:

A szakértői vizsgálat kérésének indoklása, a vizsgálat célja: Felülvizsgálat [15/2013. (II. 26.) EMMI rendelet 22. § (1) alapján]: Hivatalból történő felülvizsgálat

Problémafelvetés: A gyermek fejlődését 5 éves korától követjük. Az előzmények tekintetében utalunk korábbi szakértői véleményére (/2009/2010., /2011., /2013. ikt.számmal). Sajátos nevelési igényét megkésett beszédfejlődés miatt állapítottuk meg és javasoltuk korai fejlesztését. Későbbi kontrollvizsgálatokon státuszát és a logopédiai megsegítés, valamint a fejlesztés szükségességét megerősítettük. Felülvizsgálatra érkezett a további közoktatási status megítélése céljából.

SNI kategóriába kerülésének időpontja: 2009. 09. 04.

Eddigi ellátásának személyi, tárgyi feltételei: korai fejlesztés, fejlesztés különleges gondozás (gyógypedagógiai feladatellátás) keretében, logopédiai terápia, mozgásfejlesztés

Anamnézis /jelen állapot: Perinatális anamnézise irattárunkban megtalálható, rizikóeseményt nem tartalmaz. Fejlődési anamnéziséből kiemelendő a mozgásfejlődés vontatottsága és a beszédfejlődés elakadása. A logopédiai terápiának köszönhetően a fejlesztés hatására fejlődése folyamatos.

A pedagógiai jellemzés szerint Bence kiegyensúlyozott, kedves, kudarcokat kerülő kisfiú. Felnőttekkel tisztelettudó, társaival segítőkész. Fejlesztése eredményes volt szociális képességek, kudarctűrő-képesség, feladattudat, feladattartás és finommotorika területén. Szabály és feladattudata még kialakulóban. Órai aktivitása, figyelmének fáradékonysága miatt változó. Önálló feladatvégzésnél támaszigényes, munkatempója lassú. Kudarcokat nehezen viseli.

Logopédiai vélemény alapján (logopédus): Nagyon nyitott, barátságos, együttműködő kisfiú. Feladattudata kialakult, de figyelme, kitartása még komoly fejlesztésre szorul. Problémás helyzetekben gyakran hárit, nehezen viseli a kudarcokat. Beszéde érthető, alakilag, tartalmilag és grammatikailag is fejlődött. Artikulációs mozgásai ügyesedtek, a kialakított hangok automatizálódnak, beépülnek természetes beszédébe. Beszédészlelése még fejlesztésre szorul. Akusztikus differenciálás során már kevesebbet hibázik. Beszédhangok hallási differenciálásában képek segítségével is bizonytalan. Sindelar 4,5 próbákban gyengébben teljesített. Értelmetlen hangsorok utánmondásában még nehézségei vannak. Grammatikai szinten is elmarad az életkorától: Csányi féle tesztben 14/22 pontot teljesített (nehézségei az igeragozásban, a többes birtokos jelnél, a névutók területén és a kötőszók értelmezésében adódtak). PPL névutóhasználat vizsgálata alapján bizonytalan a névutók (10/30) az Allomorfok (22/30) és a Helyhatározók (10/12) használatában is. Mondatértése a GMP16 6 évesek próbájában 70%. Beszédértése Token 0/21. Nehézséget jelentettek a formák és aszínék ismerete is. Figyelme kissé szórt. Az egyszerűbb feladatokat, utasításokat általában érti, de időnként megerősítést igényel. Szókincse kissé elmarad életkorától, Meixner szókincsvizsgálat során 422 mp alatt 56 szót teljesített a 90-ből. Mondatalkotása hiányos mondatokból áll, de egyszerű analóg mondatok megjelennek. Spontán beszédét 4-5 szavas egyszerű bővített mondatok jellemzik. Beszédritmusa, beszédlejtése gyakran kapkodó.

Verbális emlékezete DPT 2/5 szó. Prefer mondatemlékezete 4/12. A hibás mondatokban toldalékok, hangok, szavak elhagyása, az névelő helyett a használata tipikus. Történet emlékezete Inizan alapján 4/5 kép, rendezett.

A logopédiai terápia tapasztalatait összegezve Bence fejlődése folyamatos: magabiztosabb és felszabadultabb lett, jobban motiválható. További nyelvi fejlesztést igényel. Javasolt beszédgyengesége miatt további logopédiai kezelése valamint az olvasás-írás tanítás Meixner módszerrel folytatódjon gyógypedagógus szakember segítségével.

III. Vizsgálati tények:

A pedagógiai vizsgálat eredménye: A szomatikusan életkori szinten fejlett gyermek beszéde enyhe c-sz paralália. Szóanalízis és akusztikomotoros integráció GMP10 próba alapján – a hangzóhibákat leszámítva 20%, életkori szinten elvárható 100 % lenne. Mondatértése GMP16 6 évesek próbája alapján 70%, életkori szinthez közelít. Passzív szókincese Peabody 87 nyersponttal átlagos. Auditív differenciálása még nagyon bizonytalan, de a figyelem hullámlása is rontja a teljesítményt. Testvázlata részlethiányos, orientációja térben kialakulóban van, de jobb-bal oldalt még keveri, síkban a haladási kultúr-irány tartása még nem alakult ki, Edtfeldt 20%. Időben a napok tekintetében már jól orientálódik. Szintézis próbában 6 elemmel segítséggel boldogul. Emlékezeti próbákban verbálisan DPT 5 szót második elmondásra ad vissza, sorrendet nem tart. Vizuális emlékezete GMP 9 alapján szintén ismétlés után rögzít 5/12 elemet. Számolási alapok: számlálása növekvő sorrendben 16-ig sikeres, de csökkenő sorrendben még növekvőre vált. Globális mennyiségfelfogása 2-ig megbízható, pótlást és bontást eszközzel jól értelmez, mennyiségállandósága kialakulóban van.

A pszichometriai vizsgálat eredménye: Rajzvizsgálaton, emberábrázolás során jobb kézzel, életkorához közelítően differenciált figurát rajzol. Goodenough-féle RK=6; 6 év, RQ=96. A vizuomotoros koordinációt mérő Bender A próba ábráit 6 éves fiú általános szintjén, közel átlagnak megfelelően reprodukálja (23 pont). A szögek elnagyolt kivitelezése és az érintkezések pontatlansága okozzák hibáit.

A pszichometriai vizsgálaton mérsékelten mutat érdeklődést, de magatartásakiegyensúlyozott. Figyelemkoncentrációs nehézségre a kérdés-válasz helyzetekben tapasztalt gravitációs túlérzékenysége utal. Terhelhetősége, feladatviszonyulása egyebekben megfelelő, motiválja a siker, a dicséret. Beszéde alakilag még hibás (r-l). Verbális kifejezőkészsége erősen gátolt, szótalálási nehézségei, diszgrammatikus mondatalkotásai szembetűnőek.

Átfogó intellektuális képességeinek feltárása céljából a WISC-IV gyermek-intelligencia tesztet alkalmaztuk. Az átfogó mentális képességek megítélése 10 alapszubteszt és 2 kiegészítő szubteszt alapján történt. A kiegészítő szubtesztek (Általános ismeretek, Számolás) a Verbális megértés és a Munkamemória főskálák szélsőséges szóródása miatt, a gyermek képességeinek árnyaltabb megismerése céljából kerültek felvételre.

A teljes teszt IQ: 82, 95%-os megbízhatósággal határövezeti-alacsony átlagos övezetben jelölhető értelmi képességet mutat. Ez a Verbális megértés, a Perceptuális következtetés, a Munkamemória és a Feldolgozási sebesség skálaértékekből származtatott érték a g-faktor, az

általános intellektuális funkció legreprezentatívabb mutatója. A százalékrang alapján a vele egykorú gyermekek 88 %-a azonosan, vagy jobban teljesít nála.

Bencénél a magasabb szintű gondolkodási műveletek (verbális megértés, perceptuális következtetés) közel azonos nívó mellett alacsony átlagos szinten funkcionálnak. A cselekvéssel, praktikus problémamegoldással kapcsolatosan némileg jobb teljesítményt nyújt, szóródása a főskálán belül - a többi főskálához hasonlóan - nagy, de nem tekinthető szélsőségesnek. Itt található erősséget mutató teljesítménye (Kf: 12 ép), mely az absztrakt, kategoriális gondolkodás megfelelőségét mutatja. Szókincsére szintén erősségeként lehet támaszkodni az alap- kultúrtechnikák további elsajátítása során /Szókincs: 11 értékpont. Megfigyelhető azonban a verbális fogalomalkotás, elvonatkoztatás, a tapasztalatok rendszeresének gyengesége (Kj: 5 ép, Ám: 6 ép.), valamint a téri konstrukciós képesség és a fluid, az analógiás, szeriális gondolkodás alacsony hatékonysága (M:6 ép, Mx: 6 ép) A feldolgozási sebesség, a vizuális modalitás, a szimultán típusú ingerfeldolgozás továbbá az auditív- verbális csatorna, a szukcesszív működésmód a kognitív hatékonyságát egyaránt kevésbé növelő tényező.

IV. Megállapítások:

1. Összegzés:

Összegezve a kontroll vizsgálat eredményeit megállapítjuk, hogy Bence esetében átlagos övezetben jelölhető intellektus mellett, a korán megkezdett, sokirányú, szakszerű fejlesztés ellenére továbbra is fennáll a tanulási zavar szempontjából való veszélyeztetettség. A bázisképességek lassúbb fejlődése (figyelemkoncentráció, nagymozgás-koordináció, laterális, kifejező nyelvi készség, a beszéd alaki vonatkozásai, rövid távú verbális emlékezet) nehezíti az ismeret elsajátítás folyamatát. Feladattudata kialakult, de figyelme, kitartása fejlesztésre szorul. Jó prognózist, eredményes foglalkoztathatóságot jelez nyitottsága, együttműködő készsége, biztos támaszt nyújtó támogató családja.

A fentiek miatt a sajátos nevelési igény státust megerősítjük, a sikeres haladás érdekében a különleges gondozás keretében végzett fejlesztés folytatását indokoltnak tartjuk.

Diagnózis: Kevért specifikus fejlődési zavar

2. Közoktatási státusz:

Sajátos nevelési igényű (SNI), különleges bánásmódot igénylő gyermek/tanuló, aki egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási zavarral) küzd. [Nkt. 4. § 25. pont]

3. Jogosultság:

Az Nkt. 46. § (3) g) pontja alapján **a gyermeknek, a tanulónak joga, hogy állapotának, személyes adottságának megfelelő megkülönböztetett ellátásban – különleges gondozásban, rehabilitációs célú ellátásban – részesüljön**, és életkorától függetlenül a pedagógiai szakszolgálat intézményéhez forduljon segítségért.

A gyógypedagógiai nevelésben, oktatásban részt vevő nevelési-oktatási intézményben a **sajátos nevelési igényű tanulók részére kötelező egészségügyi és pedagógiai célú rehabilitációs, rehabilitációs tanórai foglalkozásokat kell szervezni.** [Nkt. 27. § (8)]

V. Javasolt intézkedések:

- Tanulmányait folytassa 2014/15. tanévben, a többi tanulóval együtt, többségi tanterv szerint, iskolába járással. **Lehetőség szerint Meixner-módszerrel történjen olvasás-írás tanítása.**
- **Pedagógiai célú rehabilitációs, rehabilitációs tanórai foglalkozásban részesüljön heti minimum 3 órában** (1 logopédia + 2 bázisképesség fejlesztés) **Szakemberszükséglet:** tanulásban akadályozottak pedagógiája vagy pszichopedagógia és logopédia szakirányon végzett **gyógypedagógus**

A kötelező egészségügyi és pedagógiai célú rehabilitációs, rehabilitációs tanórai foglalkozások megszervezésének heti időkeretét az Nkt. 6. melléklet határozza meg [Nkt. 27. § (8)].

- **Fejlesztési javaslatok, a fejlesztés kiemelt területei:**
 - az érzékelés-észlelés, a figyelem, az emlékezet, a gondolkodás és a beszéd összehangolt, intenzív fejlesztése,
 - testtudat, testséma, lateralitás megerősítése; térbeli irányok és viszonyfogalmak alkalmazása (az oldaliság tanítása, az irányok saját testen, térben, síkban történő differenciálása, tudatosítása, megerősítése),
 - időben való orientáció,
 - a téri és időrelációk kialakítása praktikus és verbális szinten,
 - **a nyelvi közlés többszintű összetevőjének (szókincs, helyes ejtés, nyelvtani rendszer) sokoldalú, intenzív differenciált fejlesztése, beszédészlelés, beszédmegértés javítása, fogalmi ismeret elmélyítése,**
 - **a verbális/vizuális emlékezet edzése, fejlesztése,**
 - akusztikus differenciálás,
 - analízis-szintézis auditív és képi szinten,
 - **a figyelem edzése,**
 - **a szeriális készség erősítése,**
 - a relációk nyelvi megalapozása, a matematikai nyelv tudatosítása,
 - **diszlexia prevenció**

Tanulásszervezési, módszertani, pedagógiai javaslatok:

- Differenciált foglalkoztatást, méltányos számonkérést, szükség esetén lassúbb haladási tempót igényel.
- Méltányos tanulási környezet biztosítása javasolt, így például célzott írásanyag lassúbb tempóban való teljesítése, matematikából az eszközhasználat elnyújtott engedélyezése.
- Kompenzatorikus technikák alkalmazása valamennyi tantárgy tanulása során indokolt (több csatornás tanulás- tanításszervezés).

- A fokozott mennyiségű gyakorlás során az egyéni sajátosságokhoz igazított, megjegyzést segítő technikák, eljárások megtalálása és alkalmazása.
- A beszédmegértési folyamatok nehezítettsége miatt feladat-megjelölésnél és magyarázatnál rövid, egyszerű szövegezésű, kis információsűrűségű információkat alkalmazzanak.
- Tollbamondás során javasolt a belső, pontatlan artikuláció kizárása, támpontként a helyes, külső artikulációs minta erősítése (a diktáló felnőtt jól látható artikulációs mozgásai).
- A fogalmak, így a szám- és műveletfogalom kialakításakor a manipuláció előtérbe helyezése, a megfigyelés és a megértés érdekében a matematikai eszközök használata, a képi, vizuális megerősítés.
- Az egyénhez igazított követelmények kialakítása a gyermek képességeinek, érdeklődésének, terhelhetőségének ismeretében. A fejlődés segítése gyakori pozitív visszajelzésekkel, a sikerélmény biztosítása. Az iskolai nevelés-oktatás során legyen kiemelt cél önbizalmának, egészséges énképének alakítása, erősítése.
- Iskolában az olvasás, írás tanítása (szükség esetén újratanítása) lassított tempójú, nyújtott ütemű, hangoztató-elemző, szótagoló, a homogén gátlás elvét figyelembe vevő, valamint a vizuális és auditív észlelésre alapozó módszerrel.

További ajánlás:

- Az osztály/csoport létszámának számításánál két gyermekként/tanulóként kell figyelembe venni, ha nevelés-oktatása a többi gyermekkel, tanulóval együtt történik [Nkt. 47. § (7) bekezdése alapján].
- A tanuló oktatása-nevelése, tanórai és egyéni fejlesztése során, továbbá számonkérés, értékelés esetén legyenek tekintettel: „a **Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve**” vonatkozó részeire [2/2005. (III. 1) OM, illetve 32/2012. (X. 8.) EMMI rendelettel kiadva]
- **Iskolai nevelésére, oktatására kijelölt intézmény:** Szent Imre Katolikus Óvoda és Általános Iskola 6000 Kecskemét, Szent Imre u. 9.
- **Hivatalból történő felülvizsgálat ideje:** jelen felülvizsgálatát követő második tanévben (2015/16-os tanév) esedékes, esedékes irányadó a 15/2013. (II. 26.) EMMI rendelet 22. § (3) bekezdése.

A nevelési-oktatási intézmény minden év június 30-áig megküldi az illetékes szakértői bizottsági feladatot ellátó intézmény részére azon tanulók nevét – a szakvéleményt kiállító intézmény és a szakvélemény számával együtt –, akiknek a felülvizsgálata a következő tanévben esedékes. [20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet 95. § (5)-(6)]

Megjegyzés: A szakértői vizsgálat befejezését követően a szülő tájékoztatást kapott a szakértői vizsgálat megállapításairól, a szakértői vélemény várható tartalmáról, a szülői jogokról és kötelezettségekről [15/20103 (II. 26.) EMMI rendelet 17.§ (3) alapján]. **A tájékoztatást követően a szülő a szakértői véleményben foglaltakkal egyetértett.**

A felülvizsgálatban közreműködők:		Konzulens:	Bizottságvezető:
gyógypedagógus	gyógypedagógus	pszichológus	főigazgató-helyettes

11. feladat

A szakértői vélemény értelmezése

- Mik a pszichológiai, pedagógiai vizsgálat eredményei? Ezekhez milyen tesztek, vizsgálati módszerek alapján jutottak a szakértők?
- A vizsgálat kezdetének legfontosabb része az anamnézis, itt perinatális anamnézis van említve – mit jelent ez, honnan szerezhet információkat ehhez a vizsgálatot végző?
- A diagnózist azonosítani kell a Betegségek Nemzetközi Osztályozásában (BNO)!
- Mit mond a köznevelési törvény az SNI-ről? Nézzen utána az aktuális változatban!
- A pedagógusoknak szóló rész a fejlesztési javaslatok, fejlesztési területek – hogyan lehet ezeket ebben a konkrét esetben, saját szakjára, szakjaira vonatkozóan alkalmazni?
- Milyen szülői reakciók lehetnek egy ilyen szakértői vélemény elolvasásával? Mi a feladata itt a pedagógusnak és a Szakértői Bizottságnak?

12. feladat

A következő sablont kitöltve készítsen egyéni fejlesztési tervet Bence számára, mint szaktanár! A fejlesztési tervben csak azokat a kategóriákat tüntetem fel, melyek a pedagógiai kommunikációval kapcsolatosak, kizárólag azokat az információkat kell megadni, amiket a szakértői véleményből megtudhatunk! A megoldáshoz ezen kívül el kell képzelni Bence helyzetét, lehetséges problémáit, társaihoz és tanáraihoz való viszonyát.

EGYÉNI FEJLESZTÉSI TERV

A gyermek neve:

Születési helye, ideje:

Anyja neve:

Apja neve:

Gondviselő neve:

Lakcím:

Intézmény:

Tanév:

SZAKÉRTŐI VÉLEMÉNY MEGÁLLAPÍTÁSAI

Szakértői véleményt kiállító intézmény adatai:

Szakértői véleménye kelte:

Felülvizsgálat időpontja:

Szakértői véleménye összegzése, megállapításai:

Diagnosztikus mérés eredményei:

Fejlesztendő területek:

Affektív terület		
Részterület	Fejlesztési feladat	Fejlesztéshez használt segédanyagok, eszközök, módszerek
szociabilitás: kapcsolatok		
szociabilitás: közösségben elfoglalt hely		
szociabilitás: szociális kompetenciák		
érzelmi intelligencia: frusztráció		
érzelmi intelligencia: tolerancia		
érzelmi intelligencia: empátia		
érzelmi intelligencia: önismeret		
érzelmi intelligencia: társismeret		
érzelmi intelligencia: emberismeret		

13. feladat

Az 1. kép azt ábrázolja, ahogyan egy diszlexiás diák láthatja a szöveget:

1. kép, The „blur effect” (forrás: <https://blog.tcea.org/tag/protect-your-eyes/>)

Milyen következtetések vonhatók le ez alapján a következő területeken?

- tanári táblakép
- tanári kommunikáció
- dolgozatok szerkesztése, megtervezése, értékelése

Hiperaktivitás

A mai magyar iskolákban egyre több gondot okozhatnak a hiperaktív vagy csak túlságosan izgó-mozgó gyerekek. A Conners-kérdőívet a 3–17 éves korúak magatartásproblémáinak mérésére használják: a kérdőív, az értékelése, valamint egy kiegészítő dokumentum következik, valamennyi dokumentum innen származik:

Fazekasné Fenyvesi Margit: A pedagógiai diagnosztika elméleti és gyakorlati tartalmi megújítása. Szeged, SZTE JGYPK.

http://www.jgypk.hu/mentorhalo/tananyag/A_pedagogiai_diagnosztika_elmleti_s_gyakorlati_tartalmi_megujtsaV2/143_a_hiperaktivits_mrse.html

~~30~~ 30
Conners 2

Gyermek Magatartás Kérdőív (Conners) – tanári változat

Név: _____ Életkor: _____ Dátum: _____

Kitöltési útmutató

Az alábbiakban jellegzetes gyermekkori problémák listája olvasható. Kérjük, értékelje az egyes tételeket annak megfelelően, mennyire jellemezte az adott probléma a megfigyelt gyermek viselkedését az előző héten. Ha egyáltalán nem volt jellemző, vagy csak nagyon ritkán fordult elő a probléma, karikázza be a 0-t! Ha nagyon jellemző az állítás, vagy nagyon gyakori probléma, a 3-as számot karikázza be! Az 1-es és 2-es számok köztes értéket jelölnek. Kérjük, minden tételre válaszoljon!

		soha ritkán	néha	gyakran	nagyon gyakran
1.	Figyelmetlen, könnyen elterelhető.	0	1	2	3
2.	Dacos.	0	1	2	3
3.	Nyughatatlan, fészkelődik.	0	1	2	3
4.	Elfelejt dolgokat, amiket már megtanult.	0	1	2	3
5.	Zavarja a többi gyereket.	0	1	2	3
6.	Aktívan ellenkezik vagy megtagadja, hogy teljesítse a felnőttek kéréseit.	0	1	2	3
7.	Állandóan nyíázóság, mint akit felhúztak.	0	1	2	3
8.	Rossz a helyesírása.	0	1	2	3
9.	Nem tud nyugton maradni.	0	1	2	3
10.	Rosszindulatú vagy bosszúálló.	0	1	2	3
11.	Elhagyja a helyét órán, vagy más olyan helyzetben, ahol nyugodtan kellene ülnie.	0	1	2	3
12.	Kezével, lábával izeg-mozog, vagy mocorog a széken.	0	1	2	3
13.	Nem jól olvas.	0	1	2	3
14.	Rövid terjedelmű a figyelme.	0	1	2	3
15.	Vitatkozik a felnőttekkel.	0	1	2	3
16.	Csak arra figyel, ami tényleg érdekli.	0	1	2	3
17.	Nehezen várja ki, amíg sorra kerül.	0	1	2	3
18.	Nem érdekli az iskolai munka.	0	1	2	3
19.	Figyelmi terjedelme vagy elterelhetősége problémát okoz.	0	1	2	3
20.	Gyakoriak a dühkitörések, viselkedése lobbanékony, kiszámíthatatlan.	0	1	2	3
21.	Össze-vissza szaladgál vagy kúszik-mászik akkor is, amikor az nem helyénvaló.	0	1	2	3
22.	Számokban gyenge.	0	1	2	3
23.	Félbeszakít vagy megzavar másokat (pl. betolakszik mások beszélgetésébe, játékába).	0	1	2	3
24.	Nehezen tud csendben elmerülni a játékban vagy szabadidős tevékenységben.	0	1	2	3
25.	Nem sikerül befejeznie, amit elkezdett.	0	1	2	3
26.	Nem követi az utasításokat és nem fejezi be iskolai, otthoni vagy munkahelyi feladatait (de nem dac vagy az utasítás meg nem értése miatt).	0	1	2	3
27.	Ingerlékeny, impulzív.	0	1	2	3
28.	Nyughatatlan, állandóan nyüzsög.	0	1	2	3

Conners ²⁰/₁₉

Gyermek Magatartás Kérdőív (Conners) – szülői változat

Név: _____ Életkor: _____ Dátum: _____

Kitöltési útmutató

Az alábbiakban jellegzetes gyermekkori problémák listája olvasható. Kérjük, értékelje az egyes tételeket annak megfelelően, mennyire jellemezte az adott probléma gyermeke viselkedését az előző héten. Ha egyáltalán nem volt jellemző, vagy csak nagyon ritkán fordult elő a probléma, karikázza be a 0-t! Ha nagyon jellemző az állítás, vagy nagyon gyakori probléma, a 3-as számot karikázza be! Az 1-es és 2-es számok köztes értéket jelölnek. Kérjük, minden tételre válaszoljon!

		soha ritkán	néha	gyakran	nagyon gyakran
1.	Figyelmetlen, könnyen elterelhető.	0	1	2	3
2.	Mérges, bosszús.	0	1	2	3
3.	Nehézségei vannak a házi feladat elkészítésében vagy befejezésében.	0	1	2	3
4.	Állandóan nyüzszög, „mint akit felhúztak”.	0	1	2	3
5.	Rövid terjedelmű a figyelme.	0	1	2	3
6.	Vitatkozik a felnőttekkel.	0	1	2	3
7.	Kezével, lábával izeg-mozog vagy mocorog a széken.	0	1	2	3
8.	Feladatait nem tudja befejezni.	0	1	2	3
9.	Az üzletekben és bevásárlás közben nehéz kordában tartani.	0	1	2	3
10.	Szétszórt, rendetlen otthon vagy az iskolában.	0	1	2	3
11.	Dühbe gurul.	0	1	2	3
12.	Szigorú felügyeletre van szükség ahhoz, hogy végigcsinálja a feladatait.	0	1	2	3
13.	Csak arra figyel, ami tényleg érdekli.	0	1	2	3
14.	Össze-vissza szaladgál, vagy küszik-mászik akkor is, amikor az nem helyénvaló.	0	1	2	3
15.	Figyelmi terjedelme vagy elterelhetősége problémát okoz.	0	1	2	3
16.	Ingerlékeny.	0	1	2	3
17.	Elkerüli, vonakodik vagy nehézségei vannak a tartós szellemi erőfeszítést igénylő feladatokban (pl. órai munka, házi feladat).	0	1	2	3
18.	Nyughatatlan, fészkelődik.	0	1	2	3
19.	Miközben elmondják neki, hogy mit csináljon, gyakran elterelődik.	0	1	2	3
20.	Aktívan ellenkezik vagy megtagadja, hogy teljesítse a felnőttek kéréseit.	0	1	2	3
21.	Órákon nehezen koncentrálni.	0	1	2	3
22.	Nehezen tűri a sorban állást, vagy nem tudja kivárni a sorát a játékokban vagy csoportos helyzetekben.	0	1	2	3
23.	Elhagyja a helyét órán, vagy más olyan helyzetben, ahol nyugodtan kellene ülnie.	0	1	2	3
24.	Szándékosan bosszant másokat.	0	1	2	3
25.	Nem követi az utasításokat és nem fejezi be iskolai; otthoni, vagy munkahelyi feladatait (de nem dac vagy az utasítás meg nem értése miatt).	0	1	2	3
26.	Nehezeére esik csendben elmertülni a játékban vagy szabadidős tevékenységben.	0	1	2	3
27.	Erőfeszítésekben könnyen frusztrálódik.	0	1	2	3

Conners: Gyermek Viselkedési Kérdőív értékelése

3-17 éves korú gyermekek széles körű magatartásproblémáinak mérésére használják.
Rövidített változat terjedt el, 27 (szülői) és 28 (tanári) kérdéssel.

Szülői kérdőív indexek:

Oppozíciós: 2,6,11,16,20,24

Kognitív: 3,8,12,17,21,25

Hiperaktivitás: 4,9,14,18,22,26

ADHD: 1,5,7,10,13,15,17,19,21,23,25,27

Tanári kérdőív indexek:

Oppozíciós: 2,6,10,15,20

Kognitív: 4,8,13,18,22

Hiperaktivitás: 3,7,11,17,21,24,27

ADHD: 1,5,9,12,14,16,19,23,25,26,27,28

	Oppozíciós	Kognitív	Hiperaktivitás	ADHD
Szülői kérdések összege				
Tanári kérdések összege				
Összesen				

Conners kérdőív kiegészítése: a hiperaktivitás pozitív tünetei:

		soha	néha	gyakran	nagyon gyakran
1	Kreativitás (motoros, vizuális, verbális)	0	1	2	3
2	Minden érzelmi változást észrevesz	0	1	2	3
3	Empátia, mások megvédése	0	1	2	3
4	Allat / természet szeretete	0	1	2	3
5	Saját céljaiért nagy erőfeszítések	0	1	2	3
6	Spontán segítőszándék	0	1	2	3
7	Erős igazságérzet	0	1	2	3
8	Koránál érettebb kijelentéseket tesz	0	1	2	3

Megismerendő fogalmak:

- oppozíciós magatartási problémák
- kognitív nehézségek
- hiperaktivitás
- ADHD

A tanulási és magatartási zavarok kezelése pedagógiai kommunikációs eszközökkel Ajánlások

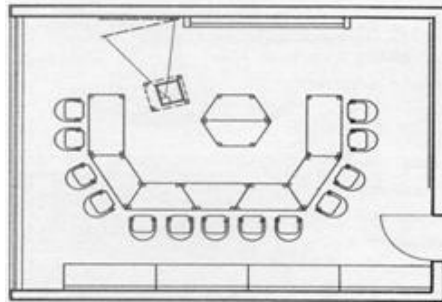
A legfontosabb: nincsenek univerzális, mindenkinél ugyanolyan jól működő módszerek, hiszen minden gyerek és minden hasonló zavar is egyedi, személy- és szituációfüggő az ehhez való viszonyulás is. A most következő felsorolás néhány lehetséges ajánlást, megfontolásra érdemes szempontot jelent csak:

1. Egyénre szabott kommunikáció

Ha utasításokat adunk ki, mindig figyeljünk rá, hogy az általános alany használata mellett („Csináljátok meg...”) igyekezzünk individualizálni is a kommunikációt („Bence, kérlek...”), ez főleg az autisztikus zavaroknál lehet fontos.

2. Ültetés, a tanterem elrendezése

Kevés szó esik a tanulás környezetéről, pedig ez is erősen befolyásolja a végeredményt – amennyiben rögzített asztalok, padosorok vannak, nincs mit tenni, de ha mozgathatóak az asztalok, székek, a hagyományos frontális elrendezés mellett ki lehet alakítani a termet csoportmunkához, individuális munkához, félkörben vagy kör alakban is. A terem átrendezése egyben lehetőség arra, hogy „legálisan” mozoghassanak az izgó-mozgó gyerekek az óraelején, végén. Figyeljünk arra, hogy bizonyos gyerekeknek több térre van szükségük saját maguk körül – ha ez megoldható.

2.kép, Terem-elrendezés prezentációhoz (forrás: Szabó József: Prezentációtechnikai ismeretek. Szent István Egyetem, Budapest, 2011.

https://regi.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/tamop412A/2010-0019_Prezentacioteknikai_ismeretek/ch12.html)

3. Egyedi szabályok

Megállapodás az ADHD-s gyerekekkel például: jelezze valamivel, ha már bír tovább ülni, ilyenkor például felállhat és odamehet az ablakhoz, letörölheti a táblát stb.

4. Mozgásos feladatok

Időnként beiktatni mozgásos feladatokat, ez mindenkinek jó.

5. Közösség szerepe

Csak akkor működnek az extra szabályok és tevékenységek, ha ezt az osztály csoport is elfogadja, csakúgy, mint az adott gyerek sajátos helyzetét.

6. Érintés

Néhány gyereket nem lehet semmilyen formában megérinteni, ezt érdemes tiszteletben tartani.

A tanulók egymás közti kommunikációjának fejlesztése a Komplex Instrukciós Program (KIP) segítségével

A Modern Filológiai és Társadalomtudományi Kar pedagógusképzésében oktató kollégák (köztük a szerző is) a Komplex Instrukciós Program (KIP) módszertanát elsajátító három napos képzésen (közoktatásban dolgozó tanítókkal együtt) vettek részt 2018 májusában, melyet a Digitális Esélyegyenlőség Alapítvány (DEA) szervezett és az EFOP 3.4.3 pályázat finanszírozott. A magyarországi pedagógus-társadalomban egyre jobban ismert a heterogén összetételű csoportmunkán, nyílt végű, problémamegoldó feladatokon és státuszkezelésen alapuló keretrendszer (Cohen – Lotan, 2015; K. Nagy, 2015), mely az együttműködésen keresztül a szociális készségek fejlesztését tűzi ki célul.

A kooperatív módszereket alkalmazó órákon a gyerekek különböző szerepekben vannak (pl. írnok, időfelelős, kis tanár, eszközfelelős, prezentáló), a szerepek váltakoznak, így mindenki meg tudja mutatni a saját kompetenciáit. A csoportfeladatok megoldásához mindenki munkájára szükség van, a diákok az egyéni képességeikre, érdeklődésükre alapozott, saját feladatokat is kapnak – ez utóbbi gyakran házi feladat, mivel 90 perces órába sem feltétlenül fér bele minden feladat megoldása, bemutatása és az ezt követő reflektálás.

A most következő óratervek az egyetemi tanárképzésben készültek és kerültek kipróbálásra:

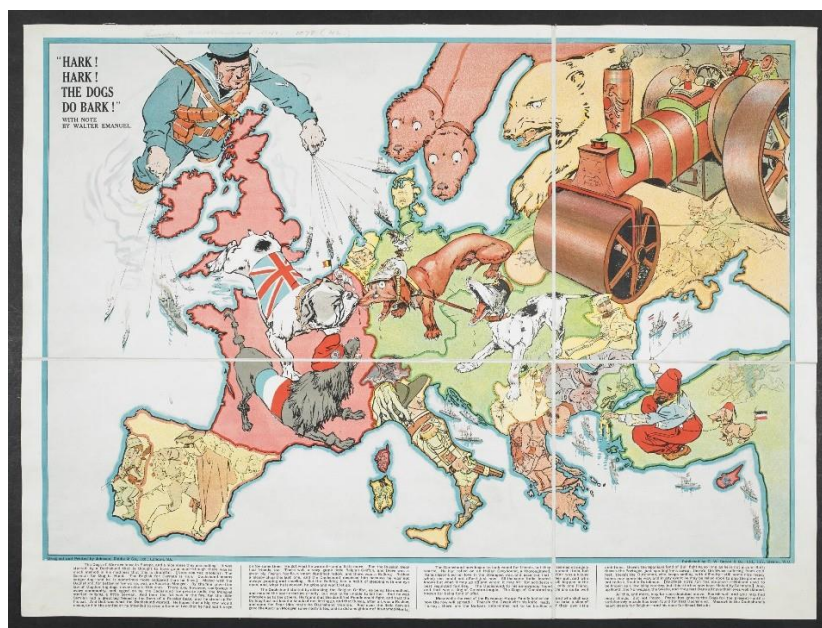
A kelet-közép európai kisállamok nyomorúsága

Készítette: Dr. Somogyvári Lajos

Képzési terület: politológia, nemzetközi tanulmányok

1. Ráhangolódás, motiváció, nagy gondolat, csoportalakítás – 5-10 perc

A térség geopolitikai helyzetének reflektált megismerése, a nacionalizmusok történeti tudatosításával

A kép alapján az európai nemzetkarakterológiák felidézése: sztereotípiák és előítéletek
KIP-módszer rövid felidézése
csoportalakítás csillagjegyek alapján, felelősök megbízása

Nagy gondolat: „a meglevő vagy újonnan alakuló nemzetek kereteit új, igen nagy erejű
tömegmozgalmak töltik ki, s a hozzájuk fűződő érzelmeket új, igen nagy erejű tömegérzelmek
teszik magukévá.” (Bibó István)

Milyen történelmi ismereteink vannak ebben a térségben az idézetet illetően?

Csoportfeladatok (kb. 30 perc)

1. csoport feladata:

- Olvassák el figyelmesen a feladatot!
- Tanulmányozzák és beszéljék meg a források alapján szerzett, az interneten található információkat, a saját tudást osszák meg! A kiosztott dokumentumokat szét kell osztani a csoporttagok között, a közös megbeszélés után mindenki a szerepének megfelelően fog dolgozni.
- Döntsék el közösen, hogyan oldják meg a feladatot!

Ki kell választani egy tetszőleges közép-kelet európai államot (kivéve Magyarországot), melyről megbízhatatlan nacionalista leírásokat, tévképzeteket kell összegyűjteni – legalább kettő elméletet kell ugyanazon nemzetről, nemzetiségről ismertetni, illetve ezek cáfolatát is bemutatni!

A csoport egyéni feladatai (kb. 25-30 perc):

a, Háttérkutatást kell végezni internetes kereséssel, hogy milyen vizuális ábrázolásai vannak az adott népcsoportnak, ez alapján mit tudunk meg.

b, A matarka.hu oldalán megkeresni a legutóbb ezen népcsoportról megjelent cikkeket, ezek alapján összefoglalni, milyen kutatások vannak erről.

c, Alternatív eredettörténet és mítosz kitalálása az adott nemzetről, nemzetiségről.

d, Az adott etnikum bemutatása egy vele rossz viszonyban álló, másik nép, ország szemszögéből: mit és miért emel ki ez a nézőpont?

e, Egy híres történelmi személyiség bemutatása az adott népcsoport köréből, aki fontos szerepet töltött be a nemzetté alakulás folyamatában

Csoportfeladatok (kb. 25-30 perc)

2. csoport feladata:

- Olvassák el figyelmesen a feladatot!
- Tanulmányozzák és beszéljék meg a források alapján szerzett, az interneten

található információkat, a saját tudást osszák meg! A kiosztott dokumentumokat szét kell osztani a csoporttagok között, a közös megbeszélés után mindenki a szerepének megfelelően fog dolgozni.

- Döntsék el közösen, hogyan oldják meg a feladatot!

Egy város kiválasztása a kelet-közép európai térségből, amely a XX. század során többször is átélt uralomváltást: egy rövid szövegben össze kell foglalni a történetét az első világháborútól az utolsó rendszerváltásig, amit be kell mutatni mindenkinek.

A csoport egyéni feladatai (kb. 30 perc):

- a, Fényképek keresése a város történelméből, képaláírásokkal PPT szerkesztése.
- b, Egy, a városban őshonos nemzetiség szemszögéből a változások értékelése.
- c, Az elkövetkező 50 év változásainak prognosztizálása.
- d, Szócikk készítése egy online lexikon számára a város történetéről, a források feltüntetéséről: Figyelem, ez nem egyezhet meg az esetleges Wikipédia szócikkkel!
- e, Kronológia készítése a város XX. századi történetéből.

Csoportfeladatok (kb. 25-30 perc)

3. csoport feladata:

- Olvassák el figyelmesen a feladatot!
- Tanulmányozzák és beszéljék meg a források alapján szerzett, az interneten található információkat, a saját tudást osszák meg! A kiosztott dokumentumokat szét kell osztani a csoporttagok között, a közös megbeszélés után mindenki a szerepének megfelelően fog dolgozni.
- Döntsék el közösen, hogyan oldják meg a feladatot!

Történész munkaközösséget alkotnak, egy konferenciát kell megszervezni a témában, ami aktuális és releváns: figyelemfelhívó cím, téma, kutatási területek felsorolása kell, ami egy adott problémakör köré szerveződik!

A csoport egyéni feladatai (kb. 25-30 perc):

- a, Kutatók keresése a neten, műveikkel együtt, akik az adott témával foglalkoznak.
- b, Plakát megtervezése az eseményhez.
- c, Meghívó szerkesztése a rendezvényhez.
- d, Hogyan lehet bevonni a programba a nem történészeket, a civileket? Erről egy témafelvetés készítése.
- e, PPT-prezentáció készítése a konferencia plenáris előadásához.

Vegyük kézbe a történelmet: a magyar iskola az ötvenes években

Készítette: Dr. Somogyvári Lajos

Képzési terület: tanárképzés, neveléstörténet

Ráhangelődés, motiváció, nagy gondolat, csoportalakítás – 5-10 perc

Források kézbe vétele, történelem közelebb hozása, élővé tétele – történész, mint nyomozó munka, óvatosan a régi iratokkal

Mit tudunk az ötvenes évek oktatásáról?– felidézés

Fényképek az akkori diákokról – milyen különbségek, hasonlóságok fedezhetők fel? Milyen tevékenységeket ábrázolnak? Mik az univerzális és egyedi jellemzők?

KIP-módszer rövid felidézése

csoportalakítás idővonallal, felelősök megbízása

Nagy gondolat: „A személyes idő fontossága, a valóság egyéni birtokbavétele is megmutatkozik” az iskola történeti emlékezete iránti, megújult érdeklődésben. (Szabolcs Éva nyomán)

Csoportfeladatok (kb. 30 perc)

1. csoport feladata:

- Olvassák el figyelmesen a feladatot!
- Tanulmányozzák és beszéljék meg a források alapján szerzett, az interneten található információkat, a saját tudást osszák meg! A kiosztott dokumentumokat szét kell osztani a csoporttagok között, a közös megbeszélés után mindenki a szerepének megfelelően fog dolgozni.
- Döntsék el közösen, hogyan oldják meg a feladatot!

Propagandista-csoportként kell elképzelni magukat: olyan pedagógusok, akik egy ötvenes évekbeli iskolai ünnepséget kell, hogy megszervezzenek. Kell készíteni egy figyelemfelhívó plakátot, a műsor forgatókönyvét, mindezt úgy, hogy hangsúlyos legyen az ideológiai- politikai szándék, a kommunista-marxista nézetek terjesztése. A forgatókönyvben legyen megnevezve, hogy mi a cél az ünnepséggel, milyen zenei, szöveges, színpadi, esetleges vizuális elemek lesznek felhasználva, a plakáton képi és szöveges részek egyaránt legyenek, fontos a figyelemfelhívó jelleg és a minél rövidebb, csattanós megfogalmazás

A csoport egyéni feladatai (kb. 25-30 perc):

a, Háttérkutatást kell végezni (internetes keresés) az ünnepek átalakulásáról március 15–e kapcsán – hogyan változott meg a nemzeti ünnep felfogása az ötvenes évektől a rendszerváltásig?

b, Kommunista ünnepi naptár készítése a források alapján – egyfajta kalendárium, ahol hónapról-hónapra vannak megemlékezések, rendezvények, meghatározott politikai tartalommal.

c, Beszédvázlat írása 1953-ból és 2019-ből: milyen kulcsszavak, szófordulatok szerepelnek az egyikben és a másikban, milyen letérő logika, megfogalmazás figyelhető meg? Csak vázlat kell, nem összefüggő szöveg!

d, Interneten képek keresése kommunista ünnepekről és ezek alapján egy PPT összeállítása, rövid képleírásokkal.

e, Rövid szócikk írása május 1-ről, a kommunista ideológia szerepéről – internetes keresés alapján

Csoportfeladatok (kb. 25-30 perc)

2. csoport feladata:

- Olvassák el figyelmesen a feladatot!
- Tanulmányozzák és beszéljék meg a források alapján szerzett, az interneten található információkat, a saját tudást osszák meg! A kiosztott dokumentumokat szét kell osztani a csoporttagok között, a közös megbeszélés után mindenki a szerepének megfelelően fog dolgozni.
- Döntsék el közösen, hogyan oldják meg a feladatot!
-

Ötvenes évekbeli kommunista munkabrigádot kell alkotni, akik építőtáborba mennek a nyáron, erről kell egy tervet írni: hova mennek, mennyi időre, mit fognak csinálni, milyen politikai célokat szolgál mindez – ezt a tervet az igazgatónak címezve kell megírni, annak érdekében, hogy biztosítson anyagi keretet a táborhoz. Az összefoglalóban szerepeljen a szabadidő eltöltése, hétvégi programok is, amiknek hasznosnak és kikapcsolódást elősegítőnek is kell lenni. Tehát egy terv kell, amihez kísérő levelet szükséges írni.

A csoport egyéni feladatai (kb. 30 perc):

a, Térkép készítése arról, hol voltak ilyen építőtáborok, a forrásokat és az internetet is felhasználva.

b, A hungaricana.hu adatbázisban megnézni, mit sorol fel a következő keresőszavakra a rendszer: politechnika, építőtábor. Az első oldalak alapján egy-egy rövid leírás arról, hogy mit lehet megtudni a két fogalomról.

c, Szórólap készítése, ami kedvet csinál az építőtáborhoz: legyen informatív, tartalmazzon képi és szöveges elemet is. Fontos a rövid, csattanós megfogalmazás!

d, Napirend írása egy hétre a források, saját kutatás alapján: időpontokra beosztva le kell írni, hogy mi történik, beleértve a hétvégét is. Minél konkrétabb legyen, figyelembe véve a helyi sajátosságokat – attól függően, hogy milyen helyszínt

választottunk.

e, Interjúvázlat elkészítése egy visszaemlékezővel, aki részt vett építő táborban az ötvenes években. Kérdések felsorolása kell, illetve egy rövid történeti vázlat, összefoglalás, hogy miért fontos ez, a mából visszanezve.

Csoportfeladatok (kb. 25-30 perc)

3. csoport feladata:

- Olvassák el figyelmesen a feladatot!
- Tanulmányozzák és beszéljék meg a források alapján szerzett, az interneten található információkat, a saját tudást osszák meg! A kiosztott dokumentumokat szét kell osztani a csoporttagok között, a közös megbeszélés után mindenki a szerepének megfelelően fog dolgozni.
- Döntsék el közösen, hogyan oldják meg a feladatot!

Történész kutatócsoportot kell alkotni, akik a társadalmi kategorizálás gyakorlatát és az iskolai előmenetelre, tanulókra tett hatását vizsgálják. Erről kell egy nagy táblázatot csinálni, amit ki lehet akasztani vagy vetíteni: három oszlop legyen benne (és annyi sor, ahány kategória) a kategória megnevezésével, jellemzőivel/leírásával, milyen hatással volt a továbbtanulásra, középiskolában, felsőoktatásban.

A csoport egyéni feladatai (kb. 25-30 perc):

a, El kell képzelni, hogy X-es diák, akit elutasítottak az egyetemről. Írni kell egy fellebbező levelet, amiben igyekeznek meggyőzni a Bizottságot, hogy változtassák meg a döntést – érveket kell felsorolni, amik politikai, tanulmányi, családi és egyéb szempontokat is figyelembe vesznek.

b, Írni kell egy jellemzést saját magáról, családi háttéréről, mintha az akkori gyakorlat lenne még életben. Felvonnék egyetemetre?

c, Internetes keresés alapján keresni kell volt osztályidegenek visszaemlékezéseit, összefoglalni egy rövid fogalmazásban a tapasztalataikat.

d, Milyen mai foglalkozási ágak felelnek meg az akkori kategóriáknak? Mindegyik kategóriához min. 4-5 szakma kell, ebből egy táblázat készüljön.

e, A kommunista rendszer számára legideálisabb és legkevésbé ideális családot kell leírni az ismeretei alapján: szülők, nagyszülők politikai magatartása, foglalkozása, múltbéli tevékenysége, politikai-erkölcsi nézetei alapján, a gyereknél az ifjúsági mozgalmakban való részvétel, nem-részvétel, tanulmányi eredmények stb. alapján.

Csoportfeladatok (kb. 25-30 perc)

4. csoport feladata:

- Olvassák el figyelmesen a feladatot!
- Tanulmányozzák és beszéljék meg a források alapján szerzett, az interneten található információkat, a saját tudást osszák meg! A kiosztott dokumentumokat szét kell osztani a csoporttagok között, a közös megbeszélés után mindenki a szerepének megfelelően fog dolgozni.
- Döntsék el közösen, hogyan oldják meg a feladatot!

Sport és politikai nevelési tervet kell készíteni egy tanévre, egy elképzelt ötvenes évekbeli iskolába. Fel kell sorolni a programokat, rendezvényeket, tartalmakat, felelősöket és hogy mindez milyen ideológiai célokat szolgál. Tartalmazza azt is, hogy milyen szervezeteket, hogyan vonunk be.

A csoport egyéni feladatai (kb. 25-30 perc):

- a, MHK toborzó plakátot kell készíteni – vizuális, szöveges elem is legyen rajta, figyelemfelhívó, csattanóval, akár humorosan is, tartalmazza főbb információkat.
- b, Internetes keresés, források alapján fel kell sorolni, hogy milyen szervezetek foglalkoztak az ifjúság sport és politikai nevelésével: rövidítések, feloldásuk kell és a tevékenység rövid leírása.
- c, Egy konkrét esemény ötletének kidolgozása, hol a sport és politika összekapcsolódhatott az ötvenes években: szereplők, szervezetek, célok felsorolásával.
- d, Youtube-on keresni az ötvenes évekből származó, ifjúsági sport-, politikai rendezvényt – egy kiválasztása, ennek rövid bemutatása a többieknek (rövid bevezető, elmondani, hogy mi látnak, értelmezni a filmrészletet)
- e, Plakátokat, fotókat kell keresni az interneten az ifjúsági, sportmozgalomról (DISZ, MHK. KISZ), ezek alapján egy PPT összeállítás, rövid képleírásokkal.

III. rész: Értékelés: (szóbeli vagy írásbeli - jelekkel)

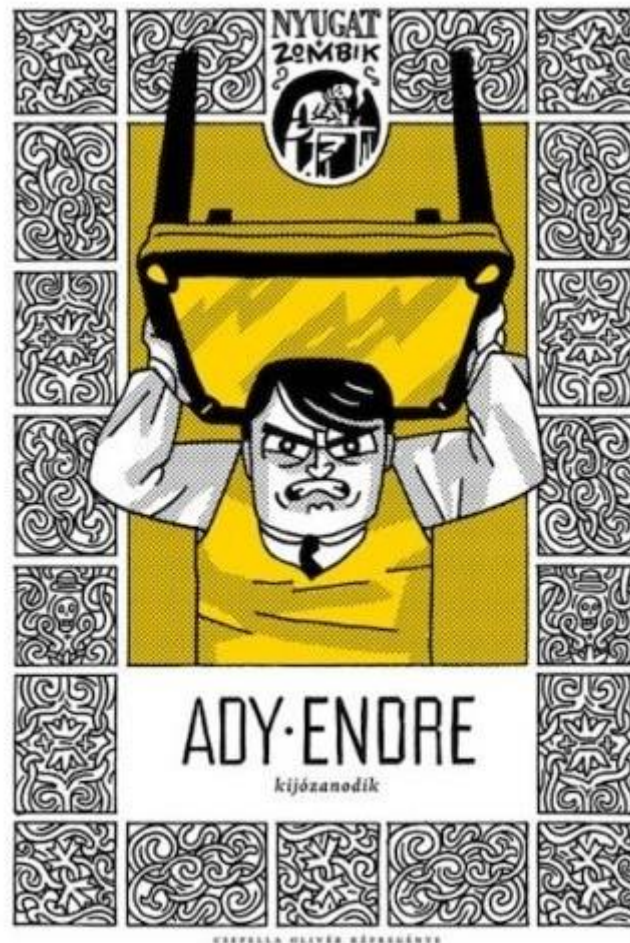
- egyéni – csoportos
Előzetes szempontok felírva a táblára:
Mennyire tudtak behelyezkedni egy másik ember nézőpontjába?
Felhasználták-e a korábban és más tantárgyakból tanult ismereteket?
Mennyire voltak kreatívak és találékonyak feladatmegoldásban?
Mennyire figyeltek a csoportmunka bemutatásakor a jól áttekinthető, szemléletes ábrázolásra?

- önértékelés
- tanári értékelés – visszajelzés

Irodalomtanítási szakmódszertan II. KIP-órávázlat

Készítette: Dr. Somogyvári Lajos

Képzési terület: tanárképzés, irodalompedagógia

Csoportok és felelősök elosztása

11-es tananyag

Ady Endre

Alapelvek ismertetése – max. 5 perc (e-portfólió bemutatásával, módszerek
kiválasztásával, beosztásával)

Ráhangelődés, motiváció, nagy gondolat – 5-10 perc

Nyugat+Zombik – kivetítés: először a bevezető slide, aztán Ady külön, majd a három alak
mit tudunk meg a képekről – milyen jellemző tulajdonságokat emel ki, parodizál, túloz el?

Háttér: zombiapokalipszis ötlete: Csepella Olivér, a Moholy-Nagy Művészeti Egyetem diákja,
a Csaknekedkislány zenekar énekese a diplomamunkája volt, és tulajdonképpen

felrobbantotta az internetet: mindenki azonnal el akarta olvasni nagy költőink, íróink kalandjait az élőhalottakkal.

Hogyan hozhatja ez közelebb a mai fiatalokhoz? Releváns ez a megközelítés?

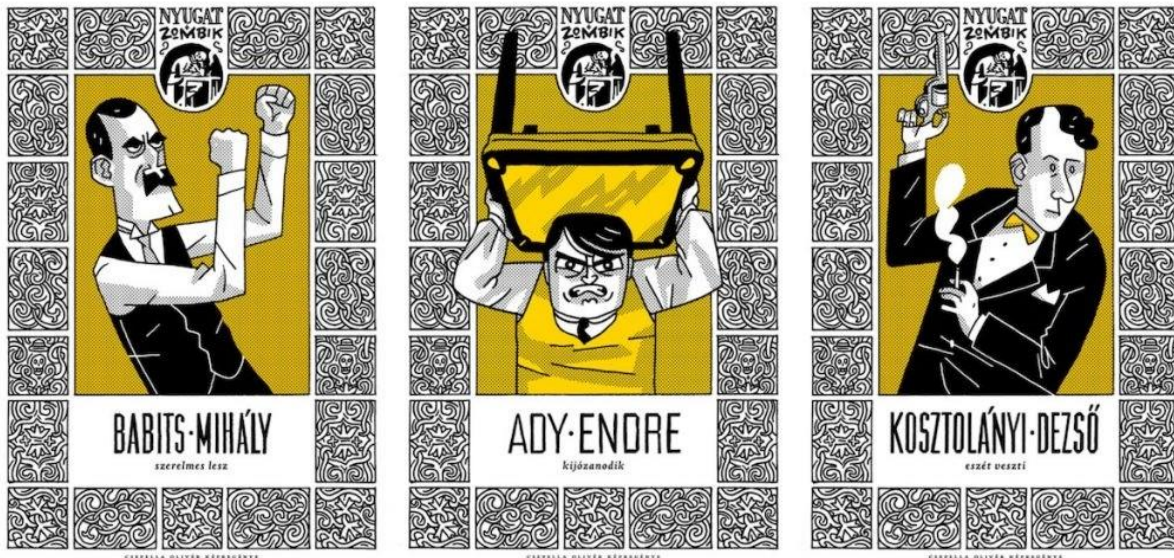
Nagy gondolat:

„Fulladjon meg Ady Endre

Lehetőleg máma még.”

Honnan való az idézet? Mit tudunk róla? Milyen reakció? A nagy nemzeti költők nimbusza?

Adyra adott kortárs reakciók? Mai reakciók?

Csoportfeladatok (kb. 30 perc)

1. csoport feladata:

- Olvassák el figyelmesen a feladatot!
- Tanulmányozzák és beszéljék meg a tankönyvben, interneten található információkat, a saját tudást osszák meg!
- Döntsék el közösen, hogyan oldják meg a feladatot!

Képzeljék el, hogy Ady most, 2019-ben akarja kiadni az Új versek-et. Ehhez fel kell építeni egy reklámkampányt, kell egy szöveges részt írni, kulcs, hívószavakat találni, vizuális elemeket, mindezt egy plakát és flyer formájában. A kampány a fiatalokat, 15 és 29 közötti korosztályt célozza meg, meg kell tudni indokolni, mit, miért írunk, használunk fel. A folyamat végére kétfajta dokumentum kell: egy szakmai indoklás (szöveges) és egy plakát/flyer.

A csoport egyéni feladatai (kb. 30 perc):

a, Háttérkutatást kell végezni az Ady recepcióról – milyen internetes források, mit írtak a 2019-es évforduló kapcsán?

b, Reklámfilm tervének elkészítése a kötet népszerűsítésére – mivel fogná meg a nézőt, milyen humoros-figyelemfelhívó elemeket lehetne felhasználni? Rövid forgatókönyv kell!

c, Bulvárcikk ötlete – bombasztikus cím, életrajzi elem felhasználása, aminek szintén az a célja, hogy Ady-ra felhívja a figyelmet.

d, A kötet borítójának design/layout szerkesztése – hogyan nézzen ki, mivel tudjuk aktualizálni, milyen vizuális és verbális elemek legyenek rajta? Fűlszöveget is kell írni, ami egyből megragadja az olvasót.

e, Youtube-os vírusvideó terve – valami olyan ötletet kell kidolgozni, ami képes röviden, hatásosan a fiatalok körében elterjedni a költőhöz kapcsolódóan.

Csoportfeladatok (kb. 30 perc)

2. csoport feladata:

- Olvassák el figyelmesen a feladatot!
- Tanulmányozzák és beszéljék meg a tankönyvben, interneten található információkat, a saját tudást osszák meg!
- Döntsék el közösen, hogyan oldják meg a feladatot!

Kutatási tervet kell készíteni, amit be kell nyújtani az EMMI-hez (minisztériumhoz). Ady életművének, életének egy olyan szeletére irányuljon a kutatás, ami még nincs kellőképpen feltárva. A kutatás évekre legyen lebontva, három évre, mindegyik évben kutatási célokkal, publikációs tervekkel, konferenciákkal. A vége egy monográfia legyen, ennek a címe, tartalomjegyzéke, absztraktja kell.

A csoport egyéni feladatai (kb. 30 perc):

a, Egy konferenciafelhívás megfogalmazása – milyen témában, kiket várunk? Nagyon fontos a design, megjelenés is! Milyen szekciók lehetnek?

b, A fellelhető adatbázisokban a 2000 után megjelent, Ady-val kapcsolatos szakirodalmi válogatás elkészítése (Matarka, MTMT, Hungaricana). Nagyon fontos, hogy nem publicisztikai, hanem tudományos munkák legyenek kigyűjtve! A legfontosabb tételeket tartalmazza, minimum 20 bibliográfiai tétel legyen.

c, Ady-konferenciák kigyűjtése, felsorolása a netről – mikor, hol, mi a fő téma, két bontásban: 2018-2019 és a 200-es évek után.

d, Ady és a politika: kiselőadás vázlatának készítése, Nyerges András cikkének bevezetője alapján (A sennyedékes fondorkodók).

e, Saját cikk absztraktja egy teljesen új Ady-témában, kutatási ötletben. Kell 4-5 kulcsszó és egy bekezdésnyi szöveg, ami elméletileg alátámasztott.

III. rész: Értékelés: (szóbeli vagy írásbeli - jelekkel)

- egyéni – csoportos
Előzetes szempontok felírva a táblára:
Mennyire tudtak behelyezkedni egy másik ember nézőpontjába?
Felhasználták-e a korábban és más tantárgyakból tanult ismereteket?
Mennyire voltak kreatívak és találékonyak feladatmegoldásban?
Mennyire figyeltek a csoportmunka bemutatásakor a jól áttekinthető, szemléletes ábrázolásra?
 - önértékelés
 - tanári értékelés – visszajelzés
-

14. feladat

- Hogyan változik/változhat meg a tanári tevékenység és kommunikáció a KIP módszertan használatakor, használata által?
- Milyen készségeket fejleszthet a csoportmunka?

Hasonló megközelítés: Aronson és a mozaikmódszer (további információ erről: N. Kollár Katalin – Szabó Éva: Pszichológia pedagógusoknak. Osiris, Budapest, 2004. https://regi.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/tamop425/2011_0001_520_pszichologia_pedagogusoknak/ch18s05.html)

- Együtműködés és versengés
- Iskolaszintek eltérései
- Verseny – odafigyelés, együtműködés vs. túlzott versengés
- Elvárások szerepe
- Kooperáció alacsonyabb szintje
- Miért nem alkalmazzák gyakrabban a csoportmunkát?
- Mozaik: tanulók egymástól kölcsönösen függő tanulócsoportja
- Folyamat
- Előnyök: kohézió, tolerancia, empátia
- Hátrányok: dominancia, unalom, alacsonyabb színvonal?
- Idő-probléma
- Forgó-rendszer

A felsőfokú oktatás minőségének és
hozzáférhetőségének együttes javítása a
Pannon Egyetemen
EFOP-3.4.3-16-2016-00009

Melléklet

KIP óravázlat-sablon

(Forrás: Digitális Esélyegyenlőség Alapítvány-képzési anyag)

KIP

TANÍTÁSI EGYSÉG:

MŰVELTSÉGTERÜLET:

ÉVFOLYAM:

Készítette:

Iskola:

Műveltségi terület:

Tantárgy:

Tanítási egység:

Tankönyvi anyagrész: (oldalszám)

Nagy gondolat:

Az óra didaktikai feladatai:

Tantárgyi kapcsolatok:

Osztály/évfolyam:

Csoportok:

Dátum:

Az óra szerkezete (időkerete):

1. Alapelvek áttekintése
Ráhangolódás/Motiváció/Nagy gondolat
2. Csoportalakítás
3. Csoportmunka
4. Csoportok beszámolója
5. Egyéni feladatok
6. Egyéni beszámolók
7. Értékelés

A feldolgozásra kerülő tananyag rész rövid összefoglalója vagy motivációra alkalmas érdekesség, adat, képlet, stb. (amit mindenkinek illik - kell tudnia).

Tantervi követelmények (tantervből az adott, feldolgozásra szánt anyagrészéhez szervesen illeszkedő szövegrészek)

Belépő tevékenységformák

Ismeretszerzési és feldolgozási képességek írott források értelmezése, feldolgozása.

Különböző típusú források összevetése.

A filmek, filmhíradók értékelése, elemzése.

A média forrásértékének és manipulációs jellegének felismerése, elemzése.

Nemzetközi szerződések, békekötések, szövetségi megállapodások, nemzetközi szervezetek alapokmányainak elemzése.

Tájékozódás a szakirodalomban

A források, a tankönyvi szöveg és a szakirodalom összevetése, az eltérések feltárása. Pályamunkák, tanulmányok bibliográfiájának összeállítása, anyaggyűjtés, az írásmű elkészítése. Történelmi esemény, intézmény, szervezet megismerése források alapján.

A különböző fejlődési régiók megkülönböztetése, összehasonlítása.

Kifejezőképességek

Valamilyen történelmi kérdés átfogó, esszéjellegű szabatos kifejtése.

A történelmi fogalmak szakszerű magyarázata és használata.

Egy-egy előre megadott kérdés kapcsán tudásra épülő, saját vélemény megfogalmazása, kifejtése és megvédése esetleges vita esetén.

Az információforrások kritikus kezelése. Kérdések feltétele a forrás megbízhatóságára, a szerző esetleges elfogultságára, tájékozottságára, rejtett szándékaira vonatkozólag.

Esszé írása társadalmi témákról, ennek kapcsán a kérdés világos megfogalmazása, a bizonyítékok és a cáfolatok kifejtése, a következtetések levonása.

Hosszabb adatsorok, grafikonok, ábrák alapján történelmi változások felismerése és bemutatása.

A huszadik század meghatározó jelentőségű történelmi személyiségei szerepének értékelése.

A források értékelésével saját szóbeli vélemény kialakítása az adott eseményről, intézményről, szervezetről. Egyes témák nyomon követése a sajtóban és a tömegkommunikáció egyéb területein (pl. az EU-csatlakozás folyamatának figyelemmel kísérése).

Szemléletes diagramok és grafikonok készítése gazdasági, társadalmi, demográfiai folyamatokról.

Tantárgy KIP tanítási egységévfolyam

A tanítási egység/óra központi témája:

A KIP tanítási egység címe:

A foglalkozás célja:

A tanulók együttműködésen alapuló csoportfeladatai során a forrásanyagokon keresztül bepillantást kapjanak olyan ismeretanyagokba, amelyek általában nem szerepelnek a tankönyvekben. Szöveges és képi forrásanyagok feldolgozásával bővítsék ismereteiket és fejlesszék képességeiket, mint:

- adatok értelmezése, ábrázolása
- kritikus elemzés
- összehasonlítás
- írásbeli kifejezőképesség
- empátia
- saját vélemény kialakítása
- közös döntéshozás
- vita, megbeszélés
- érvelés

Eszközsükséglet:

I. rész: Motivációs tevékenység

Az egész osztálynak szól, és célja, hogy a tanulókat a tanítási egység témájára hangolja, felhívja a figyelmüket a fő kérdésre, dilemmára, problémára.

(Frontális osztálymunka, rövidfilm megtekintése, történet, képek, zenei részletek, játék, stb.)

II. rész: (A Nagy Gondolat)

Csoportfeladatok 1-4

1. csoport feladata:.....

2. csoport feladata:

3. csoport feladata:

4. csoport feladata:

Csoportfeladatok:

1. csoport feladata:

- Olvassátok el figyelmesen a feladatot!
- Tanulmányozzátok és beszéljétek meg a forrásanyagban található információkat.
.....
-
- Döntsétek el közösen, hogyan oldjátok meg a feladatot!

Forrásanyagok: pontos hivatkozással, mások számára is elérhetővé tétel érdekében.

- **Internet linkek, tankönyv, más könyv, lexikon oldalszám**
- **fénymásolt, kivetített idézet, szöveg, újsághír, stb.**
- **képanyag - fényképek, reprodukciók, stb.)**
- **filmrészlet, Youtube, DVD - részlet, időtartam jelzéssel**
- **magazinok, képeslapok, reklámanyagok képei, szövegei térképek,**
- **Internet források, honlapok neve, elérhetősége**
- **számítógép adott tárhelyének megnevezése, ahol a források elérhetők**
- **tanulói kutatómunka esetén a forráshelyek címe, elérhetősége**
- **tanulási-tanítási segédletek : (például szóképek, mozaik képek, stb.)**
- **diák, prezentáció képei**

A forrásanyagokat a Tanári forrásanyag- óravázlathoz szerencsés csatolni. Amennyiben nem csatolhatóak (túl bőséges, sok a kép, stb.), akkor a pontos hivatkozást kell beírni.

1. csoport egyéni feladatai:

2. csoport feladata:

- Olvassátok el figyelmesen a feladatot!
- Tanulmányozzátok és beszéljétek meg a forrásanyagban található információkat.
-
-
- Döntsétek el közösen, hogyan oldjátok meg a feladatot!

Forrásanyagok:

2. csoport egyéni feladatai:

3. csoport feladata:

- Olvassátok el figyelmesen a feladatot!
- Tanulmányozzátok és beszéljétek meg a forrásanyagban található információkat.
-
-
- Döntsétek el közösen, hogyan oldjátok meg a feladatot!

Forrásanyagok:

3. csoport egyéni feladatai:

4. csoport feladata:

- Olvassátok el figyelmesen a feladatot!
- Tanulmányozzátok és beszéljétek meg a forrásanyagban található információkat.
-
-
- Döntsétek el közösen, hogyan oldjátok meg a feladatot!

Forrásanyagok:

4. csoport egyéni feladatai:

III. rész : Értékelés (szóbeli vagy írásbeli - jelekkel)

- egyéni - csoportos
- önértékelés
- tanári értékelés – visszajelzés

A hospitálási napló tartalma

1., Alapadatok

Tanárjelölt neve

Hospitálás időpontja

Hospitálás helyszíne (intézmény, csoport, osztály)

Pedagógus(ok) neve

2., Az intézményi környezet jellemzése

Az intézmény honlapja és az így megszerezhető információk: projektek, programok, képzések, munkaközösségek

Épület, belső terek (folyosó, büfé, szaktantermek, iskolai image – címer, tablók, vitrinek) rövid leírása, esetleges iskolai szokások megfigyelése

Az osztályterem/foglalkoztató/csoportszoba/napközi rövid jellemzése: taneszközök, szemléltető eszközök, elrendezés: frontális, kör alakú, csoportmunkára berendezett stb.

3., Az osztály/csoport rövid jellemzése

Létszám, fiúk-lányok aránya, esetleges speciális jellemzők (tagozat – humán, reál, testnevelési, nyelvi, nyelvi előkészítő, nemzetiségi stb., szakma, SNI-tanulók)

Az osztály/csoport heti és napi órarendje – hetente és naponta átlagosan hány óra, milyen elosztásban

4., Megfigyelések az órák közti szünetekben, az órák előtt és után

Órán kívüli tevékenységek, spontán tevékenységek, játékok a folyosón és az udvaron, a diák-pedagógus interakciók jellege (pl.: tanáriból kihívott pedagógus és gyerek párbeszéde, a folyosó-ügyeletes és a gyerekek interakciói)

5., A megfigyelt tanóra(k), foglalkozás(ok) részletes leírása

A pedagógus és a diák tevékenysége a tanórán/foglalkozáson

A diákok egymás közti interakciói

A verbális és nem-verbális kommunikáció jellemzői – tanár-diák, diák-diák között

Azoknak a tevékenységeknek a leírása, amik kívül eshetnek a pedagógus látókörén (pl.egymás közti sugdolás)

Felhasznált taneszközök és módszerek – tankönyv-használat, frontális és csoportmunka, kooperáció, interaktív-tábla, egyéb taneszközök

Házi feladat ellenőrzése és feladása

Az órán történő értékelés és minősítés

6., Az óra utáni megbeszélés tartalma

A pedagógus és a tanárjelölt reflexióinak összegzése a tanóráról, foglalkozásról, a pedagógus többletinformációi a diákokról – hogyan befolyásolják ezek a tanulói tevékenységek értékelését a tanárjelölt részéről?

Esetleg egy-egy gyerek részletesebb elemzése az összes információ alapján – problémás vagy különösen tehetséges diákok, hangadók stb.

7., Egyéb észrevételek, megjegyzések

Nagyon fontos, hogy a tanárjelölt először azt jegyezze le, amit lát és hall, és ne azt, amit hisz vagy gondol a gyerekekről és a pedagógusokról. A lezáró, összegző részben – a pedagógustól kapott információk tükrében – módosíthatja és árnyalhatja megfigyeléseit.

A hospitálási napló szempontrendszer

A hospitálási napló célja a megfigyelés, a hallgatók tapasztalatszerzésének támogatása és nem a minősítés – nem feltétlenül az *igen* a jó válasz.

Megfigyelési szempontok	
1.	A tanterem elrendezése elősegíti a zavartalan kommunikációt?
2.	Jól működött az osztálydinamika?

3.	Ellenőrizte a tanár a házi feladatot és felhasználta azt az óra folyamán?
4.	Elhangzott magyar szó az órán? Milyen célból? (idegennyelvi órán)
5.	A tanár egyértelműen elmondta, hogy mi az óra célja?
6.	Kiderült-e az óra célja?
7.	Elhelyezte a tanár az új tananyagot az eddig tanultakhoz képest?
8.	Aktivizálta-e a tanár a diákokat?
9.	Határozott volt a tanár?
10.	Diákközpontú volt az óra, vagyis a diákok aktív részvételével zajlott?
11.	A tantermi kommunikáció nagyobb része jutott-e a diákoknak?
12.	Tudott-e a tanár bátorító, nyugodt, motiváló környezetet teremteni a diákok számára?
13.	Találkoztak a tanulók autentikus szöveggel, forrással az óra folyamán?
14.	Volt interakció a tanulással, tananyaggal kapcsolatban a diákok között?
15.	Volt interakció a tanulók és tanár között?
16.	Logikus volt az óra felépítése?
17.	A felhasznált anyagok hasznosak voltak és megfeleltek a tanulók tudásszintjének?
18.	Használták a tanulók szabadon a nyelvet? Tehát volt olyan alkalom, hogy nem értékelés vagy feladatmegoldás céljából használták?
19.	A tevékenységek megfelelő szintű kihívást jelentettek a tanulók számára?
20.	Volt alkalom a tanulói autonómia fejlesztésére? Vagyis elmagyarázta a tanár, hogy mi volt az óra anyaga és ez hogyan hasznosítható a tantermen kívül?
21.	Volt-e támogató visszajelzés, értékelés?
22.	Megerősítette, összefoglalta-e a tanár az órán tanultakat?

**Lehetséges tanítási óraértékelési szempontok a csoportos szakterületi iskolai gyakorlathoz:
(mikrotanításhoz és iskolai tanórához)**

A hallgató neve:

szakja:

dátum:

tanítási téma:

mely évfolyam tananyaga:

Értékelési szempontok		+ nagyon jó	□ megfelelő	√ figyelmet igényel
A tanári képességekre vonatkozó megállapítások				
	a tanóra légköre			
	érdekes, figyelemfelkeltő órávezetés			
	figyelem a visszajelzésekre			

	rugalmasság			
	a tanulók bevonása a tanulási folyamatba, aktivizálás			
	világos kommunikáció			
	a tanuló tisztelete			
Tanítási technika				
	biztos tárgyi tudás az adott témából			
	logikus órafelépítés			
	a célhoz megfelelően kiválasztott feladatok			
	kérdezési technika (változatosság, gondolkodtatás)			
	változatos, a céloknak megfelelő munkaformák			
	jól megválasztott, esztétikus eszközök			

kelt

a mentor vagy szakmódszertanos aláírása

A tanítási gyakorlatok folytatásának lehetőségei a digitális átállás időszakában

A csoportos szakterületi iskolai gyakorlat és az egyéni összefüggő iskolai gyakorlat/összefüggő tanítási gyakorlat az osztatlan és rövid ciklusú képzésekben egységesebb tevékenységeket és ennek megfelelő dokumentációt takar, mely három fő részre osztható:

- hospitálás
- tanóra/tanóra-részlet megtervezése, kidolgozása, megtartása
- értékelés, reflexió,

A Tanítási gyakorlat A és B esetében a kurzus oktatójával történő megbeszélés alapján történik a megvalósítás.

Ennek óraszámai különböznek nappali és levelező képzésben, de a most felvázolt alapelvek közősek:

Az eddig közoktatási térben, intézményekben megvalósuló gyakorlatok alkalmazkodva a távoktatáshoz, digitális formában, online felületeken valósulnak meg. Ennek megfelelően a jó gyakorlatok egymással való megosztása, egy online platformon történő óra megtartása, megosztása egy másik kollégával és ennek értékelése, reflexiója, az oktatóval való kapcsolattartás megféleltethető ezeknek a tevékenységeknek; az amúgy is működő, megindult távoktatás integrálható a gyakorlatba. A következő megoldások lehetséges példák a gyakorlatok teljesítésére:

- hospitálás: másik kolléga órájába online módon való bekapcsolódás, közösségi videomegosztó oldalakon, videotóriumokban közzétett tanórák elemzése, értékelése, egymás és mentor óráinak rögzítése, elemzése stb.
- tanóra, tanóra-részlet kidolgozása, óra megtartása: óravázlat, online felület, csoport létrehozása, feladatok, digitális anyagok kidolgozása (pl. Redmenta), kommunikáció és kapcsolattartás a csoport, osztály tagjaival, a mentor segítése ebben (Kréta, Google Classroom, Edmodo, Mesenger-csoportok, egyéb felületek). Különböző akciócsoportok munkájába való bekapcsolódás (pl. korrepetálás, érettségi felkészítés, szervezett formában), online szimultán oktatás Skype-on, Facebook-on, Zoom-on, Discord-on, egyéb rendszeren keresztül, vagy rögzített órák felvétele, továbbítása (Youtube stb.) stb.
- értékelés, reflex: óravázlatok, tananyagok kommentelése, jó gyakorlatok megosztása, e-mailen, a digitális felhő-alapú szolgáltatások valamelyikén (Google Drive, Dropbox, Nextcloud stb.), online felületeken történő értékelés, visszajelzések, közösségi felületeken történő, a feladatokkal, órával kapcsolatos megbeszélések tapasztalatainak összegzése stb.

A csoportos szakterületi iskolai gyakorlat egyetemi felkészítő része (5 óra), az oktató és hallgató együttműködésében valósul meg, a Tanítási gyakorlat A, B kurzust tartó oktató koordinálásában. Az egyéni összefüggő gyakorlat teljesítéséhez szükséges, az iskola mint szervezet és támogató rendszereinek megismerése esetében az iskolai dokumentációban való hallgatói segítségnyújtás, adminisztráció, e-dokumentumok megismerése, elemzése (Pedagógiai Program, Házirend, SZMSZ stb.), osztályfőnöki munka támogatása (kommunikáció, csoportok létrehozása, segítése), online tantestületi értekezletekben való részvétel, mind-mind szóba jöhet és egyértelműen megfeleltethető a korábbi tevékenységeknek.

A fentebb felsorolt tevékenységek lehetőségeket jelentenek, melyekhez hasonló, más elfoglaltságok szintén elfogadhatók, egyeztetve a kurzust tartó oktatóval, a Tanárképző Központtal.

Az iskolák igényeihez, szükségleteihez alkalmazkodó, rugalmas segítségnyújtás és támogatás a legfontosabb alapelv a gyakorlatok teljesítésében – ne terheljük tovább a mentortanárokat, inkább segítjük őket munkájukban!

Irodalomjegyzék

2011. évi CXC. törvény a nemzeti köznevelésről.
<https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=a1100190.tv>

8/2013. (I. 30.) EMMI rendelet a tanári felkészítés közös követelményeiről és au egyes tanárszakok képzési és kimeneti követelményeiről
<https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=a1300008.emm>

Balaton József (2019): Mitől szerethető egy pedagógus? <https://wmn.hu/ugy/50630-mitol-szeretheto-egy-pedagogus--joco-bacsi-szerint-ez-a-7-tulajdonsag-nem-hianyozhat-egy-jo-tanarbol>

Bábosik István (2004): Neveléelmélet. Osiris, Budapest.
https://regi.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/tamop425/2011_0001_520_neveleselmelet/adatok.html

Buda Béla (2002): A közvetlen emberi kommunikáció szabályszerűségei. Animula, Budapest.
<http://mek.oszk.hu/02000/02009/>

Cohen, E. G. – Lotan, R. A. (2015): Csoportmunka – tervezés. Stratégiák heterogén összetételű osztályok számára (Digitális Esélyegyenlőségi Alapítvány, Budapest.

Falus Iván (2003): Didaktika. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest.
https://regi.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/tamop425/2011_0001_519_42498_2/index.html

Fazekasné Fenyvesi Margit: A pedagógiai diagnosztika elméleti és gyakorlati tartalmi megújítása. SZTE JGYPK, Szeged.
http://www.jgypk.hu/mentorhalo/tananyag/A_pedagogiai_diagnosztika_elmleti_s_gyakorlati_tartalmi_megjtsaV2/143_a_hiperaktivits_mrse.html

G. Donáth Blanka: A pozitív és hatékony pedagógusszemélyiség néhány aspektusa a csoportmunka alapján.
http://mek.oszk.hu/04600/04669/html/balogh_pedpszich0004/balogh_pedpszich0004.html

Halász Gábor – Annási Ferenc (2011): Az oktatási rendszerek elméleti alapjai. SZTE Közoktatási Vezetőképző Intézet, Szeged.
https://regi.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/tamop412A/2009_0026_kovi_okt_rendsz/index.html

Hegedűs Judit (2006, szerk.): Család, gyerek, társadalom. ELTE PPK, Budapest.
<http://mek.niif.hu/05400/05461/05461.pdf>

Holik Ildikó, Sanda István Dániel (2015): Tanári kommunikáció. Óbudai Egyetem, Budapest.
https://regi.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/tamop412b2/2013-0002_tanari_kommunikacio/tananyag/JEGYZET-26-4.2_A_tanari_es_a_tanuloi_ko.html

Horváth Futó Hargita (2011): Tanártípusok, tanári szerepmodellek. *Hungarológiai Közlemények*, 2011/4. 75–88.
http://epa.oszk.hu/02400/02401/00041/pdf/EPA02401_Hungarologiai_kozlemenyek_2011_04_075-088.pdf

Imre Nóra (2019): Az iskola és a szülő közötti együttműködés lehetőségei. OFI, Budapest.
<https://ofi.oh.gov.hu/publikacio/az-iskola-es-szulo-kozotti-egyuttmukodes-lehetosegei>

Jászi Éva (2015): Kapcsolati készségek. EKF, Eger.
http://okt.ektf.hu/data/szlahorek/file/kezek/04_jasz/1124a_kategoriarendszeres_megfigyels_md_szere.html

K. Nagy Emese (2015): A Komplex Instrukciós Program mint státuszkezelő eljárás. *Iskolakultúra*, 2015/5–6. 33–46. <http://real.mtak.hu/34803/1/03.pdf>

Kozma Tamás (2015): Tanuló régiók Magyarországon. Debreceni Egyetem, Debrecen.
<http://mek.oszk.hu/14100/14182/14182.pdf>

Kósáné Ormai Vera – Horányi Annabella (2006): *Mi, pedagógusok*. Flaccus Kiadó, Budapest

Lévai Julianna (2017): Társadalmi vita a kék bálna jelenségről Oroszországban.
<https://osztalyfonok.hu/1866/>

Mentálhigiénés családkonzulens tankönyv (2019). Szeged, Gál Ferenc Főiskola.
https://dtk.tankonyvtar.hu/xmlui/bitstream/handle/123456789/13242/mentalhienes_csaladkonzulens_tankonyv_pdfa.pdf?sequence=1&isAllowed=y

Mogyorósi Zsolt – Virág Irén: Iskola a társadalomban – az iskola társadalmá.
http://okt.ektf.hu/data/szlahorek/file/hunline_pedpszi/15_iskola_a_tarsadalomban/index.html

N. Kollár Katalin – Szabó Éva (2004): *Pszichológia pedagógusoknak*. Osiris, Budapest.
https://regi.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/tamop425/2011_0001_520_pszichologia_pedagogusoknak/ch18s05.html

A Nemzeti Pedagógus Kar Etikai Kódexe (2019). <https://nemzetipedkar.hu/wp-content/uploads/2019/10/2019-npk-etikai-kodex-elfogadott-hatalyos-20191004.pdf>

Podráczy Judit (2012): „Érdektelen szülők”, különböző nézőpontok. In: Podráczy Judit (szerk.): *Szövetségben. Tanulmányok a család és az intézményes nevelés kapcsolatáról*. ELTE Eötvös Kiadó, Budapest, 125–141. <http://mek.oszk.hu/11300/11368/11368.pdf>

Podráczy Judit – Hegedűs Judit (2013): A család-iskola kapcsolat optimalizálásának esélyei. In: Bábosik István (szerk.): *Az iskola optimalizálásának lehetőségei*. Eötvös Kiadó, Budapest, 29–44.

Sárospataki Barnabás (2018): „Majd írd rám Fészen, és megdumáljuk...” Tanár–diák kommunikáció a Facebookon, az iskolai kapcsolat online kiterjeszhetőségének lehetőségei és

kockázatai II. rész. Iskolakultúra, 2018/8–9. 79–106.
<http://www.iskolakultura.hu/index.php/iskolakultura/article/view/31757/31378>

Szabó József (2011): Prezentációtechnikai ismeretek. Szent István Egyetem, Budapest.
https://regi.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/tamop412A/2010-0019_Prezentaciotechnikai_ismeretek/ch12.html

Szekszárdi Júlia (2005): Módszerek nevelési vizsgálatokhoz I. <https://osztalyfonok.hu/200/>

Útmutató a pedagógusok minősítési rendszerében a Pedagógus I. és Pedagógus II. fokozatba lépéshez (2019): Hatodik, módosított változat. Oktatási Hivatal, Budapest.
https://www.oktatas.hu/pub_bin/dload/unios_projektek/kiadvanyok/utmutato_a_pedagogusok_minositesi_rendszereben_6.pdf

Zétényi Ágnes (1998): A hatékony tanár, Iskolakultúra, 1998/10, 68–74.
<http://www.iskolakultura.hu/index.php/iskolakultura/article/view/18937/18727>

Zsolnai József (1996): Bevezetés a pedagógiai gondolkodásba. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest.

Internetes oldalak:

Arcanum – <https://www.arcanum.hu/hu/>

Digitális Esélyegyenlőség Alapítvány oldala: <https://www.deaweb.hu/Educatio>

– <http://www.edu-online.eu/hu/educatio.php>,

<https://akjournals.com/view/journals/2063/2063-overview.xml>

ELTE Reader – <http://www.eltereader.hu/>

Iskolakultúra – <http://www.iskolakultura.hu/index.php/iskolakultura/>

Magyar folyóiratok tartalomjegyzékeinek kereshető adatbázisa – <https://matarka.hu/>

Magyar Pedagógia – <http://www.magyarpedagogia.hu/>

Magyar Tudományos Művek Tára – <https://www.mtmt.hu/>

Nemzeti Köznevelési Portál – <https://www.nkp.hu/>

Nemzeti Pedagógus Kar – <https://nemzetipedkar.hu/>

Oktatáskutató és Fejlesztő Intézet – <https://ofi.oh.gov.hu/>

Osztályfőnökök Országos Szakmai Egyesülete – <https://osztalyfonok.hu/>

Új Pedagógiai Szemle –

<https://ofi.oh.gov.hu/folyoirat/uj-pedagogiai-szemle>,

<http://upszonline.hu/>